

Yttranden vid Stockholms kommunfullmäktiges sammanträde den 16 maj 2016

§ 3 Interpellation om varför inte staden har kunnat hämta sopor på tre veckor (nr 2016:3)

Anförande nr 1

Borgarrådet L u h r (MP): Jag vill hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 2

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande, ledamöter, åhörare! Det är ett tag sedan sopkaoset i vintras var, men så fungerar det i demokratin att man ibland får vänta länge innan man får debattera sin interpellation.

Jag vill i alla fall tacka Katarina för svaret, även om det inte var mycket till svar. Hon använder en hel A4-sida till att inte svara på mina frågor. Låt mig recensera svaret.

Först kommer ett stycke om vad som har hänt. Jag kan meddela att när det gäller det har vi pratat så himla mycket om i fullmäktigesalen känner vi alla till i detalj vad som har hänt. I nästa stycke beskriver borgarrådet att hon tycker att det som hänt är olyckligt. Det har också framgått tydligt flera gånger i den här salen. I sista stycket säger Katarina att hon är positiv till en extern genomlysning.

Det sista, mina damer och herrar, är faktiskt en ny information till den här salen. Jag skulle vilja veta hur en sådan genomlysning skulle kunna återspeglas till oss som har lagt ned så mycket tid på att fundera på den upphandling som inte riktigt var så lyckad.

Du missar, Katarina, att svara på frågorna, så jag ger dig chansen igen: Tycker du att det är acceptabelt att en ny entreprenör inte klarar av att hantera en så grundläggande uppgift som att, under de tre första veckorna, leverera på det nya avtalet? Hur har du agerat för att avhjälpa problemet? Kommer du att se över Stockholm Vattens informationsrutiner och felanmälningssystem för att se till att det skulle kunna fungera bättre i framtiden?

Nu har du chansen, Katarina, att svara på frågorna.

Anförande nr 3

Borgarrådet L u h r (MP): Jag har väntat på den här debatten, men vi har debatterat frågan ganska många gånger, så det kommer inte att bli några större nyheter. Jonas menar att jag inte har svarat på frågorna. Jag ska försöka svara på dem nu.

Tycker jag att det är acceptabelt att den nya entreprenören inte klarar av att hantera en så grundläggande uppgift under de tre första veckorna? Nej, självklart inte. Det har vi pratat om många gånger. Det är därför vi stod lite handfallna på Stockholm Vatten. Vi tyckte att det var ganska uppenbart att en stor och känd entreprenör skulle kunna

Yttranden 2001-02-19

ta över en sådan uppgift, vilket uppenbarligen inte fungerade. Vi vet att mycket berodde på att deras upphandlade bilar inte fungerade för uppgiften. Det har vi också pratat om många gånger.

Sedan var det inte bara bilarna som det blev problem med, utan det som också hände var att det uppstod problem med överförings- och informationssystemet, it-systemet. Det låg både på Stockholm Vatten och på den nya entreprenören att det inte fungerade. Det var ett problem som vi jobbade med att lösa.

Vi har diskuterat hur jag har agerat för att avhjälpa problemet. Jag fick nästan dagliga återrapporter om vad som inte fungerade för Stockholm Vatten. Tillsammans försökte vi fokusera på att det inte skulle ligga sopor på gatorna, att sophanteringen skulle fungera, att soporna skulle hämtas, att man skulle städa upp på gatorna. Det var huvudfokus under hela den här perioden. Det tyckte jag att både den upphandlade entreprenören och Stockholm Vatten jobbade väldigt hårt med under den här tiden.

Kommer jag att se över Stockholm Vattens informationsrutiner och felanmälningsystem för att se vad man kan göra för att det ska fungera bättre i framtiden? Ja, det har Stockholm Vatten gjort. De har tagit in en extern person som har genomlyst vad som gick fel. Där kunde man identifiera lite olika faktorer och saker som hade gått fel som man kunde avhjälpa så att det inte ska hända igen. Jag tycker att Stockholm Vatten har tagit itu med problemet, och man har fokuserat på att det här inte ska bli ett problem för stockholmarna och gått vidare med för att se till att det inte ska hända i framtiden.

Anförande nr 4

J o n a s N a d d e b o (C): Jag ville egentligen ta en kort replik och fråga om vite i det här fallet. På vilket sätt har vi stått skadeslösa? På vilket sätt har man klämt åt dem som inte kan leverera? Det skulle jag vilja veta.

Under hela tiden har man fokuserat på att det inte skulle finnas sopor på gatorna, vilket man inte riktigt lyckades med. På vilket sätt har man sett till att den skada som staden har lidit har staden blivit ersatt för?

Anförande nr 5

Borgarrådet L u h r (MP): Nu uppfattade jag inte att interpellationen handlade om vite, men det som vi har diskuterat mycket är om vi ska utkräva ett vite eller inte. Vi hade fler system i upphandlingen för att få betalt eller att få ersättning om det inte skulle fungera. Det här är en juridisk process som fortfarande pågår där Stockholm Vatten och entreprenören diskuterar vem som är skadeståndsskyldig. Vi kommer såklart att kräva pengar. Jag kan inte gå in på summorna. Men ingenting betalades ut till entreprenören under den period då sophanteringen inte fungerade. Vi har inte betalt för en tjänst som vi inte fick. Just nu pågår skadeståndsprocessen för att se hur vi kan ersättas för den ofullständiga tjänst som vi fick.

Yttranden 2001-02-19

§ 5 Interpellation om planeringen av bostäder på Bromma flygplats (nr 2016:5)

Anförande nr 6

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande! Jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 7

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande! Jag vill naturligtvis börja med att tacka finansborgarrådet för svaret på interpellationen. Jag kan hålla med Karin Wanngård om att debatten om Bromma flygfält minst sagt varit polariserad. Vi välkomnade därför Anders Sundströms slutsats att en nedläggning av Bromma flygplats inte kan vara aktuell förrän en fjärde landningsbana och byggd och är i drift på Arlanda, även om vi kan ha olika syn i sak på vad som ska hända i framtiden med Bromma.

Det innebär att vi torde kunna lägga mer fokus på den ganska viktiga frågan om tillgängligheten från Stockholm och regionen som helhet. Men innan vi riktar fokus på detta skulle jag i den här interpellationsdebatten vilja ställa några följdfrågor till Karin Wanngård som jag upplever inte riktigt har berörts i interpellationssvaret.

Jag konstaterar att Miljöpartiets inledande diskussion om att bygga 50 000 bostäder på Bromma flygfält inte ens får gehör av stadens tjänstemän. Man räknar i stället med att 38 000 totalt, varav ca 14 000 på själva flygplatsen, är möjliga. Det är givetvis en anmärkningsvärd skillnad. Med tanke på min fråga undrar man om stadens bostadsplaner till 2030 inom majoriteten påverkas av denna beräkning. Är det så att det rörde sig om 50 000 på Bromma måste det förtydligas. Hur påverkas stadens planer på 140 000 bostäder till 2030 om endast 14 000 är möjliga att bygga på Bromma flygfält, vilket skulle kräva att flygplatsen läggs ned?

Man undrar också om finansborgarrådet tycker att det är lämpligt att tjänstemän i staden, ganska så många, får fortsätta planeringen av bostäder på en flygplats som inte ska läggas ned på åtminstone ett antal år. Då börjar man undra om det verkligen är rätt prioritering. Borde inte dessa tjänstemän koncentrera sig på att finna nya platser av bygga bostäder på runt om i staden i stället för att fortsätta planeringen på en flygplats som uppenbarligen kan vara kvar åtminstone enligt Anders Sundström och enligt de signaler som vi ibland fått från talarstolen?

Anförande nr 8

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande! Tack, borgarrådet Larsson, för interpellationen så att vi kan få prata om Bromma flygplats! Det är mycket riktigt så, vilket jag sagt i tidigt skede, att vi aldrig kommer att lägga ned Bromma flygplats på bekostnad av jobb och tillväxt. Det Anders Sundström väldigt förtjänstfullt gjorde i

Yttranden 2001-02-19

sin utredning var att verkligen gå igenom, enligt direktiven, olika förutsättningar för att bygga på Bromma flygplats, alternativt se om flygplatsen måste vara kvar i stället.

Det som är viktigt är att betona är att Arlanda behöver byggas ut. Arlanda behöver minst en landningsbana till, en fjärde landningsbana, för att klara den flygkapacitet vi behöver ha. Vi behöver använda Arlanda som den flyghubb som vi så väl förtjänar i Sverige och inte dela upp flygen på alltför många små flygplatser. Då är det en risk, eftersom utrikes flygen ökar, att inrikes flygen kommer att gå på en flygplats och utrikes på en annan. Då kommer det att bli knöligt att ta sig däremellan.

Med det sagt tycker jag att det är helt rimligt att vi kollar på vad som ska hända med Bromma flygplats i framtiden. Jag tror inte att vi i framtiden kommer att ha en så pass citynära flygplats som Bromma flygplats är i dag. Man kommer att se att vi behöver fler bostäder. Vi kommer också att se att transporterna till och från Arlanda gör att det är mycket smidigare att ta sig till Arlanda, och det är också på Arlanda som all flygtrafik kommer att finnas med connecting flights och med vidareresor ut i världen.

Huruvida det kommer att bli 50 000 bostäder eller 38 000 eller någonstans däremellan eller ännu fler är det som vi måste veta längre fram. Just nu säger stadens tjänstemän att det blir 38 000 bostäder. Det är utifrån de bostäder som vi kollat på och som vi har behov av i dag. Vad behovet blir när det är dags att bygga på Bromma flygfält får vi se då. Jag tycker att det är helt rimligt att man fortsätter att titta på utvecklingsområden i staden. Vi har haft projektet Hammarby Sjöstad, nu har vi Norra Djurgården, två projekt som är väl renommerade runt om i världen som fått många priser. Varför kan inte nästa projekt vara Bromma trädgårdsstad?

Anförande nr 9

Malin Ericson (FI): Jag har nog läst interpellationer om Bromma många gånger, men nu börjar det bli tjatigt om Bromma och det eventuella bostadsmålet. Interpellationen är från januari, så borgarrådet Larsson är förstås ursäktad.

Jag passar på att ställa en fråga, för jag är lite nyfiken på hur Moderaterna kan kombinera sina uttalanden om att den rödgrönrosa majoriteten bygger för lite med att vara emot en nedläggning av Bromma flygplats. Här har vi en möjlighet att bygga uppemot 40 000 bostäder, men ni värnar om en flygplats. Bostadsbristen i staden är akut, och nu har vi möjlighet att skapa en helt ny stadsdel, lika stor som Östermalm. Då menar ni att vi inte ska ta den chansen. Ni menar att vi ska prioritera flygplats närmare staden framför att fler människor ska ha någonstans att bo.

Politik handlar om visioner och prioriteringar. Feministiskt initiativ har en vision om bostäder till alla, och vi prioriterar boende för familjer. Moderaterna verkar visst prioritera bekväma flygresor för affärsmän.

Yttranden 2001-02-19

Anförande nr 10

Borgarrådet L a r s s o n (M): Inlägget från FI:s representant var något udda i sammanhanget. Malin talar om det akuta behovet att bygga bostäder, vilket gör att man ska fortsätta att planera för denna Bromma trädgårdsstad. Men det akuta problemet löses väl knappast genom att man börjar bygga dessa bostäder efter 2038. Den typen av akutinsatser kanske inte är så imponerande för väljarna.

Jag skulle vilja veta vad finansborgarrådet menar med att man i de 140 000 bostäderna fram till 2030 uppenbarligen har räknat åtminstone 38 000 bostäder i anslutning till Bromma flygfält. Jag undrar om det verkligen kan bli verklighet om flygplatsen ska vara kvar till 2038. När ska dessa börja byggas? Vad innebär det faktum att planeringen ska genomföras i flygplatsens närhet så att det anpassas till den framtida bebyggelsen på flygplatsen? För att kunna göra detta måste man väl ändå veta vad man vill bygga på flygplatsen. Det kräver i sig att man genomför en viss planering. Det skulle stå i strid med vad borgarrådet skrivit i interpellationssvaret, att ingen direkt planering pågår.

Kan Karin Wanngård garantera att majoriteten ger berörda nämnder direktiv om att all form av planering av bostäder på Bromma flygfält ska avbrytas så att man kan ägna sig åt att finna andra platser för dessa bostäder? Eller är det så att finansborgarrådet menar att fram till 2030 är det i storleksordningen 38 000 i Brommas närhet som ska byggas just för att ni ska ha en framtida avveckling av flygplatsen?

Det här går inte ihop. Vi måste veta vad som gäller. Vad är det för svar från Socialdemokraterna och majoriteten i denna fråga? Det svaret uteblev.

Anförande nr 11

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Fru ordförande! Det är roligt att höra Joakim Larsson fortsätta i samma hjulspår när det gäller att det inte skulle gå att klara bostadsmålen. Det är väl ganska tydligt att vi har 140 000 bostäder som mål för 2030. Det är det oavsett bostäder i Bromma eller inte.

Däremot är det viktiga i det här fallet att med möjligheten till bostäder i Bromma kan vi klara utvecklingen mycket bättre och mycket längre och kan bygga fler bostäder. Det är en ganska komplicerad process som pågår för att hitta platser för dessa bostäder. Det rullar ut flera markanvisningar och annat, och det är på gång. Men det centrala i sådana stora projekt som Norra Djurgårdsstaden eller för den delen Hammarby Sjöstad är att planeringshorisonten är lång. Ta till exempel Loudden. Från det att man första gången tittade på den till att man kan sätta i gång att bygga har det gått ansemlig tid. Det rör sig om 20 år, om inte mer. Därför är det helt logiskt att staden tittar på de här sakerna för att se vad man kan göra, utöver de 140 000 bostäder som finns planerade och som det planeras för.

Yttranden 2001-02-19

Jag vill påpeka att i den utredning som presenterades för några veckor sedan var det mycket tydligt från utredaren, och enligt den allmänna uppfattningen bortsett från några enskilda instanser, att Bromma flygfält inte har någon framtid. Det finns ingen framtid för den flygplatsen. Den framtid som finns för flyget är på Arlanda, och det är dit man ska flytta verksamheten.

Anders Sundström sade i sin utredning att han hade tolkat sina direktiv som att han inte skulle säga något annat än att det skulle fortsättas med flyg tills avtalet går ut, vilket är 2038. Det var den ram som han satte upp. Det var hans tolkning; det stod aldrig så i direktiven. Men i sin utredning är han mycket noga med att tala om att det kan ske tidigare, men han har inte sett det som sin uppgift att säga det eller utreda den delen. Det finns i utredningen både statistik och fakta som rör denna fråga. Man kan sätta i gång tidigare, man kan börja avveckla vissa delar av trafiken om det finns en tillräckligt stark politisk vilja och en samstämmighet om vart vi är på väg.

Det viktigaste i sammanhanget är att regeringen sätter i gång att planera för att se till att den fjärde landningsbanan på Arlanda kan komma i drift. Det är förutsättningen. Jag hoppas att regeringen kommer till den slutsatsen och sätter i gång med det arbetet så att det arbete som vi gör och den planering som pågår här, och som är nödvändigt för både Stockholms och Sveriges utveckling, kan fortsätta och inte stannar upp i och med att man säger att det här är en förgäves-planering.

Anförande nr 12

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande! När det gäller Brommafrågan och svar till interpellanten måste jag läsa innantill i svaret eftersom borgarrådet Larsson ställer samma fråga som han har fått ett skriftligt svar på flera gånger: Stockholm saknar i dag ett stort antal bostäder. Till år 2030 kommer det att byggas 140 000 bostäder, motsvarande ett Malmö, inom stadens gränser. En bebyggelse på Bromma flygplats – lyssna noga, borgarrådet Larsson – är inte inkluderat i dessa mål.

Det står i svaret på interpellationen av Joakim Larsson om planering av bostäder på Bromma flygplats. Det framgår väldigt tydligt, svart på vitt, att dessa bostäder på Bromma flygfält inte inkluderas i stadens mål om 140 000 nya lägenheter till 2030. Däremot måste vi hela tiden ha en lång planeringshorisont.

Jag tänker inte på något sätt lägga tankeförbud på stadens tjänstemän som vrider och vänder på varenda markplätt i vartenda åtagande för att faktiskt komma till bukt med den bostadskris som vi har i Stockholm i dag. Vi måste bygga massivt med bostäder. Det är något av det tydligaste som det privata näringslivet för fram till politiken och säger: Kom med åtgärder när det gäller bostäder. Vi klarar inte av att rekrytera eller expandera som företag på grund av bostadsbristen i Stockholm. Därför ska alla de av stadens tjänstemän som har de här frågorna på sitt bord arbeta med att vända och vrida på varje plats för att hitta platser för bostäder.

Yttranden 2001-02-19

Det som också är viktigt att nämna när man ändå har Brommaavtalet uppe till diskussion är att avtalet i sig är oerhört ofördelaktigt för Stockholms kommun och stockholmarna. Vi får marginellt betalt för den mark som Swedavia och staten hyr av Stockholm. Det är ett extremt ofördelaktigt avtal som några har bundit upp sig till, vilket gör att vi inte får de intäkter som vi egentligen är berättigade till avseende den mark där flygtrafiken förs.

Det handlar inte bara om landningsbanan i Bromma. Det handlar också om höjden på husen vid inflygningen. Det handlar om att kunna bygga högre i närheten av flygplatsen. Det är därför det är viktigt att ta de här siffrorna med en nypa salt innan man kommer in i detaljplaneskeendet. Det kommer att ta ett antal år innan vi är där.

Anförande nr 13

M a l i n E r i c s o n (FI): Nej, det är inte så att någon inbillar sig att bostäder på Bromma flygfält ska lösa den akuta bostadssituationen nu. Men det är inte heller så att staden slutar att växa, får vi i alla fall hoppas. Det tror jag att Moderaterna instämmer i.

Om vi hade byggt kontinuerligt och planerat framåt skulle vi inte befinna oss i den här akuta situationen nu. Vi betalar för våra företrädares synder, kan man säga. Ingen ska behöva stå här om 30 år och undra varför vi var så himla kortsiktiga och räknade bort Bromma när vi kunde ha byggt 40 000 bostäder där.

Anförande nr 14

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande! Om det är någon i den här salen som har uppfattat var Socialdemokraterna står i frågan om Bromma flygfält angående vilket år man har tänkt sig att det ska läggas ned kan räcka upp en hand. Det var en hand från FI. Det tycker jag visar tydligt att samtidigt som man säger att det här inte ska påverka näringslivet kan finansborgarrådet inte ge besked om man anser att en nedläggning är möjlig. Jag tycker att man är väldigt otydlig i frågan.

En fråga som just näringslivet har varit väldigt noga med att påpeka är vikten av att ha en citynära flygplats med möjligheten till både huvudkontor av olika slag och annat som skapar arbeten. Det ska inte förringas. Det tycker jag att man gör från den andra sidan när man säger att det här är en väldigt bra plats att bygga bostäder på.

Man glömmer bort vad som är funktionen med den flygplats som vi har i dag. Faktum är att Miljöpartiet har i den här salen och åtminstone i en valrörelse hävdade att det ska byggas 55 000 bostäder på Bromma flygfält. Vi har stått här ett antal gånger och diskuterat hur snabbt det går att få fram 55 000 bostäder på en plats. Daniel Helldén har hånat oss ganska rejält för att vi inte trott att man kan bygga så många bostäder på en plats, som du hävdade, Daniel, i valrörelsen. Men det är bra att MP nu inser att det tar betydligt längre tid, att det är efter 2030 som det är möjligt.

Yttranden 2001-02-19

Ändå måste man från den politiska majoriteten ge ett besked. Om det nu är den politiska viljan som ska presenteras, säg då vad den politiska viljan är. Är det så att flygplatsen ska läggas ned i förtid, säg det! Säg att ni vill ha den nedlagd till ett visst år, eller är det 2038 som gäller?

Vi har ett antal tjänstemän som sitter och arbetar med att ta markprover. Man gör betydligt mer på Bromma flygfält och i området runt än vad man gör i andra delar av staden där det faktiskt går att bygga betydligt snabbare. Det måste vara vettigt att lägga all kraft på att få fram bostäder och få fram möjliga platser för att bygga både kommersiella lokaler, bostäder och studentbostäder i andra delar av staden än att lägga de resurserna på planering vid ett flygfält där man ännu inte sagt när det ska upphöra att trafikeras.

Anförande nr 15

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Bostäder på Bromma flygplats: Nej, jag har aldrig sagt 55 000 bostäder. Det stod i de beslutsdokument som vi tog fram 50 000 bostäder. Det var det som vi lyfte fram. Det var ett sätt att visa hur vi kunde göra med markanvändning på platsen. Nu har man i de rapporter som kommit från staden lagt sig på en lägre nivå av olika anledningar. Det kan diskuteras vilka exploateringstal som ska användas. I till exempel Hagastaden arbetar man med mycket högre exploateringstal. Drar vi dessutom en tunnelbanelinje dit skulle det alldeles utmärkt kunna fungera. Nu säger jag inte att man ska göra det.

Man ska även se på alla de andra aspekter som inte belyses genom siffrorna. Solna och Sundbyberg är till exempel platser som har fått vika på foten och ta bort hus därför att man inte kan bygga så höga hus. Vi har projekt runt Solvalla som har en viss begränsning på höjden just på grund av bullerfrågan. Vi har hus närmast flygplatsen som planeras eller som är föremål för samråd där man måste bygga ett antal kontorshus och annat med bullerskärmar.

Alla de här sakerna påverkar hur vi planerar staden. Det är en viktig pusselbit. Vi måste ge tydliga signaler. Tyvärr kan inte vi ge alla dessa tydliga signaler.

Det viktigaste i sammanhanget är att regeringen ger en signal om att man sätter i gång processen när det gäller en fjärde landningsbana på Arlanda. Utredaren är mycket tydlig med att om regeringen gör det på ett bra sätt kan man korta ned den sammanlagda tiden och processen avsevärt mot vad som har satts upp som mål. Swedavia säger 20 år för att det passar bra med avtalets längd. Men man trycker på att det kan gå fortare.

Vi måste titta på hur vi kan hantera staden i övrigt när det gäller den bebyggelse som är. Det är tydligt i de beräkningar som gäller bostäder att det påverkar vår stad och vår utveckling. Det är klart att vi ska ta chansen att utveckla staden. Det är ett

Yttranden 2001-02-19

stadsnära område. Vi kan få en fantastisk miljö där. Sedan kommer det att ta tid; det håller jag med om.

Anförande nr 16

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande! Det är tydligt att majoriteten är uthållig och kommer att hantera även den här frågan.

Jag ska bara redovisa lite passagerarsiffror. Arlanda hade 25 miljoner passagerare 2014. Bromma hade drygt 1 miljon, ca 1½ miljon. Flyget på Arlanda ökade förra året från 23 miljoner till 25 miljoner passagerare på ett år. Det svalde alltså ett helt Bromma plus lite till under ett år utan några större problem.

Det här är också viktigt att ta med sig. Bromma är en väldigt liten flygplats jämfört med det otroliga arbete som vi lägger ned för att få direktlinjer till och från Stockholm Arlanda. Nu går vi i gång med den 13:e direktlinjen, mellan Los Angeles och Stockholm, som innebär en enorm förändring. Det blir en förutsättning för en del företags- och näringslivsetableringar i Stockholm. Det är det som är viktigt. Från näringslivet säger man: Det är viktigt med bra flygförbindelser till Stockholm.

Arlanda nås på 20 minuter med Arlanda Express. Arlanda ligger nära Stockholm. Du kommer inte under den tiden om du i rusningstrafik ska ta dig från Stockholms innerkärna ut till Bromma. Oavsett om du åker taxi eller cyklar kommer du inte under den tiden. Det är Arlanda som måste utvecklas, och då kommer den viktiga fokuseringen. Swedavia har ett visst antal kronor i sin kassa och måste kunna fokusera på Arlandas utveckling med en fjärde landningsbana.

Det är glasklart, Joakim Larsson, att jag inte vill ha Bromma flygplats i framtidens Stockholm. Framtidens Stockholm är ett fossilbränslefritt Stockholm. I framtidens Stockholm bygger vi bostäder så att företagen kan rekrytera. Framtidens Stockholm har bra flygförbindelser och direktflyg samt Arlanda som hubb och nav i flygtrafiken.

Vi måste ha mycket resurser för bostadsförsörjningen. Jag förstår att det irriterar borgarrådet Larsson att vi har byggt som aldrig förr i den här staden. Förra året slog vi rekord. Vi kommer att slå rekord i år igen. Vår kapacitet att jobba både kortsiktigt och långsiktigt har vi i majoriteten i Stockholm.

Anförande nr 17

R i c k a r d W a l l (-): Ordförande, ledamöter! Jag kunde inte låta bli när jag hörde Karin Wanngård nämna att Arlanda har kapacitet att sluka ytterligare ett miljontal passagerare. Man menar att det inte är någon svårighet alls för Arlanda att sluka passagerarna som i dag flygs på Bromma.

Men då måste vi fundera lite grann. Vid vilken tid åker de miljonen extra passagerare som ska flyga via Arlanda? Åker de i rusningstrafik, det vill säga på morgonen eller

Yttranden 2001-02-19

sen eftermiddag, som de här passagerarna i dag gör? De vill åka på morgonen och eftermiddagen på Bromma; det är då det är högttryck. Om de passagerarna kan flyttas över till Arlanda är inte alls så självklart. Den ökning som det blir sker inte huvudsakligen i högtrafik. Det är samma sak som i fråga om Arlanda Express, fast det kanske inte hör till ämnet?

(O r d f ö r a n d e n : Nej, interpellationen handlar om planering av bostäder på Bromma flygplats. Vi diskuterar inte Arlandas framtid.)

Då kanske jag ändå ska passa på att kommentera det som Karin Wanngård nämnde om den direktlinje som är på gång till Los Angeles. Den har inte kommit i gång än, men det gör den strax. Man ska alltså kunna flyga från Arlanda till den internationella flygplatsen i Los Angeles. Den flygplatsen är motsvarigheten till Bromma flygplats i Stockholm. Vi vet väl allihop att den internationella flygplatsen i allra högsta grad är en citynära flygplats. Du kan nästan gå därifrån till Hollywood Boulevard.

Det är alltså inga problem, i alla fall inte ute i världen, att ha en citynära flygplats.

Yttranden 2001-02-19

§ 6 Interpellation om rödgrönrosa majoritetens besparingar i Älvsjö (nr 2016:6)

Anförande nr 18

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 19

J o h a n N i l s s o n (M): Ordförande, fullmäktige! Jag vill börja med att tacka finansborgarrådet för svaret på min interpellation. Nu var inte svaret direkt riktat på Älvsjös ekonomi utan mer allmänt hållet. Därför skulle jag vilja flytta fokus till Älvsjö och de fyra frågor som jag ställde i min interpellation.

Den här interpellationen kom till i samband med att vi i Älvsjös stadsdelsnämnd beslutade om budget och verksamhetsplan för 2016 i december. Vi fick då intrycket att det var oro för ekonomin. Några dagar senare kunde vi läsa i lokaltidningen att Älvsjös nya budget är en kalldusch, tuffare än på många år. Årets budget är snålare än på flera år, och nu kan det bli besparingar inom både förskola och äldreomsorg.

Det här ser vi som en allvarlig larmsignal. Nu vet jag att Älvsjö är en stadsdel som har en god och bra förvaltning, som har en historia av att verkligen kunna vända och vrida på pengarna och lyckas med att få ekonomin att gå ihop. Det har man lyckats med historiskt sett också, trots hårda besparingskrav oavsett vem som har styrt. Ni vet om att det är på det viset. Därför kan man lägga lite hårdare krav på Älvsjö.

Man kanske också vet om att Älvsjö har 11,8 miljoner i fonderade medel. Strategin är att man ska tömma resultatfonderna innan man tänker ge Älvsjö en krona till. Ett sådant tillvägagångssätt är, tycker jag, en bestraffning av dem som är duktiga och sköter sig och som kanske skulle behöva pengar lika väl som alla andra.

Finansborgarrådet skriver i svaret att Älvsjö inte har genomfört några besparingar utan i stället fått 8,2 miljoner i budgettilldelning. Eftersom kostnaderna för pris- och löneökningar utgör ungefär 14 miljoner kronor per år räknat på Älvsjös budget blir det de facto en nettoförsämring med 6 miljoner.

Därför vill jag veta var de här besparingarna ska genomföras? Var tycker ni att man ska plocka 6 miljoner i Älvsjö? Hur motiverar ni socialdemokrater det? Varför utsätter ni Älvsjö för de här besparingskraven när ni har höjt skatten med 1,3 miljarder i Stockholm? Vad säger ni till Älvsjöborna?

Larmsignalerna kommer hela tiden. Nu har vi analyserat flerårsbudgeten i mars. Vi har precis fått ta del av tertiärrapport 1, där man i och för sig igen har lagt en prognos på noll, men det som finns mellan raderna ger all anledning till oro. Förvaltningen skriver svart på vitt, vilket är mycket ovanligt, att det kommer att bli svårt att få ekonomin att gå ihop framöver.

Yttranden 2001-02-19

Jag ställer samma frågor som i interpellationen: Varför utsätts Älvsjö för de här besparingskraven trots att ni har höjt skatten med 1,3 miljarder kronor? Vilka effekter och konsekvenser tror finansborgarrådet att de här besparingarna kommer att få för Älvsjöborna?

Anförande nr 20

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! Tack så mycket, Johan Nilsson, för uppgifterna om hur mycket fonderade medel ni har i Älvsjö. De fonderade medlen har vi haft ganska svårt centralt att få tag på, men nu har jag i alla uppgifter från Älvsjös stadsdelsnämnd. Jag tar gärna emot information om fonderade medel i fler driftbudgetar. Det är nämligen så att de pengar som vi fördelar i budgeten ska komma till användning i driften. Det är meningen. Vi fattar de politiska besluten här i fullmäktige. Vi lägger ut pengar för att verksamheterna ska använda dem. Det ska man göra med kostnadskontroll, med ökade effektiviseringar, men det är tydliga politiska beslut att pengarna ska komma till användning, och icke fonderas.

Du ska inte tro allting du läser i tidningarna, Johan. Man måste gå in och kolla i tabellverken för att se vad som har hänt. När det gäller just Älvsjö stadsdelsnämnd har den tilldelats 8,2 miljoner kronor mer. Jag roade mig lite grann med att lägga in Moderaternas budget i fördelningssystemet och tänkte att Älvsjö måste få jättemånga miljoner eftersom jag har fått den här interpellationen. Nej, man hade fått 0 kronor! Älvsjö hade fått 0 kronor om den moderata budgeten hade gått igenom, och då är jag väldigt nyfiken på hur Älvsjö i så fall hade mått. 0 eller 8,2 miljoner – vilken budget ger mest pengar?

Det är bara ett krasst konstaterande att från majoriteten i Stockholms stadshus i dag erhåller stadsdelsnämnderna mer pengar för att kunna ansvara för sina verksamheter. Stadsdelsnämnderna gör ett extremt viktigt jobb dels med lokaldemokratien, dels också med förskolan, med att säkerställa närheten till medborgarna, att lyssna in medborgarförslag och att verkligen vända och vrida på pengarna.

Men det är inte så att pengar bara delas ut och att det aldrig kommer att vara effektiviseringar pågående i staden. Vi kommer, liksom privata företag, att år för år gå igenom verksamheten och fråga oss själva: Gör vi det här på bästa möjliga sätt? Kan vi göra på ett annat sätt? Har de investeringar som vi gjort gett resultat så att vi kan effektivisera på en enhet och bygga ut på en annan enhet?

Det måste vi hela tiden vara öppna för, och det ska vi som politiker alltid driva på. Vi ska vara i främsta ledet så att varenda skattekrona används på bästa möjliga sätt.

Anförande nr 21

J o h a n N i l s s o n (M): Vi moderater vill också använda varenda skattekrona på allra bästa sätt. Frågan är bara: Till vad?

Yttranden 2001-02-19

Jag nämnde de fonderade medlen och fick höra att ni gärna ville få tag på dem, vilket var ett ytterst bekymmersamt uttalande. Vad tänker ni göra med dem i så fall? Dessutom kan det inte vara så svårt att hitta dem; det står ju i tertialrapporten för Älvsjö i resultattabellen: 11,8 miljoner kronor överfört från 2015, prognos 10,4 för 2017.

De fonderade pengarna ska användas, ja, absolut. Det är meningen. Nu är bara problemet det att de pengarna används för att rädda resultatet i Älvsjö. I marsprognosen hade man underskott. I tertialrapport 1 har man försökt nolla det. Det beror enbart på ett antal engångstransaktioner. En av dessa är att man plockar 1,4 miljoner kronor av tidigare års vinster, alltså de här resultatfonderna.

Två andra orsaker är att man har haft vakanser i administrationen och att man har fått en för stor ersättning för nyanlända och flyktingar i förhållande till bokslutet. Det ramlade en extra miljon det här året som egentligen skulle ha tillhört förra året.

Det här är engångsintäkter. De hjälper inte verksamheter som i dag har en för stor kostym. Man kan inte leva på resultatfonderna i all evighet. Det är därför jag säger att er strategi är att ni vill komma åt dem. Det sade borgarrådet. Ni vill komma åt de fonderade medlen. Ni tvingar Älvsjö att gå med underskott och plocka ur sina fonderade medel. Först när fondmedlen är slut tänker ni skjuta till mer pengar till Älvsjö. Älvsjö har fått en sämre budgettilldelning jämfört med andra stadsdelar.

Borgarrådet lyfte fram resonemanget om ekonomin i Älvsjö om Moderaterna hade styrt. Det ska jag naturligtvis inte slingra mig ifrån, men jag tycker att det är ett högst hypotetiskt resonemang, och det är långt ifrån relevant. Vi lägger inte samma uppdrag på nämnderna som ni gör. Vi prioriterar kärnverksamheter, inte saker som kultursekreterare och demokratisamordnare. Sådana pengar hade vi inte tillfört till Älvsjö.

Vi tror att framtiden kräver att man prioriterar kärnverksamheterna i välfärden. Med den samhällsutmaning som finns i dag och den befolkningsutveckling som Älvsjö och Stockholm står inför i dag tror vi att kärnverksamheternas prioritering kommer att bli än viktigare. Vi moderater tänker inte kompromissa, utan vi tänker låta kärnverksamheterna utvecklas och få en utökad kvalitet. Vi tänker inte låta dem lida till förmån till kostsamma byråkratiska projekt som demokratiutveckling och så vidare.

Fortfarande har jag inte fått svar på frågan: Vad ska man säga till Älvsjöborna som får högre skatt och ser verksamheterna skäras ned?

Anförande nr 22

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! Ja, det var väldigt tydligt från Moderaterna som säger att de ska ta bort kultur och ta bort demokrativerksamhet för att Älvsjö stadsdelsnämnds ekonomi ska gå ihop. Det är just därför vi har lagt ut

Yttranden 2001-02-19

8,2 miljoner kronor till: Vi är *för* demokrati och *för* kultur, till skillnad från Moderaterna.

Du sade själv, Johan, i ditt anförande att det finns verksamheter med för stor kostym. Då blir jag ännu mer nyfiken. Om en ledamot i stadsdelsnämnd säger att det finns verksamheter med en för stor kostym i stadsdelsnämnden, måste vi kolla igenom vad det är för något vi kan göra på ett bättre sätt. Stadsdelsnämnderna bygger ju upp demokrati-verksamhet, har nämnder som har öppna nämndssammanträden, som träffar medborgarna och lyssnar in medborgarförlag, har demokratisamordnare på plats som kollar hur man kan utveckla demokratin i stadsdelsnämnderna.

Jag ser med oro att valdeltagandet minskar i vissa områden i staden. Även om det totala deltagandet går upp är det i vissa områden som det går ned. Då måste man kolla: Vad är det som händer vi vår stadsdelsnämnd? Kan vi jobba på ett bättre sätt?

När det gäller kultursekreterare är kulturen viktig för människors vidareutbildning och vidareutveckling, för barn och unga, för oss vuxna. Vi behöver alla kunna ta del av kultur för att kunna växa som människor och individer. Kulturen kan se ut på en miljon olika sätt, men det är oerhört viktigt att satsa på kultur.

Sedan kan man alltid resonera om vad som är kärnverksamhet och vad som inte är kärnverksamhet. Min uppfattning som finansborgarråd är att kärnverksamheten för oss i Stockholms kommunfullmäktige är att säkerställa att stockholmarna har det bra, att säkerställa att man har någonstans att bo, att demokratin utvecklas, att kulturen finns i området där jag bor, för då vill jag bo kvar. Då vill jag själv växa med staden och utvecklas. Det sker när vi människor tillsammans genom bildning och fortbildning når oöverstigliga mål med nya innovationer. En liten del av detta kan stadsdelsnämnderna göra.

Med vår budget fick Älvsjö 8,2 miljoner kronor mer. Med Moderaternas budget skulle kulturen bort och demokratin bort, och det skulle bli noll, inga mer tilldelningar.

Anförande nr 23

L i s a P a l m (FI): Fru ordförande! Jag hade inte tänkt gå upp i denna debatt, men jag kan fortsätta i Karin Wanngårds spår här. Wow, jag blir chockad av att höra Moderaterna säga att demokrati inte är en kärnverksamhet i staden och att man inte vill att kultursekreterarna ska få några pengar. De här kultursekreterarna gör ett stort arbete i och med att de bland annat letar upp ungdomarna för att nå ungdomar som inte har tillgång till kultur.

På samma sätt är det med demokratisamordnare. Vi vet att vi har ett underskott i ytterstaden, där människor inte känner att de får ta del av demokratin och kan få sin röst hörd. Då vågar Moderaterna stå här och säga att det inte tillhör kärnverksamhet-

Yttranden 2001-02-19

erna. Nej, jag förstår verkligen varför ni inte vann i förra valet. Det är så att jag häpnar!

Anförande nr 24

J o h a n N i l s s o n (M): Jag häpnar också. Det här blir riktigt spännande. Först vill ni ta tag på och tömma resultatfonderna, och sedan står ni här och säger att Moderaterna inte är för demokrati. Jag förstår att finansborgarrådet med stödpartier är pressad, för hon har inte svarat på frågan om ekonomin. Ni försöker jämföra med moderat budget som inte innehåller samma uppdrag, men ni svarar fortfarande inte på vad vi ska göra åt det faktum att ekonomin i Älvsjö är dålig och att man har svårt att få den att gå runt. Tjänstemännen skriver, vilket är väldigt ovanligt, i flera ärenden att man är bekymrad över den ekonomiska utvecklingen. När en tjänsteman går så långt är det faktiskt illa ställt.

Sedan återigen om demokratin: Antingen missuppfattade ni det fullständigt, absurt, med avsikt, eller så vet jag inte vad det är för någonting ni menar. Det är väldigt magstarkt att påstå att Moderaterna inte är för demokrati. Det är fullständigt självklart att vi är det, och det fattar väl ni också. Vi moderater är inte för de demokratisatsningar som ni har riktat pengar till och skickat ut till stadsdelsnämnderna därför att vi inte tror att det är på den nivån som de här åtgärderna ska vidtas. Vi tror inte att det behövs en demokratisamordnare i 14 stadsdelar i Stockholm som ska inrätta lokala råd med ett fåtal icke representativa personer som ska diskutera olika frågor.

Vi tror inte på att samla medborgarna och ge ett intryck av att de ska kunna tycka till i frågor som inte hör till stadsdelens ansvarsområde. Det är det sker som när ni bjuder in till olika former av samråd. Medborgarna vill ha svar på frågor som kanske trafikkontoret eller stadsbyggnadskontoret svarar för och tror att stadsdelsnämnderna kan göra någonting, men det kan de inte. Det är demokratiåtgärderna som vi ifrågasätter och säger nej till, ingenting annat.

Jag tycker att det är intressant att ni fortfarande inte vill svara på frågorna om Älvsjös ekonomi. Det kan mycket väl så att Älvsjö är en duktig stadsdel med duktiga chefer och duktiga medarbetare ute i verksamheterna. Det kan vara så att man lyckas få ekonomin att på sista raden sluta på noll i år. Men då vet vi att bakom siffrorna finns ett antal underskott som man måste ta tag i någon gång. Ju längre man väntar, desto tuffare kommer det att bli och desto hårdare måste snören dras åt. Därför tycker vi att det är dags att redan nu börja titta på vad man kan göra. Behöver man inför budgeten för 2017 se över resurstilldelningen igen, för det kan vara så att Älvsjö blivit illa ansatt i den budget ni har lagt. Det är vad jag tror.

Jag ställde fyra frågor i interpellationen, och jag anser att jag fortfarande inte fått svar på någon av dem. Jag hoppas att finansborgarrådet kommer ut till Älvsjö och att någon medborgare ställer frågan varför ni har höjt skatten så mycket och skär ned i

Yttranden 2001-02-19

våra verksamheter. Det är det som kommer att ske, och det är svar på det som jag skulle vilja ha.

Anförande nr 25

Borgarrådet B r i n c k (M): Ordförande! Precis som Johan blev jag rätt provocerad av de två senaste inläggen från majoritetskanten. Det är en väldigt intressant principiell diskussion därför att den handlar om våra i grunden olika sätt att se på vilka kommunala verksamheter som är prioriterade och vilka som inte är det. Vad är kommunal kärnverksamhet, och vad är det inte?

Nej, Lisa Palm, FI uppfann inte demokratin. Jag förstår att det är jobbigt att ta in i det, men det var faktiskt inte så. Att låtsas att tro att Moderaterna är mot kultur och mot demokrati är något som jag känner att man inte borde kommentera. Men det har Johan redan gjort, och jag ska också göra det. Det är klart att vi inte är emot demokrati. Det är klart att vi inte är mot kultur. Däremot delar vi inte er övertro på politisk kontroll och politiska samordnare, politiska delegationer, möten och kanslier, råd och nämnder. Det är det ni gör när ni får makten.

Vi ser ingen som helst skillnad i hur stockholmarna upplever sin möjlighet att vara delaktiga i den kommunala beslutsprocessen nu. Men det känns väl bra att tala om de lokala demokratisamordnarna och lokala demokratisatsningarna. Det har ingenting med verklig demokrati att göra.

Johan har fortfarande inte fått svar på sina frågor.

Anförande nr 26

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! Jag har svarat på frågorna flera gånger, och framför allt har jag svarat på frågorna om att vi lägger 8,2 miljoner mer på Älvsjö än vad Moderaterna gör i sin budget. 8,2 miljoner kronor mer på Älvsjö stadsdelsnämnd för att ordna med de frågor som vi tycker är viktiga, bland annat kultursekreterare och demokratisamordnare. Det ingår som en viktig del i utvecklingen av staden. Därför lägger vi mer pengar.

Ni frågade också om jag har besökt Älvsjö. Jag var där för några månader sedan och pratade med Älvsjöborna, som var väldigt glada över att äntligen få hemtjänst i kommunal regi. Äntligen fick de möjligheten att välja hemtjänst i lokal regi. Jag var på ett vård- och omsorgsboende där jag träffade många Älvsjöbor som uttryckte hur positiv utvecklingen var och att man nu hade mer medel. Man kunde satsa ännu mer på de boende inom vård- och omsorgsboende.

Ja, jag besöker staden och är ute i stadsdelsnämnderna, och den positiva respons jag fick från boende i Älvsjö gör mig än mer övertygad om att vår budget ger utdelning i staden.

Yttranden 2001-02-19

Anförande nr 27

Borgarrådet B r i n c k (M): Ordförande! Jag är medveten om att Karin Wanngård inte har rätt till några fler inlägg, så jag ska försöka att inte provocera mer än vad som är absolut nödvändigt.

Jo, ni lade på 8,2 miljoner, men ni utökade också kraftigt uppdraget och uppgifterna med saker som vi inte tycker tillhör stadsdelsnämndernas ansvarsområden. Det är inte någon som helst relevant förklaring till de ekonomiska problem man har i Älvsjö. Jag kan inte låta bli att påpeka att den återtagna kommunala hemtjänst som Karin Wanngård skryter om går back med 1 miljon därför att man inte gjorde några anständiga ekonomiska kalkyler.

Yttranden 2001-02-19

§ 9 Muntlig frågestund

Fråga nr 1. Stadens ekonomi

Anförande nr 28

Borgarrådet L a r s s o n (M): Herr ordförande! Sveriges och Stockholms ekonomi går förvisso bra. Arbetslösheten sjunker, och tillväxten stiger. Det är mycket positivt. Högkonjunktur har sina orsaker. Vad som dock inte är positivt är att Socialdemokraterna uppenbarligen inte klarar av att ta ansvar för stadens ekonomi. Vi ser det tydligt i stadsdelsnämndernas tertialrapporter och i de finansiella månadsrapporterna.

Låt mig nämna några aktuella exempel. Individ- och familjeomsorgen går med 21 miljoner i underskott i Enskede-Årsta-Vantör. Hässelby-Vällingby har ett underskott på 18,5 miljoner. Äldreomsorgen har 19 miljoner underskott i Farsta. Bromma har 13 miljoner i underskott där och Norrmalm knappt 8 miljoner.

Därför vill jag ställa följande frågor till finansborgarrådet: Hur kan det komma sig att stadsdelsnämnderna gör så stora underskott trots de skattehöjningar som Socialdemokraterna påstår skulle gå till välfärden? Och vilka åtgärder avser finansborgarrådet att vidta för att förbättra stadsdelsnämndernas budgethållning?

Anförande nr 29

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande! Tack så mycket, Joakim Larsson, för frågan! Vi behandlade nyss – på det föregående fullmäktigemötet – årsredovisningen. Det var många uppe i talarstolen, och vi kunde konstatera att resultatet för staden är bra. Vi gör ett överskott. Vi kan också konstatera att vi har bra kontroll över ekonomin. Vi har så bra kontroll att vi uppnår målet om kapitalkostnad under 7 procent. Borgarrådet Larsson är inte bara oppositionsborgarråd utan även ordförande för Moderaterna i Stockholm. Ni lade nyss fram en landstingsbudget där ni höjer kapitalkostnaden från 7 till 11 procent. Det är alltså en femtioprocentig ökning av kapitalkostnaderna. Det är det som händer när Moderaterna får styra. Man ökar kapitalkostnaderna, vilket i sin tur leder till att man inte har möjlighet att drifva de verksamheter som man är satt att drifva, vilket är det yttersta ansvaret.

Du kan vara lugn, borgarrådet Larsson. Vi har bra kontroll på stadens ekonomi. Tertialrapporterna är viktiga för att vi ska kunna se åt vilket håll det går och åt vilket håll det leder. Vi tar till oss dem och läser dem. Där kan vi se om vi har gjort något fel och om vi måste korrigera eller justera något. Men glöm inte att vi i årsredovisningsdebatten tre timmar senare fastställde ett positivt resultat för staden! Jag har kontroll på kapitalkostnaderna till skillnad från dina kamrater i landstinget.

Yttranden 2001-02-19

Anförande nr 30

Borgarrådet L a r s s o n (M): Herr ordförande! Jag är ganska allvarligt oroad över det socialdemokratiska finansborgarrådets lättsinne när det gäller just skuldsättningen i staden. Vi är överens om att man måste investera i Stockholm när staden växer. Men det Socialdemokraterna gör nu är att man bygger av ideologiska skäl. Det blir ett skuldberg som kommer att summera till 70 miljarder 2018, vilket också står i ert eget material.

Stadsledningskontorets tjänstemän skriver att en ytterligare utmaning för kommun-koncernen är att bära kostnaden för den ökade upplåningen samtidigt som dagens mycket låga räntenivåer kan förväntas att över tid normaliseras. Finanspolitiska rådet gav socialdemokratiska Magdalena Andersson, finansministern, en del utskällningar i dag i sin beskrivning av ekonomin i landet. Vi kan konstatera att när ränteläget är så lågt som det är och kommer att stiga framöver är det en enorm instabilitet som man riskerar.

Vad tycker finansborgarrådet att man ska göra med alla de kostnader som uppkommer när räntorna höjs?

Anförande nr 31

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande! Borgarrådet Larsson säger att det är av ideologiska skäl – och han använder det som ett skällsord om jag uppfattar det korrekt – som vi lånar pengar. Om det är av ideologiska skäl kan jag gärna ta på mig detta. Det handlar om att bygga bostäder så att företagen har möjlighet att anställa. Det handlar om att bygga skolor så att våra elever, alla våra barn, får bra skolor och bra skolmiljöer. Det handlar om att bygga förskolor så att vi försöker hålla förskolegrupperna på rimliga nivåer eftersom vi vet att det är så viktigt att tidigt i livet komma i kontakt med förskolan. Om detta är de förhatliga ideologiska skälen är jag stolt över att vi går från ord till handling.

Vi ska bygga, bygga och bygga bostäder, skolor och förskolor. Jag är oerhört stolt över detta. Vi gör det fortsatt med bra kapitalkostnader, till skillnad från ditt parti.

Anförande nr 32

Borgarrådet L a r s s o n (M): Nej, ni ska låna, låna och låna. Det är det ni ska göra. Det är detta som är problemet; en allt större del av kommunkoncernens intäkter går till att finansiera just kapitalkostnaderna. Det är tjänstemännen som säger det, och detta tar finansborgarrådet med ro.

När man diskuterar detta bland stadens tjänstemän tycks man på finansroteln inte bry sig ett skvatt om det här. 1 procents ökning av räntan på 70 miljarder, som ni själva beräknar att staden ska ha i skuld, motsvarar i dagsläget 700 miljoner kronor i ökning. Det är enorma summor. Det motsvarar årslönen för 1 300 förskollärare eller 1 700 undersköterskor. Staden behöver rekrytera massor av sådana medarbetare

Yttranden 2001-02-19

kommande år, men på grund av att skuldberget ökar kommer vi att vara tvungna att betala räntor i stället.

Hur ska ni hantera detta? Och varför lyssnar ni inte på stadens tjänstemän?

Anförande nr 33

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Det är nödvändigt att bygga bostäder i Stockholm. Det är nödvändigt att bygga skolor och förskolor. Det är inget konstigt med att låna för att säkerställa investeringar. Det din oro går ut på är när man börjar låna till driften. Jag är djupt oroad över landstingets ekonomi, där man inte lyckas nå målen om kapitalkostnader. Man har höjt det till 11 procent. För detta ska du vara orolig som ordförande för Moderaterna i Stockholm.

Vi lånar pengar till jättebra ränta, till och med ibland minusränta, för att bygga det som gör att vi får ännu fler att flytta till Stockholm och ge ännu fler stockholmare möjlighet att utvecklas och växa. Det är det som gör att Stockholm är en levande stad. Vi bygger till det som vi är i så stort behov av för att Stockholm ska växa och för att företagen ska kunna rekrytera. Vad säger företagen? Bygg bostäder!

Fråga nr 2. SFI

Anförande nr 34

G u l a n A v c i (L): Herr ordförande! I går kunde vi läsa i Dagens Nyheter att enbart en tredjedel av alla de som läser hela sfi-utbildningen, alltså svenska för invandrare, får godkänt i D-kursen. En annan nyhet var att den som har läst klart hela D-kursen klarar sig mycket bättre och i större utsträckning får arbete än den som inte har gjort det.

Det är både glädjande och dåliga nyheter samtidigt. Det oroar mig, inte minst med tanke på 2015 års stora invandring som ställer stora krav på oss i staden att klara utmaningarna inom sfi-området. Samtidigt skriver arbetsmarknadsförvaltningen i sin tertialrapport 1, som vi ska anta i nämnden i morgon, att de misslyckade upphandlingarna av vuxenutbildningen och sfi-verksamheten skapar en stor osäkerhet. Man vet inte riktigt vad detta innebär för antalet sfi-studerande som ska påbörja sina studier i höst.

Mot bakgrund av detta undrar jag givetvis vilka åtgärder borgarrådet Emilia Bjuggren tänker vidta för att hantera utmaningarna.

Anförande nr 35

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Tack så mycket för att du lyfte den viktiga frågan om sfi här i Stockholms stad! Det som jag tycker var tråkigt med DN:s genomgång är

Yttranden 2001-02-19

just det du pekar på: Vi ser att alltför många väljer att inte läsa klart sfi i Sverige. Det som däremot är glädjande är att genomgången också visar att om man läser klart har man större chans att klara sig på arbetsmarknaden och att bilda sig en egen framtid här i vårt land.

Jag tycker att man kan ta fasta på just det som vi har försökt trumma in under dessa två år: Om man rustar människor och ger dem förutsättningar att klara sig på arbetsmarknaden finns det alla möjligheter för dem att utvecklas och komma vidare. Det ska vi fortsätta med. Vi har redan gjort tydliga satsningar på sfi i Stockholm. Vi har sfi för föräldralediga i dag, och vi har yfi, som innebär yrkeskurser integrerat med svenskundervisning som förkortar tiden i sfi och komvux från drygt fyra år, kort räknat, till två eller två och ett halvt år för personer som vill bli undersköterskor eller kockar eller som vill jobba inom byggbranschen. Vi har ett nytt traineeprogram för utrikes födda akademiker för att de så snabbt som möjligt ska kunna få ta del av nätverken, inte minst dem vi har i vår stad.

Det görs alltså mycket. Jag vågar påstå att vi har världens mest flexibla sfi i Stockholms stad i dag. Men det betyder såklart inte att vi är klara. Precis som du nämner har vi förmodligen en stor ökning av antalet studerande. Redan i dag råder nationell brist på lärare till sfi. Det är någonting som ännu så länge inte har drabbat Stockholm särskilt mycket men som vi räknar med kommer. Här ligger vi ständigt på regeringen om att vi behöver fler utbildningsplatser för lärare. Vi behöver också rusta oss själva med kapacitet för att ta emot alla de människor som vi hoppas att vi kommer att rekrytera till sfi de kommande åren.

Anförande nr 36

G u l a n A v c i (L): Herr ordförande! Tack, Emilia Bjuggren, för ditt svar! Det gör mig dock inte så lugn. Om du kollar på hur ni aviserade antalet platser både i budget för 2015 och för 2016 ser du att man för 2015 anslog för 10 100 platser för sfi-verksamheten, och för 2016 var det 10 500 platser. Vi vet att den stora invandringen har skett under 2015, men det innebär inte att vi inte hade en stor invandring till Stockholm också 2014 och åren dessförinnan.

Jag tänker så här: Vi har alltså 10 500 platser, och vi vet att fler och fler snart kommer att få sina asylärenden prövade. Det är jätteviktigt att man kommer in i etableringsinsatser och att man kan påbörja sina studier. Det gör mig fortfarande orolig att ni inte har kunnat pricka rätt i era prognoser. Det är ju bara blygsamma 400 platser som ni har tillsatt. Det andra är just den havererade sfi-upphandlingen, som kanske leder till att folk inte kommer att kunna påbörja sina insatser i tid.

Jag vill återigen veta: Hur ska du göra?

Yttranden 2001-02-19

Anförande nr 37

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Först och främst är det bra att påpeka något som jag egentligen tror att du är medveten om: 400 helårsplatser innebär två eller tre gånger så många studerande eftersom de flesta läser på deltid och har praktik eller arbete vid sidan av. Det är alltså inte så få nya platser 2016 jämfört med 2015.

Det som däremot är en realitet är att den stora ökningen för sfi inte kommer förrän personer har fått asyl. Som du kanske har sett driver vi – mot vår regering – att man helt enkelt ska införa sfi från dag 1. Men hittills har regeringen i stället valt att låta studieförbunden sköta språkundervisning för nyanlända från dag 1. Vi tar fortfarande emot till sfi först efter det att man har fått uppehållstillstånd, vilket gör att ökningen kommer att komma senare i sfi än vad man såg med tanke på invandringen till landet.

Vi har redan i dag klassificerat för ytterligare 2 000 platser, så vi har gott om tid att ställa om till en ytterligare behovsökning.

Anförande nr 38

G u l a n A v c i (L): Herr ordförande! Jag förstår att ni möjligtvis har kapaciteten att ställa om. Men du talar om att ställa om, och jag tror att arbetet måste börja här och nu. Det borde ha börjat för ett halvår sedan, för vi såg under den senare halvan av 2015 hur tillströmningen ökade framför allt till Stockholm.

Jag tror att vi är överens om att snabba insatser är jätteviktiga, men här är det också viktigt att man tänker ännu bredare. Det är väldigt många som kommer till Stockholm nu också och som till exempel är analfabeter och lågutbildade. Det är viktigt med flexibilitet.

Jag känner fortfarande att jag inte ser de klara, rustade insatserna för att kunna hantera utmaningarna. Vi får inte hamna i ett läge där vi börjar agera när utmaningen är på plats. Det som oroar mig utöver den misslyckade upphandlingen är att vi nu ser en nedåtgående trend, som du själv påpekade, när det gäller att få tag på sfi-lärare. Det är den stora utmaningen. Här undrar jag hur du ska göra.

Anförande nr 39

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Det förvånar mig lite att få höra detta om att satsa i efterhand och reglera i efterhand. Det som har hänt nu är att vi kraftigt har rustat upp vuxenutbildningen i den här staden. Vi har, precis som jag sade, infört sfi för föräldralediga. Vi har numera yrkesintegrerad svenskundervisning för personer som saknar utbildning. Vi tar ett nytt tag om hur vi ska få kortutbildade just genom svenskundervisningen och vuxenutbildningen för att vi vet att de personer som kommer hit utan utbildningsbakgrund har det tufft.

Allt det här gör vi med god framförhållning. Om ni hade velat förbereda det under er tid skulle det ha varit jättebra. Men vi har börjat, och vi knaprar bit för bit och tar ett

Yttranden 2001-02-19

steg i taget. Vi har i dag kapacitet för ytterligare 2 000 platser. Vi kommer självklart att behöva höja detta ytterligare för de kommande åren. Men det är någonting som förbereds och som görs.

Jag känner mig inte orolig. Tvärtom kommer den sfi som vi har i Stockholm att fortsätta att förbättras under de här åren med denna majoritet.

Fråga nr 3. Förbud mot tiggeri under Eurovision Song Contest

Anförande nr 40

M a r t i n W e s t m o n t (SD): Ordförande! Under Eurovision Song Contest hölls ett evenemang i Kungsträdgården. Där nekades tiggare helt enkelt inträde. Man fick även en lapp på rumänska uppvisad för sig om att tiggare inte var välkomna på festivalområdet. Evenemanget anordnades av Stockholms stad.

Min fråga till Åsa Lindhagen blir därför: Vill den rödgrönrosa majoriteten dölja att vi har tiggare i Stockholm under Eurovision?

Anförande nr 41

Borgarrådet L i n d h a g e n (MP): Vi har ordningsregler i Stockholms stad vid våra evenemang, till exempel i Globen, Tele 2 Arena och på andra ställen och vid andra tillfällen. Det kan till exempel handla om att man inte får ha för stora väskor med sig. Det är en viktig del av säkerhetsaspekten. Jag tycker att det är rimligt att vi har det på det här sättet – att vi ser över vad det är som ska gälla vid våra evenemang och hur de ska fungera.

Sådana ordningsregler finns, och förstås också vid Eurovision.

Anförande nr 42

M a r t i n W e s t m o n t (SD): Tack för svaret! Jag tycker ändå att det är anmärkningsvärt med tanke på att ni går ut med att ni är emot ett tiggeriförbud. Men när det väl blir ett stort evenemang och när det kommer många utländska besökare får man ett intryck av att ni vill visa upp en felaktig bild av Stockholm. Det är i all fall den bild jag får av agerandet, men du menar alltså att så inte är fallet.

Anförande nr 43

Borgarrådet L i n d h a g e n (MP): Jag kan vara tydlig med att jag är oerhört kritisk till ett tiggeriförbud. Jag tror inte på det på något sätt, och jag kan inte förstå hur det på något sätt kan hjälpa dessa människor, som lever i stor utsatthet. Detta är utsatta människor, och att förbjuda sina medmänniskor att be om hjälp tror inte jag på. Därför är Stockholm en stad där vi inte har något tiggeriförbud.

Yttranden 2001-02-19

Det finns människor på våra gator som ber sina medmänniskor om pengar. Det är en rättighet som jag tycker att man ska fortsätta att ha. Jag kan inte på något sätt se att det finns någon relevans i frågan om huruvida vi vill försöka dölja detta. Vi har dessa människor på våra gator, och det är också en viktig påminnelse om att det i Europa i dag, 2016, finns en oerhört stor fattigdom som är väldigt sorglig.

Anförande nr 44

M a r t i n W e s t m o n t (SD): Det stämmer, Åsa Lindhagen. Du har själv sagt att du alltid kommer att motsätta dig allt tiggeriförbud. Det har du sagt vid tidigare möten här i Rådssalen. Därför tycker jag att det är anmärkningsvärt och lite av hyckleri att när glitter och glamour väl kommer till Stockholm och när det kommer många utländska besökare vill man på något sätt sopa tiggarna under mattan.

Jag tycker att detta är en relevant fråga. Varför vill ni i den rödgrönrosa majoriteten visa upp en felaktig bild av Stockholm? Varför vill ni inte visa upp Stockholm som det är för utländska besökare?

Anförande nr 45

Borgarrådet L i n d h a g e n (MP): Jag tycker att det är precis det vi gör. Vi visar upp att Stockholm är en stad där vi försöker göra allt vi kan för att på de sätt som är möjliga försöka lindra utsattheten och aldrig vara med och bidra till att människor förbjuds att be sina medmänniskor om hjälp.

Vi har människor på våra gator. Det är synligt att fattigdomen finns både ute i Europa och även i Stockholm. Det är ingenting som vi sopar under mattan på något som helst sätt. Däremot är det klart att det är en skam att de här människorna finns i Europa i dag och att vi inte lyckas ge människor möjligheter att bygga sig ett bra liv. Det ska vi inte på något sätt sopa under mattan, utan det ska vi göra allt vi kan för att förändra.

Fråga nr 4. Masthamnen

Anförande nr 46

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande, fullmäktige och åhörare! I veckan fick Centerpartiet oväntat stöd från såväl Södermalms stadsdelsnämndförvaltning som stadsbyggnads- och exploateringsnämndens förvaltning för vår motion om att vi vill bygga ett nytt bostadsområde vid Masthamnen på östra Södermalm. Stadsdelsnämnden var till och med så positiv att man lade till ett eget litet förslag om en ny Katarinahiss för att koppla ihop Fåfången med det nya bostadsområdet.

Jag är superglad för de kreativa och positiva lösningarna och idéerna. I medierna kunde man läsa att S-toppen öppnar för nya bostäder i Masthamnen.

Yttranden 2001-02-19

Därför blir min fråga till Roger Mogert: Är du lika positiv som Jan Valeskog var?

Anförande nr 47

Borgarrådet M o g e r t (S): Jag får väl börja med att bestämt förneka att det är jag som är S-toppen. Det är alltså Jan Valeskog. Då har vi klargjort detta.

Skälet till att många är positiva till detta är att området är långsiktigt planerat eller utpekad för bostadsändamål. Det finns alltså en långsiktig tanke om att detta ska bli en plats för bostäder. Sedan är det precis som S-toppen Valeskog säger i artikeln: Det är förknippat med en del tekniska problem. Det är exempelvis förknippat med problem med kryssningstrafiken, som ju har platsen i dag. Men långsiktigt tror vi absolut att detta är en plats som kan utvecklas och där man kan ha mycket bostäder. Vi är eniga i den frågan. Däremot kommer detta att vara ett projekt som tar en del tid.

Anförande nr 48

J o n a s N a d d e b o (C): Vi hörde just här i interpellationsdiskussionen finansborgarrådet Wanngård berätta att man måste jobba både långsiktigt och kortsiktigt i dessa frågor. Jag vet att vårt förslag inte är helt pinfärskt, om man säger så. Detta är en fråga som har varit på tapeten i ungefär 20 år. Jag förstår att det finns en hel del frågetecken och tekniska knäckfrågor som måste lösas, men är det då inte dags att vi drar igång och börjar planera området?

Valeskog säger ju också att det inte är dags ännu utan att vi ska vänta i fyra år till. Jag tycker att när vi har en sådan katastrofal bostadssituation behöver vi vända på alla stenar och titta på alla möjliga alternativ för att se om de går att genomföra. Detta förslag är betydligt mer realistisk än det som till exempel Karin Wanngård lanserade om att expropriera Kymlinge från Sundbyberg. Detta är ett område som vi äger själva och som vi borde kunna starta planeringen för.

Anförande nr 49

Borgarrådet M o g e r t (S): Vi höjer tempot ganska kraftigt nu när det gäller planeringen för bostäder. Vi har tagit start-pm, det vill säga nystartade detaljplaneringar, för lägenheter motsvarande 30 000 lägenheter sedan valet. Det är ett enormt högt tempo. Detta kan vi göra av två skäl, skulle jag vilja säga. Det handlar dels om att vi har skjutit till mer resurser till våra förvaltningar så att de kan göra detta och faktiskt kan möta behoven, dels om att vi de facto prioriterar. Vi prioriterar projekt med hög realism.

Jag uppskattar din ambition, och jag delar din ambition att området ska förändras. Men att i dagsläget påbörja en detaljplanering skulle under de närmaste åren vara en förgäves planering. Då använder jag hellre handläggaresurserna till att se till att få fram bostäder som snabbt kan stå klara. Det är en prioritering. Jag uppskattar som

Yttranden 2001-02-19

sagt din iver, och det är mer av den ivern vi behöver. Men den är lite malplacerad i detta.

Anförande nr 50

J o n a s N a d d e b o (C): Det är klart att om staden själv skulle rå över alla olika delar skulle man kanske kunna skjuta på planeringen och lösa annat. Men jag vet att det också pågår hamnverksamhet på tomten. Därför har hamnen egna planer. De behöver renovera hamnanläggningen, och de vill utveckla området. Det ser de att de ska göra under den närmaste femårsperioden. Om då staden vill skjuta alla bostadsplaner fyra år framåt innan vi tar tag i detta och diskuterar det undrar jag om vi inte kommer att kunna få en förnyad hamn men inga nya bostäder.

Hur kommer det att rimma om inte staden börjar planera när vi har en hamn som är på gång med att renovera och utveckla staden? Jag tror att vi behöver starta arbetet så att vi kan kombinera våra planer och lösa de knäckfrågor som finns tillsammans med hamnen. Vi ska inte vänta tills hamnen nästan är klar innan vi börjar planera. Hur ser du på det?

Anförande nr 51

Borgarrådet M o g e r t (S): Det handlar absolut om att tänka långsiktigt, arbeta långsiktigt och planera långsiktigt, som du sade i ditt första inlägg. Ta exemplet med den andra hamnen, där detaljplaneringen nu pågår. Jag läste en stor artikel om kolkajen häromdagen. Grunderna för det arbetet lades 1999. Då lade staden ut en plan och sade: Hit är vi på väg. Under den tiden har hamnarbetet pågått. Det har utvecklats, och det har omorganiserats. Det är den typen av ledtider vi måste ha när vi talar om att flytta på infrastruktur.

Det innebär inte att vi inte utför något arbete. Men detaljplaneringen är det för tidigt att börja med nu.

Fråga nr 5. Apples planer på en butik i Kungsträdgården

Anförande nr 52

E r i k S l o t t n e r (KD): Herr ordförande! Majoriteten i stadsbyggnadsnämnden har valt att anta start-pm för en Applebutik i Kungsträdgården. Kristdemokraterna tycker att detta är ett olyckligt beslut då vi anser att Kungsträdgården skulle kunna bli mycket bättre om den integreras i city genom att vara öppen mot Hamngatan i stället för att vara sluten, som den är i dag.

Jag vet att det finns juridiska komplikationer med detta. Det gällande tomträttsavtalet gäller till och med 2046, om jag minns rätt. Men det borde ändå vara värt att undersöka om vi på något sätt kan få denna plats att bli öppen mot Hamngatan. För

Yttranden 2001-02-19

att möjliggöra detta är det självklart att Apple måste erbjudas en annan plats i city som kanske är mer attraktiv än Kungsträdgården.

Min fråga till borgarrådet är om han anser att Kungsträdgården är den mest lämpade platsen i Stockholm att förlägga en Applebutik på.

Anförande nr 53

Borgarrådet M o g e r t (S): Jag tolkar detta som en retorisk fråga. Du vill nog egentligen inte ha två minuter där jag jämför olika platser i staden med varandra.

Jag kan absolut se problem med en Applebutik på platsen. Jag kan också se möjligheter att förbättra platsen. Platsen i dag är inte optimal; det tror jag att vi kan vara överens om. När det gäller den restaurangverksamhet som bedrivs där ska jag inte uttala mig om innehållet i den, men den skapar en ganska stor mur ut mot parken. Det är ett väldigt ogenomskinligt hus. Det är en verksamhet som delvis blir publik men som också till stora delar icke blir publik. Det finns alltså möjligheter att göra någonting extremt mycket bättre på platsen.

Jag tycker att man inte kan vända sig mot parken med en Applebutik. Jag menar att man måste möta parken med någon typ av semipublik verksamhet, det vill säga kafé- eller restaurangverksamhet. Jag ser framför mig att det man bör hitta på platsen är någonting som påminner om de paviljonger som vi lade till i Kungsträdgården för tio femton år sedan. Däremot anser jag att man mot Hamngatan kan vända sig med en kommersiell fasad.

Det vi i klartext letar efter här är alltså ett hus med två framsidor: ett där man möter parken på ett publikt sätt och ett annat där man kan få möta Hamngatan på ett mer kommersiellt sätt. Jag hoppas att detta någorlunda svarar på frågan.

Anförande nr 54

E r i k S l o t t n e r (KD): Ordförande! Ja, det är svar på frågan även om jag inte är riktigt tillfredsställd med svaret. Detta är ett planärende som har gått otroligt snabbt. Själva planärendet fortlöper ju, men det kom väldigt plötsligt ett start-pm till nämnden, och plötsligt fanns det en utställning från Apple. Många har undrat hur detta har kunnat gå så snabbt. Jag undrar om man verkligen har hunnit överväga andra platser från majoritetens sida. Har man hunnit fundera på vad vi vill med Kungsträdgården?

Det är många som är överens om att platsen i dag inte är särskilt bra utnyttjad. Kungsträdgården skulle kunna vara mycket bättre. Det har blivit bättre med paviljongerna, som du själv uttrycker. Men om vi nu har anledning, tillfälle eller möjlighet att bli av med den verksamhet som i dag finns på platsen tycker jag att vi verkligen ska fundera på hur Kungsträdgården kan uppnå sin fulla potential. Detta är

Yttranden 2001-02-19

den enda parken i det vi geografiskt kallar City. Om vi skulle kunna få ett möte mot Hamngatan menar jag att det skulle vara ett effektivt och bra sätt att utnyttja parken.

Anförande nr 55

Borgarrådet M o g e r t (S): Man måste säga att till saken hör att Apple har förvärvat huset. Det har inte varit en fråga för stadsbyggnadsnämnden att titta efter platser. Vi har inte gått in och hjälpt Apple att hitta en plats. Det är mycket möjligt att vi då hade valt en helt annan plats. De har förvärvat huset och önskar en planändring. Vi har ganska tydligt meddelat dem att detta är en svår och känslig plats. Om du läser i vårt beslut ser du också att det är allt annat än ja och amen. Jag är inte ens säker på att planprocessen över huvud taget är möjlig. Men det är inte så att Apple har sagt: Har ni något annat hus som ni kan ge oss?

Jag läste någonstans en kommentar från Kristdemokraterna där ni sade att man borde köpa huset av Apple och ge dem något annat. Det bygger någonstans på att man ska köpa någonting som inte är till salu och ge bort någonting som man inte har. Det är en ganska komplicerad process, det också.

Anförande nr 56

E r i k S l o t t n e r (KD): Herr ordförande! Jag är den förste att erkänna att detta är komplicerat. Men bara för att det är komplicerat behöver man inte ta bort händerna och låta bli att göra något. Om man vill någonting kan man med respekt för det komplicerade läget ändå försöka ge sig in i någonting. Det är inte säkert att man når ända i mål, men om viljan finns tycker jag ändå att man ska försöka.

En sådan början skulle kunna vara att inleda samtal med Apple och börja diskutera andra platser eftersom det nu är en realitet att de vill etablera sig i Kungsan och eftersom vi nu har inlett ett planarbete för detta. Det tycker jag inte att vi borde ha gjort innan vi samtalade med Apple om andra möjliga platser i city. Det är klart att det finns ett värde i att Apple kommer till city; det kommer att stärka citys handel, attraktivitet och konkurrenskraft gentemot vissa externa köpcentrum. Jag tycker att det är bra att ni har lagt fram ett förslag till beslut som inte bara säger ja och amen. Det är jättebra att ni har gjort det. Men jag tycker ändå att diskussionerna bör grunda sig i vad vi vill göra med Kungsträdgården. Där saknar jag lite svar från majoritetens sida.

Anförande nr 57

Borgarrådet M o g e r t (S): Jag ser en ganska stor möjlighet i att förbättra Kungsträdgården om man gör detta på rätt sätt och om man inte sitter still och säger nej. Det finns en risk om vi hade gått på den linje som oppositionen gjorde nu, det vill säga att säga nej till att inleda en planprocess, i och med att det finns en befintlig plan som medger kommersiella verksamheter. Då hade Apple kunnat hamna i en situation där de hade valt att bygga en Applebutik på nuvarande detaljplan. Det tycker jag hade

Yttranden 2001-02-19

varit mycket sämre. Det alternativet finns tyvärr fortfarande. Om Apple misslyckas med ett planarbete kan de komma tillbaka och säga: Vi har förvärvat fastigheten, och vi har den här detaljplanen. Nu bygger vi enligt den. Det tycker jag vore det absolut sämsta alternativet.

Fråga nr 6. Politiskt ansvar och ledarskap

Anförande nr 58

O l e - J ö r g e n P e r s s o n (M): Ordförande! Sedan förra fullmäktigesammanträdet har finansborgarrådet gett en intervju i lokalpressen om stadens hantering av modulhus för nyanlända. Intervjun väcker tyvärr fler frågor än den ger svar. Osynliga politiker när debatten om modulhusen spårade ur, var rubriken på artikeln. Finansborgarrådet säger i intervjun klart och tydligt att hon inte har några planer på att inta en mer synlig roll i debatten. Det är ett synnerligen märkligt uttalande. Att man inte vill eller har förmågan att aktivt delta i debatten om Stockholms integrationsutmaningar är ett tydligt tecken på bristande ledarskap.

Undertecknad var själv intervjuad i samma tidning om detta ämne. Jag vidhåller det jag sade där: Om inte stadens ledande politiker leder debatten blir det fritt fram för krafter som har en helt annan agenda – krafter som vill sprida hat och misstänksamhet. Processen har präglats av ett informationsunderskott som har satt tjänstemännen i en märklig situation. Är det tvärtom inte märkligt att vi har tjänstemän som säger att processen har varit ett misslyckande men att finansborgarrådet inte tar något ansvar själv? Vem i den rödgröna majoriteten har då det politiska ansvaret för mottagandet av nyanlända, om det inte är finansborgarrådet?

Anförande nr 59

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande! Tack så mycket, Ole-Jörgen, för frågan! Artikeln handlade just om det politiska ansvaret. Jag vill tydliggöra detta när jag har möjlighet att göra det. Den fråga jag svarade på gällde mötet som det kallades till från den ena dagen till den andra i Sundby. Det var det som själva svaret handlade om.

Jag vill vara tydlig med att vi är inne i en svår process med modulhusen. Vi valde – och jag var med och aktivt fattade detta beslut – att informera om områden kring modulhusen oerhört mycket tidigare än vad som är brukligt eftersom jag vet att detta är frågor som ibland kan röra upp ganska starka känslor. Vi valde då att informera i Sveriges största dagstidning. Sedan är frågan om man vill ta till sig information eller inte.

Jag vill också passa på att tacka dig för ditt aktiva deltagande när du medverkade vid mötet i Spånga-Tensta, för det som du sade och för den aktivitet som krävdes vid detta möte.

Yttranden 2001-02-19

Detta är en process som handlar om att 2 810 människor som finns i Sverige i dag och har fått permanenta uppehållstillstånd ska placeras i Stockholm, med den bostadsbrist som vi har. Då har vi kollat på olika områden där vi kan bygga ungefär 1 100 modulhus. När processen går vidare och det blir stadsbyggnadsnämnden som fattar beslut kommer också detta att informeras om i Sveriges största och näst största dagstidning, det vill säga Dagens Nyheter och Svenska Dagbladet. Då informerar vi om bygglovsprocessen. Vi gör allt vi kan i informationsprocessen.

I och med att vi valde att gå ut så tidigt kommer det att bli justeringar. Kommer det att vara exakt detta område? Kommer det att vara något annat när bygglovsansökan går in? Sådana frågor kommer upp just på grund av den dialog som förs.

Anförande nr 60

Ole - J ö r g e n P e r s s o n (M): Herr ordförande! Tack för svaret! I grunden är detta en svår politisk debatt att föra. Men det betyder också att det är desto viktigare att det är någon som faktiskt leder debatten. Jag tror inte att det är särskilt konstruktivt eller klokt att låta tjänstemännen ta ansvaret för att föra en i grunden politisk debatt med våra medborgare. Det är det vi har politiker till.

Jag tror också att för att Stockholm ska fungera och för att vi ska få ett fungerande flyktingmottagande krävs det att vi har stockholmarna med oss. Vi har inte råd att ha stockholmarna emot oss. Då kan man aldrig informera för mycket. Jag tror inte att vare sig jag – eller jag är helt säker på att jag inte gör det – eller medborgarna delar din uppfattning av att staden har tagit sitt informationsansvar på allvar. Det är inte de återkopplingar som jag får, och det är inte de återkopplingar som vi får i vårt lokalområde.

Anförande nr 61

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande! Det är klart; min mejlkorg är också fylld av mejl från människor som har en annan uppfattning än vad jag har. Det är inget ovanligt. Det gäller inte bara den här frågan, utan det finns även andra frågor där jag inte har samma uppfattning som en del andra. Det är inget konstigt med det.

Vi kommer att följa de processer som är brukliga för staden när det gäller bygglovsansökningar. Vi kommer också att ha informationsmöten som staden inbjuder till. Det är ytterst frivilligt att komma. Vi kommer att ha möten i de olika aktuella områdena. Jag tror att vi ska vara öppna för att det inte kommer att stanna vid det här. Det kommer att vara ännu fler människor som blir placerade i Stockholm nästa år. Vad gör vi då? Ska vi bygga fler modulhus? Kollar vi på vårt befintliga bestånd? Det här är en process som bara har börjat. Vi måste komma vidare i processen för att diskutera etableringen, för det är där det absolut viktigaste arbetet börjar.

Yttranden 2001-02-19

Anförande nr 62

Ole - J ö r g e n P e r s s o n (M): Jag delar finansborgarrådets uppfattning att den här debatten och det här arbetet precis har börjat. Det är nu vi ser vilka konsekvenser flyktingströmmarna får på längre sikt även för kommunerna. Just därför är det så oerhört viktigt att vi tar diskussionen på allvar och att vi för den utifrån perspektivet att det är politiken som ändå måste lägga ut förutsättningarna för hur debatten ska föras och ledas.

Problemet nu är att vi ser obesvarade frågor från de närboende om modulhusen. Vi ser också risken för slitningar mellan innerstad och ytterstad. Ingenting av det är någonting vi som stad har råd med.

Jag vidhåller det jag har sagt tidigare: I intervjun med finansborgarrådet i Stockholm Direkt var beskedet tydligt: Det är stadens tjänstemän som ska ta ansvaret för att driva på debatten och svara på frågor. Jag tycker att det är att abdikera och inte ta sitt politiska ansvar. Men jag välkomnar om finansborgarrådet backar från uttalandet och nu är villig att göra tvärtom mot det hon faktiskt sade.

Anförande nr 63

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande! Jag har varit tydlig i den politiska debatten med att jag är ytterst ansvarig politiker i alla frågor som berör staden. Däremot har jag många goda medhjälpare som hjälper mig på resan eftersom jag inte kommer att kunna vara på alla ställen alltid och samtidigt. Men med det sagt: När detta kommer till en ytterligare beslutsprocess och när det blir föremål för den politiska behandlingen kommer det också att behandlas i stadsbyggnadsnämnden där den politiska behandlingen sker.

När det gäller de öppna informationsmötena i stadsdelsnämnderna var tjänstemännen där för att stödja stadsdelsnämndspolitikerna. Det var inte meningen att borgarrådet skulle klampa in och ta över stadsdelsnämndernas möte, för det är en viktig skillnad i den demokratiska processen. Vi kommer nu som sagt att bjuda in till vidare möten framöver. Detta är självklart någonting som vi måste bygga tillsammans, och nu måste vi vidare med etableringen: Vad gör vi nu?

Fråga nr 7. Tillgänglighet i stadens konferenslokaler.

Anförande nr 64

P a t r i k S i l v e r u d d (L): Herr ordförande, ledamöter och bästa finansborgarråd! En god vän till mig är politiskt aktiv i staden. Det är i och för sig kanske inte någon överraskning; jag har många vänner som är politiskt aktiva i den här staden från alla möjliga partier, om jag ska vara ärlig. Jag känner dock inte så många som tar sig fram på hjul. Just den här vännen blev kallad till ett möte för stadsdelsnämndspolitikerna i staden av vad jag tror var stadsledningskontoret. Då hen inte kände igen

Yttranden 2001-02-19

lokalen i fråga ringde hen upp stället där mötet skulle vara. Hen är nämligen tämligen luttrad när det gäller att just vår stad inte är tillgänglig i den utsträckning som man skulle kunna önska. Personen som svarade sade att lokalen tyvärr inte var tillgänglig med rullstol om man inte skulle lyfta in stolen. Jag kan inte svara på vad hen innerst inne känner för att bli omkringburen i trappor, men eftersom hen sedan ett antal år vägrar att bli behandlad som en väska, en möbel eller något annat kringbärbart kan man anta att hen inte gillar det – med all rätt, kanske jag ska tillägga.

Mot bakgrund av detta undrar jag på vilket sätt staden ska se till att något liknande inte händer igen.

Anförande nr 65

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! Tack för frågan! Jag misstänker att du talar om det möte som var i konferenslokalen på Vattugränd. Jag var där själv, och jag blev ganska förvånad över lokalens utformning och att vi har möten där över huvud taget i stället för att använda HTD, som har mycket bättre tillgänglighet. Jag kommer naturligtvis att ta med mig frågan, för jag tycker att detta är oerhört allvarligt. Det är samma sak när det gäller att det ska finnas hörselslingor och tillgänglighet så att man har möjlighet att delta i det politiska livet oavsett vilka förutsättningar man har.

Jag tar verkligen med mig detta, men jag tar gärna emot information efteråt om vilken lokal som avses.

Anförande nr 66

P a t r i k S i l v e r u d d (L): Tack, Karin Wanngård, för svaret! Jag tror att det var den lokalen, men jag kan kolla upp det. Jag kan konstatera att det efter mötet visade sig att lokalen visst var tillgänglig. Uppenbarligen hade de som ansvarar för stället inte riktigt koll på det. Men ingången för personer som har problem med tillgänglighet var från en annan gata, och det var det ingen som visste om. Det stod inte heller någonting om det i kallelsen. Det känns lite passé 2016 att ta in rullstolar och andra via köksingången, så att säga.

Det är precis som du säger väldigt olyckligt att staden anlitar den här lokalen. Jag förstår att olyckor kan inträffa. Jag har själv sprungit omkring och letat efter illa skyltade möteslokaler. Skillnaden är att jag har full mobilitet och kan springa både uppför och nedför trappor och så vidare.

Har vi någon möteslokalpolicy, och hur efterlever vi den här i staden?

Anförande nr 67

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Jag känner faktiskt inte till om vi har någon möteslokalpolicy i staden. Men vi har ganska många policyer, så vi kan ju kolla upp

Yttranden 2001-02-19

det. Framför allt ska vi kolla med den administrativa avdelningen vad det finns för policyer. Men mig veterligen är det ingenting som är fastställt av fullmäktige eller kommunstyrelsen, i alla fall. Men det kanske kan finnas en gammal policy som det är dags att damma av och uppdatera och göra lite mer framtidsinriktad.

Anförande nr 68

P a t r i k S i l v e r u d d (L): Man kanske inte behöver göra en policy för varenda fråga som måste antas i fullmäktige. Men jag vet att till exempel Roger Mogert har väckt en motion om detta – inte just om en policy men om att man ska se till att det finns tillgänglighet. Det finns alltså ändå en vilja hos de flesta i den här salen att det ska funka. Jag vill egentligen inte gå i polemik med er på den rödgröna sidan i den här frågan. Det finns så gott om andra frågor där ni betar er illa och där ni måste jagas med blåslampa.

Det vore bra om vi kunde säkerställa att Stockholm ska upplevas som en modern, tillgänglig och hållbar stad för alla medborgare och besökare. Vi är inte den fattiga kusinen från landet där det bara finns ett Folkets hus från anno 1900. Vi kan faktiskt bättre än så, och jag hoppas att vi inte behöver ha någon liknande diskussion i framtiden.

Anförande nr 69

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Det är helt riktigt. Jag tycker att det är bra att frågan lyfts så att man verkligen kan se till att vi förlägger möten till lokaler som är tillgänglighetsanpassade. Jag vill också tacka din vän som flaggade för problemet. Det kan ibland vara svårt att ta upp frågor när man känner att något inte var tillgängligt för en själv.

Både kommunstyrelsen och presidiet där har regelbundna möten med funktionshindersrådet. Jag skulle gärna se att de här frågorna kommer upp också där, för då kan vi tydliggöra fler lokaler och fler brister som vi har i våra verksamheter. I dessa möten följer vi verkligen upp problem som dessa för att vi ska bli bättre i de här frågorna, och det vill vi ju båda två.

Fråga nr 8. Kommer den rödgrönrosa majoriteten att föreslå några ytterligare lättnader i den höjning av tomträttsavgälderna som beslutats av exploateringsnämnden den 14 april?

Anförande nr 70

P e r O s s m e r (SD): Herr ordförande! Det är nästan synd om borgarrådet Wanngård, som måste springa upp och ned här. Min fråga är betingad av att det, som de flesta känner till, finns något som heter tomträttsavgälder. Ofta använder man den enklare beteckningen tomträttsavgifter. Då är det staden som äger marken och hyr ut

Yttranden 2001-02-19

den till industrifastigheter, bostäder, kontor och, naturligtvis, småhus. Nu är det aktuellt vad gäller småhus. Vi har 5 000 småhus som är aktuella i sammanhanget. Man har i exploateringskontoret den 14 maj beslutat att höja avgifterna ända upp till 18 000 per år. Det sker lite successivt, men ändå.

Min fråga är, som ordföranden sade: Vad händer? Kommer det att bli några ytterligare lättnader i denna våldsamma höjning? Eller har man tänkt om? Vad händer när frågan kommer upp här i kommunfullmäktige?

Anförande nr 71

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande! Tack så mycket, Per, för frågan! Tomträttsavgälder är någonting som justeras ungefär vart tionde år i staden – så har i alla fall skett hitintills. Det man har gjort från exploateringsnämnden är att remittera ut ett förslag till hur justeringarna skulle kunna se ut. Det handlar om vad det är för avgift man tar ut när någon hyr stadens mark oavsett om det handlar om småhus, radhus eller lägenheter.

Detta är ett förslag som har skickats ut. Jag kan inte i dag svara på vad som kommer att bli det slutgiltiga beslutet eftersom vi kommer att lyssna in remissinstanserna och höra vad som är det klokaste att göra. Ska vi ha en längre infasningstid? Ska vi ha en kortare infasningstid? Ska vi höja nivåerna? Ska vi sänka nivåerna? Det handlar också om vad som är det långsiktigt hållbara med tomträttsinstitutet. Det möjliggör byggandet, och det är extremt värdefullt att vi får fram mer lägenheter. Vi kommer att med nyfikna öron lyssna in remissinstanserna och därefter skriva fram ett ärende till fullmäktige.

Anförande nr 72

P e r O s s m e r (SD): Tack Karin! Jag kan förstå att detta är komplicerad materia, och jag ska inte ge mig in på de matematiska formler som ligger bakom det här. Men det finns en sak som jag undrar över. Tidigare fördes under interpellationsdebatterna här en diskussion om lån och räntor. Staden lånar ibland till nästan noll i ränta. I den starka monopolsituation som staden befinner sig i vill man då ta ut 3,25 procent på vanliga befintliga tomter och ända upp till 4,5 procent på nybyggnation. Jag tycker att det är nästan oskäligt mycket när vi i bästa fall får kanske en halv procent om vi sätter in pengarna på banken.

Har du några synpunkter på det?

Anförande nr 73

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ja, det har jag. Marken har ju ett värde, vilket också kom upp i en tidigare debatt när vi diskuterade Bromma flygplats. Det är ett värde som vi inte får in pengar på eftersom vi inte höjer tomträttsavgälderna. De fastslogs för tio år sedan, och de är redan subventionerade med 70 procent av marknadsvärdet.

Yttranden 2001-02-19

Sedan är frågan: Hur mycket mer ska vi subventionera markvärdet? När vi säljer mark till bostadsrätter tar vi ut marknadsvärdet och marknadspriset. Det vi gör med tomträttsinstitutet är att man får hyra marken för att vi på det sättet ska få fram lägenheter i större antal.

Jag tycker att tomträttsinstitutet som sådant är en positiv del för att få fram fler bostäder. Samtidigt ska staden få en rimlig avkastning för att vi upplåter marken.

Anförande nr 74

P e r O s s m e r (SD): Det ska också vara rimliga avgifter för dem som bor där, och det är ofta pensionärer som bor i de här områdena. Vad jag förstår – och det blir min avslutande fråga – är att när detta är färdigbehandlat kan vi ta en djupare diskussion om det. Det kommer alltså upp i kommunfullmäktige?

Anförande nr 75

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ja, då kan vi ta en djupare diskussion – när ärendet är framskrivet. Det är mycket riktigt så att det är föremål för fullmäktige.

Yttranden 2001-02-19

§ 14 Valärende i kommunfullmäktige

Anförande nr 76

M i r j a R ä i h ä (S): Ordförande, fullmäktige! Vi hade valberedning i fredags, och då hade inte de här namnen hunnit komma till oss ännu. De kom på eftermiddagen i stället. Detta är opolitiska tillsättningar; det är alltså inga politiska partier som tillsätter dessa personer.

Förslaget från valberedningen är Mattias Lundberg och Christina Norén som ordinarie och Ebba Agerman som suppleant i Stockholm Terminal AB.

Jag yrkar bifall till förslaget.

Yttranden 2001-02-19

§ 15 Instruktion för Stockholms stads äldreombudsman (Utl. 2016:49)

Anförande nr 77

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Det är jätteroligt att vara här igen! Vi ska anta en instruktion för Stockholms stads nya äldreombudsman. Jag tänkte säga några ord om bakgrunden till detta. Som bekant står vi inför stora demografiska utmaningar. De kommande åren, fram till 2040, kommer andelen äldre äldre att öka kraftigt. Andelen barn kommer också att öka kraftigt. Förändringarna i den demografiska befolkningsstrukturen kommer inte minst att innebära stora utmaningar för kommunerna. Barn och äldre är som bekant två grupper som framför allt faller inom det kommunala ansvarsområdet.

Detta kommer som sagt att innebära stora utmaningar. Det handlar om välfärdens framtida finansiering, hur vi ska säkra kompetensförsörjningen och hur vi ska få individer att vilja utbilda sig och stanna kvar i yrken som barnskötare och undersköterska.

Det handlar också om rent fysisk planering. Var ska alla äldre bo någonstans? Hur vill 40-talisterna bo? Mot bakgrund av längden på de planprocesser som vi har i dagsläget och den stora konkurrensen om marken i Stockholms stad är det dags att vi börjar planera redan nu. Om man tittar till exempel på en studie som Vårdanalys har gjort tillsammans med siffror från Äldrecentrum visar det sig att allt annat lika – alltså givet den biståndsbedömning vi har i dag – kommer vi att behöva 20 procent fler platser på vård- och omsorgsboenden fram till 2025. 20 procent – det är ganska mycket! Vi måste börja planera redan nu. Många kommuner har redan fått kritik från forskare och myndigheter för att vara lite sena på den här bollen. Det kommer att innebära enormt stora utmaningar.

Självklart ska inte en äldreombudsman lösa allt detta; det tror jag verkligen inte. Vi har flera olika utvecklingsuppdrag på gång – sådant som finns i både vår första och vår andra budget. Det handlar bland annat om utvecklingsarbete inom hemtjänsten. Vi måste ha en personcentrerad hemtjänst där man jobbar tvärprofessionellt, ser individen och möter individens behov. Det är det som har visat sig vara mest kostnadseffektivt, och det är också det som gör att vi får den bästa möjliga omsorgen om våra äldre.

Vi har Äboudredningen, och vi har en handlingsplan för att tillgodose behovet av anpassade boenden för äldre 2020–2040. Det är en handlingsplan som jag hoppas ska kunna tas i kommunfullmäktige efter brett dialogarbete, inte minst med stadens äldre.

Vad ska då äldreombudsmannen göra? Vi har stuprör i den här staden, och det har vi haft alldeles för länge. Det handlar om att få in ett äldreperspektiv i samhällsplanering, idrott och trafik. Det handlar om att tillvarata äldres intressen och att sitta på en strategisk position i staden, Stadsledningskontoret, tillsammans med de övriga

Yttranden 2001-02-19

ombudsmännen och ta ett helhetsperspektiv. Våra äldre är inte bara en fråga för äldreomsorgen. De är en fråga för hela staden, och det är dags att vi börjar förbereda oss.

Yttranden 2001-02-19

§ 16 Taxa för upplåtelse av offentlig plats (Utl. 2016:53)

Anförande nr 78

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Fru ordförande! Jag är glad att kunna stå här i dag med ett ärende om justering och uppdatering av stadens upplåtelsebatter. Det var ett tag sedan sist; 2011 justerades de. Det ska göras med jämna mellanrum så att de är anpassade till stadens utveckling och även kostnadsutveckling och sådant.

I det förslag som nu föreligger och som vi förhoppningsvis också ska anta gör vi vissa justeringar som har att göra med hur man förhåller sig till stadens värde när det gäller den offentliga marken. Vi har skapat nya kategorier. Tidigare fanns kategorierna city, innerstad och ytterzon när man skulle hyra stadens mark. Det här ändrar vi, för staden fungerar inte riktigt på det sättet längre. Nu finns ett taxesystem som går från taxa A till D. Det utgår från platsens attraktivitet och därmed också i relation till hur det påverkar medborgarna i staden. Detta är alltså ett sätt att utveckla det hela. Vi vet att vissa ställen i innerstaden kan vara lika attraktiva som vissa knutpunkter vid kollektivtrafikplatser och annat. Detta är en del av de ändringar vi gör som är central för att det ska bli en bättre förståelse för systemet.

Vi inför en del förändringar som har att göra med det som vi kallar för Levande Stockholm – konceptet för att utveckla staden och få till en förändring av stadsmiljön för att kunna utveckla och använda stadens gator och andra offentliga utrymmen. Där finns nu en kategori som kallas tillfälliga parker, vilket är nytt. Det är till för att främja ett offentligt rum utifrån medborgarnas och företagarnas initiativ och förutsättningar. Stadsdelarna ska också vara med i arbetet.

Detta innebär att man till exempel kan hyra en parkeringsplats för 900 kronor i A-läge, eller för 150 kronor om man är i D-läge, i en månad. Detta är en stor och viktig förändring, som vi redan i dag kan se bland annat på Humlegårdsgatan där vi har invigt en pop-up-park, dock enligt de gamla taxereglerna.

Det finns även en del förändringar som gör att vi minskar avgifterna och helt enkelt slopar avgifterna för evenemang utan reklam eller vinstdrivande syfte, vilket gör att föreningar och andra som är mer lokala kan använda marken på ett sätt som de inte har kunnat göra förut. Vi kommer att implementera reglerna tillsammans med trafikkontoret och kulturförvaltningen för att få en bra utveckling av verksamheten.

Därmed yrkar jag bifall till ett fantastiskt förslag.

Anförande nr 79

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Detta ärende kanske kan ses som kvällens mest osexiga ärende. Men för den som är intresserad av en levande stadsmiljö är detta kvällens clou.

Yttranden 2001-02-19

Centerpartiet har under många år här i Stadshuset drivit på för en idéburen stadsutveckling. Vår grundläggande tanke har varit att stadens utveckling inte bara ska ske genom att byråkraterna i staden drar nya streck på en ritning. Vår utgångspunkt har varit att försöka ge medborgarna möjlighet att själva vara delaktiga i att utveckla, nyttja och förbättra staden.

I detta ärende blir det tydligt att majoriteten, inte ens Miljöpartiet, har förstått vad det handlar om. Majoriteten visar färg, och den är betydligt mer röd än grön. Taxan och reglerna för upplåtelse av offentlig plats är avgörande för hur mycket liv och rörelse vi kommer att få i vår stad. I förslaget straffas kommersiella intressen, och den fina kulturen ska givetvis kunna få utföras gratis och självklart utan vinstintressen och marknadsföring. Nåde den fria teatergrupp som delar ut en flyer för sin kommande föreställning! Det är nästan så att man tror att Vänsterpartiet har hållit i pennan här, men jag lovar att inte bli lika arg som förra gången vi debatterade kultur med Vänsterpartiet.

Borgarrådet Helldén gläder sig åt kategorin tillfälliga parker, som sägs främja medborgarnas och företagens initiativ. Jag måste säga att jag är mycket skeptisk till att några företag kommer att kunna ta sådana här initiativ när man utformar taxan och reglerna så här och förbjuder försäljning och reklam i de här parkerna. Då blir det säkert bara kommunala parker som kommer att genomföras.

I dag har Helldén invigt en tillfällig park, en så kallad pop-up-park. Men det, mina vänner, är inte det minsta pop-up. Det är väldigt långt ifrån det som vi har kämpat för ska ske i staden. En kommunalt planerad tillfällig park som har planerats i nästan ett år är definitivt ingen pop-up-park. Den är möjligtvis tillfällig, och det är inget fel med det. Men det är definitivt inget pop-up med den.

Ordförande! Jag vill inte lämna ämnet, men jag kan inte låta bli nu när borgarrådet Helldén så tydligt anser att taxeförslaget stöder konceptet Levande stad. Jag anser nämligen att det är ynkedom. Det är ynkedom av Miljöpartiet, som så tydligt vill utmana bilen som norm, att när man själv kommer till makten göra gågator av gator som nästan är gågator redan i dag. Om ni menar allvar – gör sommargågata av Sveavägen eller Kungsgatan! Då skulle ni visa att ni menar allvar med att ni vill utmana bilen på stadens gator.

Bifall till vår reservation i kommunstyrelsen!

Anförande nr 80

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Jag är lite förvånad över att Centerpartiet och Jonas Naddebo tar i så att det kommer från tårna. Det har varit ett pressmeddelande ute i dag också där ni ondgör er över att vi har denna pop-up-park och att vi faktiskt planerar och tänker och att parkerna inte bara far upp ur gatan. Först och främst fattar

Yttranden 2001-02-19

vi detta taxebeslut nu, och det börjar gälla den 1 juli. Det gör att det inte har varit helt lätt för vem som helst att dra igång dessa processer.

När det gäller Humlegårdsgatan, som vi invigde i dag, var det SE-Banken Trygg Liv som äger fastigheten invid som ville ha denna plats. Det är de som har planerat det, och det är de som bekostar och gör parken. Vi skapar incitamenten och möjligheterna att göra detta med de regler som vi säger kommer att gälla från sommarhalvårsskiftet också när det gäller uteserveringar. På denna plats får de ha hur många uteserveringar de vill, men då får de betala en speciell taxa för det. Det finns inget hinder. SE-Banken Trygg Liv ville inte ha uteserveringar där, och det är därför det är som det är.

Anförande nr 81

J o n a s N a d d e b o (C): Det är ju härligt och fint att det fanns både mat och dryck på platsen när ni hade invigning. Men det är väl bara att konstatera faktum: Roligare än det var i dag blir det inte.

Vi ondgör oss absolut inte över tillfälliga parker. Vi ondgör oss bara lite över hur man lägger upp det hela. I taxeförslaget, som jag har lusläst i dag, ser jag att när det gäller kategorin som handlar om denna tillfälliga park finns det inte några hänvisningar till hur man gör om man skulle vilja servera mat i parken. Det går inte att läsa om det. På andra ställen kan det stå: Om du vill ha försäljning – titta på den här kategorin så får du se vad det kommer att kosta! Men när man planerar tillfälliga parker finns det över huvud taget ingen tanke på att någon skulle vilja servera mat, sälja glass eller kanske sälja en öl. Det finns liksom inte med när man tar fram en sådan här kategori, och det är det som är själva feltänket. Om vi ska skapa en levande stad ska vi se till att man kan sälja mat och dryck så att folk tycker att det är intressant att komma ut och vara i våra tillfälliga parker.

Anförande nr 82

M i k a e l V a l i e r (KD): Ordförande, ledamöter, stockholmare! Jag är inte lika arg som Jonas. Jag är mest glad, men lite förvirrad och lite besviken. Vi kristdemokrater välkomnar också en kreativ och flexibel hållning när det gäller att göra staden mer öppen och mer attraktiv. Pop-up-parker, till exempel, kan vara ett utmärkt tillskott till just detta. Men att då diskriminera – jag väljer att använda det ordet – kommersiella inslag är bara dumt. Mat och dryck är goda exempel på sådant som attraherar stockholmare och besökare. Såvida inte mat och dryck ska erbjudas fritt och för intet kommer vi att missa en del jättechanser att skapa dessa attraktiva platser. Det tycker jag är väldigt synd.

Jag yrkar bifall till Moderaternas och Liberalernas reservation.

Yttranden 2001-02-19

Anförande nr 83

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Jag vill bara upprepa några saker. Om man vill kan man hyra en yta som är en del av en pop-up-park och ha en uteservering där. Det finns ingenting som hindrar det. Men då går man efter samma taxa som alla andra typer av uteserveringar. Det är inte någon skillnad där.

Om någon däremot vill hyra en parkeringsruta eller fem eller tio rutor får de betala 900 kronor i månaden i city eller 150 kronor om det är en icke så attraktiv plats. De kan hyra den för att ställa ut en uteservering; det är helt okej. Men då får de betala mer eftersom det är en kommersiell verksamhet – enligt alla andra regler.

När vi hade reglerna för serveringstillstånd uppe vill jag bara säga att det där står mycket tydligt att man kan ha serveringar ute i gatan på parkeringar och hur man gör där sådana serveringar finns för att regelverket för utskänkning ska följas. Det är jättebra att vi har dessa två ärenden på plats. Därmed kan Stockholm utvecklas, och vi får ett mer levande Stockholm.

Anförande nr 84

M i k a e l V a l i e r (KD): Jag vill höra till dem som ser Miljöpartiet som ett oppositionsparti och lite som rebeller. Nu är ni ju inte i opposition i staden, men ni borde vara mer rebeller när det gäller detta. Var lite vildare! Ni kanske inte ska vara lika vilda som Centerpartiet önskar, men jag tycker att det finns roligare saker att göra än vad taxeordningen visar.

Anförande nr 85

P a t r i k S i l v e r u d d (L): Fru ordförande! Jag känner mig möjligen ganska ovild.

Hur som haver – ordförande, ledamöter och åhörare! Den rödgrönrosa majoritetens oro för mycket som kan anas vara kommersiellt går möjligen lite stick i stäv med att man tar betalt efter hur attraktiv en plats är. Jag och Liberalerna är inte riktigt så oroliga för detta. Det jag dock tänker på är pop-up-parkerna som ska vara helt fria från kommersiella aktiviteter som försäljning. Om det är någonting som drar folk och gör en plats trevlig och angelägen är det möjligheten att få något att äta och dricka. Man ska åtminstone ha möjlighet som arrangör att ordna detta.

Vi har redan haft debatten om hanteringen av Enskedespelen tidigare. Jag tycker trots allt att det är ett bra exempel. Vi tvingades i trafiknämnden att fatta särskilda beslut om Enskedespelen för att de inte skulle behöva läggas ned. Från förvaltningens sida ville man helt plötsligt omtolka det hela och avkräva dem en otroligt orimligt hög hyra. Det visar att systemet inte funkar riktigt bra när det gäller stadens kulturevenemang.

Jag yrkar därför bifall till vårt yrkande i kommunstyrelsen.

Yttranden 2001-02-19

Anförande nr 86

Borgarrådet B r i n c k (M): Ordförande! Som Jonas, Micke och Patrik nytt har sagt – med varierande grader av indignation, får man väl tillägga, delar vi i mycket målsättningen i ärendet. Vi tycker att det är bra att man ser över upplåtelseavgifterna. Det behöver göras. Det ska vara enkelt för dem som vill vara med och ta del av utvecklingen av stadsmiljön i Stockholm att veta vilka regler som gäller. Det ska vara enkelt för dem att ta reda på hur mycket det kommer att kosta och vad de kan göra på den yta de hyr.

Men det är problematiskt, som har påpekats tidigare, att ärendet andas en sådan påtaglig motvilja och misstro mot kommersiella arrangemang och åtgärder som försäljning av mat och dryck. Det är inte bara det att man försöker justera avgifterna, utan detta är en verksamhet som man inte riktigt tror på. Det tycker vi är tråkigt.

Jag skulle vilja understryka det som Patrik sade mot slutet när det gäller hyrorna för diverse kulturarrangemang i staden. Vi tycker att det är ett stort problem att man behandlar detta så otroligt styvmoderligt i ärendet. Det är inte bara Enskedespelen som har råkat illa ut. Det är till exempel frågan om den planerade teaterverksamheten under Liljeholmsbron, där arrangörerna fick ett hyresförslag som var helt omöjligt. Vi måste titta på taxsystemet för kulturevenemang, och det tycker inte vi att man gör i det här ärendet. Det är tråkigt, när man nu hade chansen.

Jag vill yrka bifall till vår gemensamma reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 87

Borgarrådet H e l l d é n (MP): När det gäller Enskedespelen gick vi på den taxa som gällde tidigare när det var uppe i trafiknämnden. När det gäller detta ärende har vi sagt att vi tillsammans med kulturförvaltningen ska se hur vi kan förenkla för stadens evenemangsarrangörer. Vi hade också ett beslut i trafiknämnden om att vi ska se över hur vi kan göra med denna typ av verksamhet, för den är lite udda och hanns inte med i ärendet.

När det gäller teatern under Liljeholmsbron gick det taxeförslag som de fick på den taxa som ni en gång tog fram 2011, och inte det som vi nu fattar beslut om. Det blir någonting annat, för den platsen har inte den attraktiviteten. När det här börjar gälla kan vi hantera det på ett annat sätt, och det är jag glad för.

Anförande nr 88

Borgarrådet B r i n c k (M): Det är fantastiskt spännande att man kan tänka kommersiellt i vissa avseenden men tycka väldigt illa om kommersiella verksamheter i andra avseenden. Det är något slags märklig dubbelsyn som jag inte riktigt förstår.

Det var udda och hanns inte med, säger trafikborgarrådet. Då undrar man varför det inte hanns med. Hade ni inte kunna utöka uppdraget att se över avgifterna till att även

Yttranden 2001-02-19

omfatta detta? Jag kan inte se någonting i det här som är så vansinnigt bråttom att vi var tvungna att få fram det till förra fullmäktige. Märk väl: Det är bordlagt till i dag.

Anförande nr 89

M a r g a r e t a H a g l u n d (SD): Ordförande och fullmäktige! Jag måste få passa på att fråga en sak. Jag bor själv på Östermalm. På nedre delen av Humlegårdsgatan ska denna pop-up-park byggas upp och finnas under juni, juli och augusti, vad jag har förstått. 20 meter över Sturegatan ligger Humlegården.

Jag måste få svar på detta. Varför lägger man en sådan här pop-up-park 20 meter från Humlegården? Där finns kafé, restaurang och allt sådant. Jag är nyfiken på hur man tänker när man stänger av en del av Humlegården och bygger upp en artificiell park med träd. Sedan går man 20 meter över gatan, och där ligger världens vackraste park som heter Humlegården. Jag är bara jättenyfiken på varför.

Anförande nr 90

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Det är klart att Humlegården är en fantastisk park, och det är roligt att många är där och solar, äter och läser sina böcker när de har varit på Kungliga biblioteket.

När det gäller Humlegårdsgatan är detta ett initiativ från fastighetsägarna där för att de vill ha en mer levande gata. Därför vill de göra det här. De vill skapa ett annat folkliv i den del där de finns med sina verksamheter. Vid invigningen i dag var tre av de stjärnkrogar som ligger där med och serverade snittar och läsk, tror jag. Det var ingen alkohol. De vill se det här där de har sin verksamhet och där de tycker att man kan utveckla detta. De skulle helst vilja se hela Humlegårdsgatan ända upp till Östermalmstorg som någon typ av gågata för att få folklivet där det är verksamheter, restauranger och affärer. Humlegården är någonting annat.

Anförande nr 91

M a r g a r e t a H a g l u n d (SD): Då gör man ju den här lilla snutten mer kommersiell. Jag förstår inte riktigt. För att få affärsidkarna att få mer folk där bygger man alltså en park med träd. Jag har fått svar, och jag ska tänka på det. Men jag tycker att det är väldigt märkligt. Tack för svaret!

Anförande nr 92

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Jag tänkte att jag skulle svara på frågan om varför det var bråttom. Det har bland annat att göra med teatern under Liljeholmsbron. För att den verksamheten ska kunna få den nya taxan behöver vi ta en ny taxa så snart som möjligt. Det handlar också om att fler aktörer nu kan göra pop-up-parker. Den första delen blir dyrare, men när den nya taxan kommer kan fler initiativ komma. Det kan röra sig om föreningar, affärer, restauranger eller vad som helst. Centerpartiet

Yttranden 2001-02-19

kanske vill ha en pop-up-park. Det är bråttom; vi måste göra det här nu så att det finns på plats.

Det handlar också om att kunna hyra parkeringsplatser och sätta uteserveringar där på ett bra sätt. Vi vill ha regelverket, och sedan vill vi fortsätta att se över det.

Yttranden 2001-02-19

§ 17 Gångplan för Stockholm (Utl. 2016:54)

Anförande nr 93

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Fru ordförande! Ärendet handlar om en gångplan, som är en del under framkomlighetsstrategin. Jag tycker att det är otroligt roligt att den också är på plats. Jag tänkte bara fråga om det är några som har hört talas om race the tube. Det är någonting som började i London med att en kille hoppade av tunnelbanan på en station och sedan sprang till nästa station och hoppade på samma tunnelbanevagn. Jipptot filmades och lades ut på Youtube, och resten är historia. Jag har sett något liknande där några försökte göra samma sak mellan Medborgarplatsen och Slussen.

Jag tycker att det är ganska häftigt att tänka sig att man skulle kunna transportera sig snabbare till fots än med tunnelbana. Uppenbarligen går det, men vi kanske ändå inte ska lägga ribban riktigt här för gångplanen. Däremot har jag högt uppsatta mål. Jag vill att resandet i Stockholm ska vara modernt, effektivt och klimatsmart. Att gå är det mest klimatvänliga man kan tänka sig när det gäller sätt att transportera och förflytta sig på. När fler går blir det mindre trängsel på våra gator och mer utrymme för det som är viktigt: träd, parker, pop-up-parker och folkliv. Samtidigt kan vi minska våra koldioxidutsläpp så att vi når våra klimatmål och skapar en renare luft att andas i staden. Alla vinner på detta, och jag tycker att det gör planen extra rolig.

Jag vill med den gångplan som vi nu lägger fram ge bättre förutsättningar för stockholmarna att kunna, vilja och våga gå. Att promenera har nästan bara positiva effekter. Det är bra för hälsan. Det bidrar till bättre stadsmiljö och en tryggare stad när fler är ute och rör på sig. För den som promenerar är det inte minst ett fint sätt att förflytta sig och upptäcka staden på. Vi får också bättre platser i vår stad.

I Stockholm sker fyra av tio resor till fots. Det tänker man inte på. Trots det är Stockholm en stad som i mycket styrs av biltrafiken. I dag – eller i alla fall i förrgår – får gående ofta flytta på sig för att ge plats för bilen. Med gångplanen kan vi styra om det här ännu mer. Vi kan prioritera gång-, cykel- och kollektivtrafik.

Gångplanen har ett antal tydliga gångstråk utpekade. Det finns en fin lista över dem, som jag har med mig här. Bortsett från att det generellt ska bli lättare att gå i staden prioriterar man vissa gångstråk. Bland annat kan man gå från Spånga till Helenelund och från Brommaplan till Norra Djurgårdsstaden. Detta är ett sätt att skapa långa stråk och utrymmen där man kan röra sig. I ytterstaden gäller det mellan Fruängen, Älvsjö och Hagsätra och mellan Telefonplan och Hornstull. Sedan har vi detta med Hagastaden och Söderstaden, som vi hoppas att vi kan genomföra när alla de jättelika projekt vi har är klara. Allt det här rimmar också väl med det arbete som vi har med Levande Stockholm, som vi har talat om tidigare.

Yttranden 2001-02-19

Oavsett hur vi förflyttar oss behöver vi alla kunna ta oss fram utan kollektivtrafik och bil. Därför är en ordentlig visionär gångplan också en tillgänglighetsfråga. Gångstråken ska vara tillräckligt breda och fysiskt möjliga att använda för alla. Enkelt avhjälpta hinder ska bort. Trafikljusen ska inte bara synas utan också höras. Trottoarkanterna ska kännas utan att hindra hjul på rullstolar, permobiler eller rullatorer. Arbetet med att tillgänglighetsanpassa Stockholm måste prioriteras. Stockholms kommun ska målmedvetet sträva efter ett samhälle som är tillgängligt för alla oberoende av eventuella funktionshinder.

Stockholm växer. Vissa påstår att vi växer med två SL-bussar om dagen. Då blir visionen om den moderna staden än mer angelägen. Vi behöver åtgärder på en rad områden för att vi alla ska få plats och för att vi ska kunna ta oss fram på ett säkert och bra sätt. Med hjälp av den gångplan som vi nu ska anta och som får ytterligare innehåll genom dokumentet om framkomlighetsstrategin får vi den moderna staden där vi kan ta oss fram på ett säkert sätt och utnyttja ytorna på ett effektivt sätt. Vi tar nästa steg in i framtiden. Att gå är ändå transporternas urmoder, och nu är det dags att ta staden tillbaka.

Anförande nr 94

J a n V a l e s k o g (S): Ordförande, fullmäktige! Det är glädjande att det finns en stor enighet när det gäller målsättningen att skapa bättre förutsättningar för invånare och besökare att kunna, vilja och våga gå i staden. Det andra policydokument som vi hörde om här, framkomlighetsstrategin, har också mål och indikatorer som syftar till att förbättra arbetet med gångfrågor i Stockholm. Med detta ärende får vi en bra handlingsplan med förslag till konkreta åtgärder samt förbättringar av ett antal stråk med hög gångpotential.

Vi ser flera utmaningar när det gäller att göra Stockholm mer attraktivt för fotgängare i staden. Olika grupper har olika förutsättningar och behov. Vi ser behov som äldre och funktionshindrade har, där utformningen av den fysiska miljön, renhållning och snöröjning av gator exempelvis, starkt påverkar deras möjligheter att röra sig. Vi har barn och unga som rör sig allt mindre. Många barn och unga går inte längre i den närmaste skolan, utan vi ser ett större transportarbete med föräldrar som skjutsar eller barn som åker kollektivt i första hand. I början av 80-talet gick 94 procent av barnen i åldrarna sju till nio år till skolan ensamma. I dag är siffran under 30 procent. Man kan konstatera att det är en dramatisk skillnad.

Vi ser ett stort antal olyckor där oskyddade gångtrafikanter drabbas. Även om det finns ett stort mörkertal känner vi till de allvarligaste olyckorna med de oskyddade trafikanterna. Mellan 300 och 400 skadas varje år i kollision med något fordon. Omkring 1 500 skadas i singelolyckor, som det heter när ingen inblandning av andra trafikanter finns. Samhällskostnaderna för gångtrafikantolyckor är minst en halv miljard kronor per år i Stockholm. Det finns alltså stora pengar att spara om vi kan

Yttranden 2001-02-19

åstadkomma mer trafiksäkra gångstråk och färre konfliktytor mellan gångtrafikanter och andra trafikslag.

En undersökning inför arbetet med gångplanen tycker jag visar på vad som oftast efterfrågas: fler, genare och bredare gångförbindelser, separering av gång- och cykeltrafik, bättre belysning, säkra och tydliga övergångsställen, fler sittplatser, bättre vägvisning och tydliggörande av gångtytor, attraktiva mötesplatser, säkrare skolvägar, uppsnygning av stadsmiljön och beskärning av buskage. Inte minst gällde det bättre underhåll, renhållning och snöröjning.

Denna gångplan med nulägesbeskrivning, målbild och handlingsplan är ett utmärkt underlag för vårt fortsatta arbete med att göra stadens gaturum attraktivt och trivsamt att promenera och röra sig i.

Bifall kommunstyrelsens förslag till beslut!

Anförande nr 95

M a l i n E r i c s o n (FI): Jag är en av de där som går mycket till vardags. Det beror förstås på att jag både bor och jobbar i innerstaden. För mig går det enkelt och rätt snabbt att ta mig dit jag behöver, tvärs över staden om jag vill. För den som bor utanför tullarna, det vill säga de allra flesta, är det dock ofta knöligare att ta sig fram till fots om man ska någon annanstans än precis i grannskapet. Det kan handla om stora vägar där man behöver leta upp en gångbro för att komma över, man måste kanske passera ett grönområde som kanske känns otryggt om kvällarna eller så vet man helt enkelt inte hur man ska gå för att ta sig dit man vill.

Statistiken visar att det är skillnad i olika delar av staden när det gäller hur många som går. Medan 54 procent av alla resor i innerstaden görs till fots är siffran för ytterstaden bara 35 procent. Det beror förstås ofta på att avstånden är längre, men också mycket på hur stadsdelarna är planerade. Här talar vi kanske framför allt om villaområden där det knappt finns några mataffärer i närheten och där kollektivtrafiken är så gles att de flesta känner ett behov av att ha bil.

Detta har en gångplan på egen hand svårt att göra någonting åt hur bra den än är. Det handlar om att vi måste planera en blandad stad. Vi behöver bygga tätt och funktionsblandat för att skapa en levande stad med stråk som binder samman stadens delar. En avgörande faktor för om man väljer att gå är förstås hur långt man ska gå. Men med bättre gångplanering, med sammanhängande stråk och med bra vägvisning blir det mer intressant att gå åtminstone lite längre sträckor. Med diverse åtgärder kan vi kanske öka den andel som går fem kilometer. Jag är visserligen mycket imponerad av den knappa procent som går så långa sträckor som en till en och en halv mil, men det kanske inte är ett rimligt mål för alla.

Tillgängligheten för de personer som har fysiska funktionsvariationer som gör att de behöver ta sig fram med hjälpmedel måste förbättras. Det är tyvärr inte överraskande

Yttranden 2001-02-19

att de inte alls rör sig till fots eller motsvarande i samma utsträckning som övriga. Det beror förstås på att det finns stora brister i den fysiska miljön som gör det svårt eller till och med omöjligt att röra sig fritt. Det krävs utrymme, säkra övergångar och tillgängliga trottoarer och gångvägar för att alla ska kunna ta sig fram på lika villkor. Vintertid handlar det kanske främst om att se till att snöröjning och halkbekämpning prioriterar gående.

Säkerheten för gångtrafikanter i mötet med motorfordonstrafik är också mycket viktig för att göra det enklare och mer intressant att gå. Men till nästa gång vi utarbetar en ny version av gångplanen hoppas jag att vi har kommit så långt att vi har vänt på trafikmaksordningen så att det är motorfordonstrafik som korsar cyklisters och gåendes väg och inte tvärtom. Det är bra att vi nu tar ett ordentligt steg i att uppgradera gången till ett prioriterat trafikslag.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 96

M i k a e l V a l i e r (KD): Fru ordförande, ledamöter, befolkningen och den samlade pressen! Här sitter vi när vi borde vara ute och gå allihop. Jag vill till protokollet få fört att solen skiner. Det är härligt! Nu kan man också se det genom fönstren – väldigt bra!

Ärendet är i stort sett en alldeles utmärkt plan. Det är ett arbete som har pågått länge och som har beretts grundligt. Därför är det också väldigt bra. Att vara liberal är att vara kluven, har det sagts mig. Men att vara miljöpartist i dagarna är kanske inte heller är så lätt – eller svartvitt, för den delen. Det kan inte vara så lätt att jämkna en allmän motvilja mot bilar med att det finns ganska många som har bil. Vi tycker att där det inte är påkallat av gångtrafikanternas behov behöver man inte heller kriga mot bilarna. Jag går mycket själv, men att inte åka bil eller tunnelbana är ibland att gå för långt.

Anförande nr 97

R i c k a r d W a l l (-): Ordförande, ledamöter! Då ska vi se – gångplanen är, som det redan har sagts, en del i den övergripande framkomlighetsstrategin. Jag kan inte låta bli att berömma Ulla Hamilton, för det är hon som ligger bakom den. Framför allt var det bra när du var i Kulturhuset för att presentera den. Åtta eller nio gånger tog du dig tid med det, och jag var där alla gånger utom en. Jag tycker att det är föredömligt att ett borgarråd på det sättet går ut och möter allmänheten, som jag då tillhörde. Det tackar jag för. Sedan har jag lite synpunkter på innehållet, men det är en annan femma.

Vi tar och dyker in i innehållet på en gång. Det har delats ut ett litet förslag till beslut på era bänkar. Om vi ser på s. 2 i gångplanen – det är s. 86 i pärmen – har vi där den nyckelmening som hela framkomlighetsstrategin, gångplanen och alla underplaner

Yttranden 2001-02-19

bygger på. Så här står det: Att andelen gående ökar kan frigöra kapacitet i trafiksystemet eftersom en person tar mindre plats än exempelvis en person som kör bil. Detta är hela den bärande tankegången i framkomlighetsstrategin och underplanerna. Detta är vad hela resonemanget på. Om detta inte stämmer rasar hela framkomlighetsstrategin och hela byggnaden med överbyggnad.

Då ska vi ta och granska det här lite grann. Stämmer det? Är det på det här sättet? Ett sätt att marknadsföra denna typ av framkomlighetsstrategi är att göra som man gjorde i Gävle för några år sedan: Man flygfotograferade en bro och ställde upp 100 bilar där. Titta så mycket plats de tar! sade man. Sedan tog man 100 cyklar. Titta, det blev mindre plats! Sedan proppade man in allihop i en buss, och då blev det jättelite plats. Sedan sade man: Hurra, vad bra! Det var också gående. Man sade till sist: Bilar ska vi då inte ha! Det är bättre med andra färdmedel.

All right – när vi nu talar om kapacitet i trafiksystemet handlar det om flöden. Då är det både fråga om plats, det vill säga utrymme, och hastighet. Kapaciteten blir då en funktion av volym och... Jag får berätta mer sedan, för min talartid är slut.

Anförande nr 98

Borgarrådet Helldén (M): Fru ordförande! Du kan ju fortsätta, Rickard, när du svarar på min replik.

Jag ser att du vill avslå gångplanen för att du tycker att det är ett konstigt axiom att personer som går tar mindre plats än exempelvis en person som kör bil. Ett av de problem vi har i den här staden är att korta resor ofta görs med bil. Det handlar bland annat om resor till idrottsanläggningar, skolor och så vidare. Det vill vi ha bort. Om dessa personer i stället går tar de mindre plats oavsett funktioner, kalkyler och annat. En bil tar mer plats. Om människor går kan de utnyttja helt andra transportvägar. Om man bor utanför innerstaden, till exempel till stadsdelen Skarpnäck, och ser hur barnen ska ta sig till sina skolor märker man att det finns flaskhalsar där på morgonen. Om de i stället går löser vi upp det här, och det tror jag att också du inser.

Anförande nr 99

Rickard Wall (-): Ordförande, ledamöter! Jag vill som sagt ta det här från början. Låt oss ta en ytterlighet. Vi tittar på motorvägen mellan Stockholm och Linköping. Då har vi bilar som kör 100 km i timmen kontra Daniel Helldéns fotgängare. Vilket blir då det mest effektiva färdmedlet? Den andra ytterligheten är Gamla stan. Där får man ett annat utfall. När man tittar på Stockholms stad i innerstaden får man ett tredje utfall, som kanske inte ligger mittemellan men i alla fall mellan de två ytterligheterna.

Frågan är då: Stämmer det här axiomet? Det är en empiriskt knölig sak att ta fram för Stockholms innerstad. Vi kan börja med att säga att det är en person som kör bil.

Yttranden 2001-02-19

Beläggingsgraden är ungefär 1,3–1,4, så redan här har vi en felaktighet. Jag återkommer.

Anförande nr 100

P a t r i k S i l v e r u d d (L): Fru ordförande, ledamöter och åhörare! Jag tror faktiskt att ingen har sagt det bättre än Monica Zetterlund:

Här bor en miljon, säg, hör de den ton
som Stockholm nu spelar för dem
de far härifrån, långt bort härifrån
men Stockholm det är ju vårt hem

Vart vi än går, vet jag Stockholm är vårt
när vi går hem genom stan

Det är mycket bra att vi nu får en gångplan på plats. Gångtrafikanterna är inte lika högljudda som cyklisterna eller bilisterna – i alla fall är det min erfarenhet efter något år i trafiknämnden. Själv tillhör jag den stora andel av stockholmare som går mycket, så jag gläds med den tysta majoriteten i denna fråga.

Mycket är bra i själva planen, men jag är fortsatt orolig för de sänkta ambitionsnivåerna när det gäller att göra staden mer tillgänglig för personer med olika former av funktionsnedsättning. Jag kan också känna oro för att vi inte alltid tar tillräckligt stor hänsyn till gående när vi exempelvis upplåter trottoarer till – i och för sig väldigt populära – uteserveringar och annat eller, för all del, pop-up-parker så småningom. Ibland undrar jag om man över huvud taget har tänkt till. Utanför Gröne Jägaren på Götgatan, exempelvis, behöver man som gående nästan alltid på sommaren gå ut i gatan för att kunna passera. Nu har man upplåtit mark till en uteservering på Götgatan snett tvärsöver, väldigt nära korsningen till Folkungagatan. Det är jättetrångt – kanske ett av de trängsta ställena i staden! Jag tycker att det är lite märkligt att man tillåter detta.

Eftersom jag är lokalpolitiker, och inte bara fullmäktigeledamot, kan jag hälsa något från mina grannar och vänner: För Guds skull – fixa till Götgatan någon gång! Biten mellan Åsögatan och Skanstull ser ut som gatstumpen som Gud glömde.

Med detta, fru ordförande, yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 101

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Först och främst: Götgatan är inte så snygg. Den håller vi på att ordna, och vi ska ordna den. Vi har, som jag har sagt tidigare, lite problem med landstinget där. Förhoppningsvis kommer vi att få ordning på det. Götgatan är otroligt rörig och svår.

Yttranden 2001-02-19

När det däremot gäller tillgänglighetsfrågorna vill jag påpeka att vi i den förra budgeten och i denna lade till 50 miljoner i tillgänglighetsanslag som stadsdelarna kan söka för att göra ett bättre arbete. Vi har alltså ökat på resurserna för att komma vidare med detta. Det kan tillsammans med gångplanen bli ännu bättre.

Anförande nr 102

Patrik Silverudd (L): Vi har diskuterat frågan ett antal gånger tidigare. Om trafiknämnden har fått ett minskat anslag till tillgänglighetsskapande åtgärder och hävdar att åtgärder som vidtas i samband med att man renoverar en annan gata eller när vi bygger något nytt är en större satsning håller jag inte med om detta. Det betyder att gator som kanske har de största problemen får vänta längre på rätt sorts åtgärder än vad som skulle behövas. Det tycker jag är djupt olyckligt, och det är någonting som också funktionshinderorganisationerna har uttryckt starkt.

Anförande nr 103

Lorena Delgado (V): Det händer grejer i Stockholm. Vi är glada över att staden har omprioriterat trafiken. Det är ett smart framtidsdrag att vi prioriterar fotgängare och cykel- och kollektivtrafik framför bilismen. Vi behöver ett klimat-smartare Stockholm, och vi behöver en stad som bjuder in till att gå.

En fungerande gångtrafik betyder mycket för en stad. Det känns tryggt, säkert och enkelt, och det ger oss en vänlig och välkomnande stad. Som Daniel Helldén lyfte fram ger det också en hälsofrämjande effekt. Gångplanen innehåller en målbild för ökad gångvänlighet i Stockholm samt en konkret handlingsplan med åtgärder fram till 2020. Det fina är att gångplanen kräver att även stadsdelsnämnderna är delaktiga i utformningen av gångtrafiken. Det för staden närmare. Vi hörde expertisen från stadsdelarna om lokala frågor, till exempel smarta lösningar för att förenkla gångvägen till skolorna och prioriteringar av vad som är viktigast för stadsdelen samt expertisen från trafikkontoret i sakfrågan.

Det är positivt med tydliggörandet av inkluderingen av grupper med funktionsnedsättning när det gäller åtgärder för gång och framkomlighet. Detta kommer att göra skillnad för folks vardag genom att vi till exempel har låga kantstenar och fler och bättre utformade bänkar. Det välkomnar vi.

Därför yrkar jag bifall till en gångplan för Stockholm.

Anförande nr 104

Borgarrådet Brinck (M): Ordförande! Jag sällar mig till hyllningskören. Jag tycker också att det här är bra. Det är bra att det kommer fram nu, och jag tycker att innehållet i huvudsak är tillfredsställande. Vi har anfört några synpunkter på detaljer. Det finns ingen reservation, men det finns ett särskilt uttalande i kommunstyrelsen.

Yttranden 2001-02-19

De synpunkter vi har haft under behandlingen har i huvudsak rört tre saker. Det första är anpassningen av gatumiljön för funktionshindrade. Jag tycker att det var bra att Daniel tog upp det. Det handlar om avhjälpande och undanplockande av enkelt avhjälpna hinder. Det handlar om att man tänker ett snäpp till i nya konstruktioner och i nya byggen så att det inte hela tiden uppstår nya enkelt avhjälpna hinder. Det är det det gör, och det är därför den totala mängden inte minskar vilket är problematiskt för människor med funktionsnedsättningar. Detta har vi påpekat, och vi tycker inte riktigt att man når ända fram i gångplanen när det gäller det.

En annan synpunkt vi har haft är att man fortfarande är lite väl förtjust i att hitta på saker utan konsekvensanalyser. Innan vi fortsätter med gågateprojekt, gångfartsgator, sommargångator eller vad vi nu kallar dem måste vi fundera mer på vad som då händer med den trafik som i dag går där. Den försvinner nämligen inte; den hittar någon annanstans att gå i stället. Det måste man ha med sig.

Den tredje synpunkt vi har är att det rent generellt är olyckligt att ställa olika trafikslag mot varandra när det inte behövs. Gångplanen omfattar hela staden och därmed även delar av staden där det i dag inte råder någon trängsel och där denna konflikt är tämligen onödig.

Som ett förtydligande – om det är någon som inte har fattat det – vill jag påpeka att detta inte handlar om E4 mellan Stockholm och Linköping.

Anförande nr 105

R i c k a r d W a l l (-): Ordförande, ledamöter! Då är vi alltså tillbaka till det vi konstaterade: För att framkomligheten ska hålla och för att man ska kunna räkna ihop det handlar det om konkurrensförhållandena mellan olika färdmedel. Daniel Helldén började med att ta upp de här killarna som springer ikapp med tunnelbanan. Att ta upp en sådan sak i ett sådant här sammanhang är närmast ett hån mot oss funktionshindrade. Nu råkar det vara så att jag just i dag tack vare Alliansens Vårdval Stockholm inte längre är rörelsehindrad, men det tar jag upp i Landstingshuset i morgon.

Alltså: Hastigheten i trafiken är trots allt nyckeln. Vi talar om flödena. Då ska vi se: Vi har sett här ute att det finns skyltar där man annonserar att det finns en anledning till att man sänker hastigheten. Så står det på skyltarna. Jaha, vilken anledning då? Jo, orsaken till att man sänker hastigheten är att man vill sänka biltrafikens konkurrenskraft gentemot andra trafikslag och på så sätt kunna understödja en framkomlighetsstrategi. Man säger alltså: Vi vill ha framkomlighet och en gångplan. Hur ska man kunna uppnå det? Jo, man måste sänka hastigheterna. Sedan sänker man hastigheterna av detta skäl.

När man då tar fram en gångplan och en framkomlighetsstrategi utifrån svaga premisser och sedan måste ta till tvångsåtgärder för att kunna räkna hem det menar

Yttranden 2001-02-19

Vi socialkonservativa att man hamnar fel i hela analysen och i hela tänket. Det är därför vi säger nej. Vi anser att förslaget ska avslås och att man ska ta ny sats utifrån korrekta premisser. Man behöver tänka om hela idén utifrån detta axiom.

Jag yrkar på att kommunfullmäktige ska besluta att gångplanen avslås. Jag har lämnat in mitt yrkande skriftligt, så jag behöver inte göra det igen. Jag kan redan nu upplysa om att jag kommer att begära omröstning, och då kommer jag förstås att söka stöd. Det hinner jag inte ta upp nu, för jag har bara 12 sekunders talartid kvar. Vad ska jag göra med den? Jag kan vänta på Daniel Helldén.

Anförande nr 106

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Jag trodde att det bara var kungen som säger ”vi” om sig själv. Jag tycker att det är konstigt att Rickard Wall säger att det handlar om konkurrensfördelar, det vill säga att man ska förstöra för bilarna. I går var jag på Sturebyskolans cykeldag. De har haft en bilfri vecka, och nu hade de ett evenemang där skoleleverna fick lära sig om cykling. Man hade mekarverkstad, man fick testa att cykla om man inte kunde det och så vidare. Tillsammans med detta avslutade trafiksäkerhetsnämnden åtgärder som har vidtagits där. Ett antal överfarter har byggts om, man har breddat trottoarerna och fixat till cykelvägar.

Man tycker att det här är fantastiskt. Föräldrarna tycker att det är fantastiskt. Man kan ta sig fram på ett säkert sätt, och det är detta gångplanen handlar om. De som går ska kunna gör det på ett tryggt sätt, och man ska kunna minska biltrafiken runt vissa speciella platser.

Anförande nr 107

R i c k a r d W a l l (-): Ordförande, ledamöter! Daniel Helldén tycker att det är konstigt att jag tar upp konkurrenssituationen mellan olika trafikslag. Om det är på det sättet tycker jag att det är konstigt att Daniel Helldén inledde sitt första anförande med att ta upp just konkurrensförhållandena mellan de springande grabbarna i London och vid Medborgarplatsen som tävlade med tunnelbanan. Det var ju ett uttryck för just konkurrenssituationen.

Man kan vilja ha gångplanen. Man kan vilja bli av med bilarna. Men då tycker Vi socialkonservativa att man också ska säga det. Då ska man spela med öppna kort. Då ska man säga: Jag tycker inte om bilar. Jag vill inte ha dem på gatan. Nu tar vi bort dem! Man ska inte gömma sig bakom andra argument. Det är ett annat problem, för då hamnar också tänket fel. Jag ska trycka in mig för anförande igen, för jag har mer att säga.

Anförande nr 108

R i c k a r d W a l l (-): Ordförande, ledamöter! Nu ska jag söka stöd i omröstningen. Då tar jag upp Sverigedemokraternas policyprogram för infrastruktur och

Yttranden 2001-02-19

kollektivtrafik i Stockholms stad som antogs på distriktsårsmötet 2014. Därefter har det inte antagits några andra program, så det är det som fortfarande gäller. På s. 2 står det så här: Sverigedemokraterna är väl medvetna om motsatsförhållandet mellan framkomlighet och värden som olycksrisker och luftkvalitet. Vi menar att nu rådande framkomlighetsstrategi för Stockholm låter just framkomligheten väga för lätt i vågskålen. Detta yttrar sig bland annat i alltför omfattande hastighetsbegränsningar för biltrafiken i Stockholms stad.

Detta har alltså klubbats på årsmötet. Utifrån sådana skrivningar i gällande program för Sverigedemokraterna vill jag säga att om ni i Sverigedemokraterna ska följa medlemmarnas klubbade beslut kan ni inte göra annat än att rösta för mitt förslag. Röstar ni på annat sätt röstar ni emot medlemmarnas uttalade intentioner.

Yttranden 2001-02-19

§ 21 Stadens arbete mot våldsbejakande extremism (Utl. 2016:69)

Anförande nr 109

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! Det politiska våldet i vårt samhälle har funnits under lång tid. Det har vuxit och avtagit i styrka i olika tider, men det har aldrig helt försvunnit. De som i en öppen demokrati väljer våldets väg för att skrämma och tvinga samhället till förändringar är ett hot mot demokratin. Det är ett hot som alltid ska tas på allvar och bekämpas oavsett vilken ideologi våldsverkarna lutar sig mot. Det finns inget ädelt våld och ingen ideologi som står över lagen. I dag finns tre politiska miljöer i Stockholm där våldet bejakas som politiskt verktyg. Det är den högerextrema, nationalistiska rörelsen, det är den islamistiska rörelsen och det är den autonoma, vänsterinriktade rörelsen. De agerar alla på ett sätt som hotar individer, samhällets funktioner och i grunden vår demokrati.

Ideologier, grupperingar och individer som inte accepterar demokratiska principer har ingen plats i vår stad. Rörelser och miljöer som bejakar och legitimerar våld för att förverkliga extrema åsikter och idéer ska varje dag bekämpas, och de ska stoppas. Om detta är vi överens i de politiska blocken, över partigränser och med civilsamhället. Stockholm är en stad med noll tolerans för politiskt våld. Staden ska agera tydligt för att motverka och förebygga hot mot människor och mot den demokratiska samhällsordningen. Därför är det glädjande att vi har nått en bred politisk överenskommelse om de riktlinjer mot våldsbejakande extremism som vi i kväll ska anta.

Det har varit en lång process, och samtliga inblandade partier i kommunstyrelsen har lagt ned mycket tid och energi på arbetet. Den breda överenskommelsen mellan sju partier har lett fram till genomarbetade riktlinjer som kommer att fylla sitt syfte väl. Uppslutningen bakom försvaret för demokratin och de mänskliga rättigheterna ger styrka åt det kommande arbetet. Arbetet för att stävja utbredningen av våldsbejakande extremism kräver ett samlat agerande och en nära samsyn med andra kommuner, den nationella samordnaren och aktörer inom och utom landets gränser.

Riktlinjerna ger ramen för detta arbete, men arbetet måste också kontinuerligt utvecklas och anpassas av stadens nämnder och bolag. Vi måste förstå att det är en läroprocess. Därför kommer stadsdelsnämnderna och berörda facknämnder att ta fram lokalt anpassade och verksamhetsspecifika handlingsplaner. Vi kommer att följa upp dessa handlingsplaner genom kommunstyrelsen som har det övergripande ansvaret. En centralt placerad samordnare kommer att anställas i staden för att förstärka samordningen och koordinera stadens arbete i enlighet med riktlinjerna. Samordningen ska också stärkas med externa aktörer som högskolor och forskningsnätverk för att utveckla metoder och dra nytta av erfarenhet och forskning.

Det är värdefullt att vi har en bred överenskommelse om det här programmet. Jag vill verkligen tacka de partier som har bidragit till det konstruktiva arbetet.

Yttranden 2001-02-19

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 110

S t i n a B e n g t s s o n (C): Fru ordförande, fullmäktige och åhörare! Äntligen, skulle man kunna säga. Stockholm har ett dokument. Efter många turer – kanske inte sju sorger och åtta bedrävelser, men inte långt därifrån – finns det nu en handlingsplan mot våldsbejakande extremism. Det är bra. Vi i Centerpartiet tycker att det är bra att vi har kunnat komma överens, och vi är glada att finansborgarrådet, efter min fråga här i KF, bjöd in till gemensamma möten kring strategin.

Ordförande! Den våldsbejakande extremismen, oavsett vilken form den tar sig uttryck i eller vilken ideologi vi pratar om, är förödande för enskilda människor, för lokalsamhället och inte sällan för hela länder. Med sitt smutsiga sätt raserar den människors fria tanke och hela liv. Vi har sett det i till exempel Tyskland, Sovjetunionen och Chile, och vi ser det i till exempel Syrien, Irak, Somalia, Nordkorea och faktiskt i vissa delar i länder så nära vårt land som Vitryssland, Ungern och Ryssland. Och låt oss inte glömma Norge som den 22 juli 2011 drabbades av ett horribelt död i den så kallade högerextremismens namn. Även Stockholm har varit utsatt och hotat även om vi än så länge har kommit relativt lindrigt undan. Jag hoppas att det ska så förbli även om vi här i denna sal har ett parti som tyvärr har sitt ursprung i den våldsbejakande extremismen.

Den våldsbejakande extremismen utnyttjar människors okunskap och rädsla för att skapa ännu mer rädsla, våld och död. Oavsett om vi pratar om islamism, vänsterextremism eller högerextremism är det lika smutsigt, lika farligt och lika förödande. Det är bra att vi nu har kommit överens.

Ordförande! Centerpartiet menar att dokumentet som det nu ser ut är extra viktigt att följa upp och utvärdera. För att säkerställa att stadens arbete mot våldsbejakande extremism blir framgångsrikt, om man nu kan uttrycka sig så, krävs att strategin efterlevs. Det innebär att det är oerhört viktigt att arbetet med de handlingsplaner och annat som ska produceras snabbt tar fart. Det är i sig minst lika viktigt som strategin, för det är genom dem som vi får igång det riktiga arbetet.

Som Centerpartiet, tillsammans med Moderaterna och Liberalerna i vårt särskilda uttalande i kommunstyrelsen, säger förväntar vi oss att den rödgrönrosa majoriteten nu konkretiserar arbetet med de lokala handlingsplanerna. Vi förväntar oss en tidsplan, och vi förväntar oss att handlingsmallen är klar i höst och att handlingsplanerna är klara till årsskiftet. Att det avsätts medel i 2017 års budget är en självklarhet.

Ordförande! Jag hoppas att finansborgarrådet redan i dag kan redovisa hur majoriteten nu ämnar gå vidare i arbetet. Självfallet hoppas jag att vi även i fortsättningen kan samarbeta i frågan, men det är bara finansborgarrådet som kan bjuda in till den typen av samarbete.

Yttranden 2001-02-19

Med detta yrkar jag och Centerpartiet bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 111

R i c k a r d W a l l (-): Ordförande, ledamöter! Stina Bengtsson nämnde att det finns ett parti här i församlingen som har sina rötter i våldsbejakande extremism. Då vill jag bara påpeka för Stina Bengtsson att i den här församlingen finns det mer än ett parti som kan sägas ha sina rötter i våldsbejakande extremism, men det beror förstås lite grann på hur man definierar det begreppet, och vi socialkonservativa hör inte dit. De senaste veckorna har visat att det finns åtminstone ett parti här i salen som, om inte har sina rötter i våldsbejakande extremism, i varje fall har en tendens att omfamna våldsbejakande extremism. Det här med våldsbejakande extremism är tyvärr alltför utbrett i den här salen.

Anförande nr 112

S t i n a B e n g t s s o n (C): Tack för att du gav en möjlighet här, Rickard Wall! Du blev ganska nyligen utesluten ur ett parti som har sin bakgrund i nationalistiska och rasistiska partier som Nysvenska rörelsen, Framstegspartiet, Sverigepartiet och BSS. Den första ordföranden i det parti som du valde att gå med i, Anders Klarström, var aktiv i Nordiska rikspartiet, ett nazistiskt parti. I den första styrelsen som Sverigedemokraterna hade ingick Sven Davidson som var BSS första ordförande. Nazism är våldsbejakande extremism. Du valde att gå med i ett parti som hade sin bakgrund i nazismen.

Anförande nr 113

A n n a R a n t a l a B o n n i e r (FI): Jag är glad att vi i dag efter många förhandlingar och mycket jobb kan fatta beslut om de här riktlinjerna mot våldsbejakande extremism. Jag vill också passa på att ge en eloge till finansroteln som hållit i det kanske inte helt okomplicerade arbetet att få sju partier att enas om gemensamma riktlinjer. Det har gjorts med struktur och lyhördhet, och jag säger tack för det.

I Feministiskt initiativs kontakter med Stockholms kvinno- och tjejjourer har vi under lång tid fått vittnesmål om hur våldsbejakande extremism drabbar kvinnor och barn särskilt hårt. Radikaliserade och hemvändande personer utsätter ofta sina familjer för våld och terror. Därför vill jag också passa på att vara stolt över det arbete som vi har gjort för att förstärka arbetet för kvinno- och tjejjourerna i Stockholm.

Jag är också stolt över det tydliga avtryck som FI:s politik har gjort när det gäller att motverka och förebygga normer kring kriminalitet och en våldsbejakande mansroll som vi kan ta del av i de här riktlinjerna och när det gäller att förstärka och förankra arbetet med mänskliga rättigheter. Det är genom satsningar på utbildning i mänskliga rättigheter, feminism och antirasism som vi skapar en långsiktig och hållbar samhällsutveckling.

Yttranden 2001-02-19

Någonting som har varit tydligt under det här arbetet med riktlinjerna är att vi måste ha ett genusperspektiv när vi tittar på hur vi ska rikta insatserna till dem som rekryteras av våldsbejakande rörelser. Unga tjejer rekryteras för andra uppdrag än unga män. Våldigt ofta innebär det också att de själva utsätts för brott. Det kan handla om tvångsgifte, exploatering och sexuellt våld. Därför är jag glad att det ingår ett genusperspektiv i de här riktlinjerna. Det är grundläggande för att ge rätt insatser till rätt personer.

Det finns mycket att vara stolt över i de här riktlinjerna, men det är klart att en viss kritik också kan vara på sin plats. Vi hade gärna sett att det hade fokuserats mer och tydligare på våldsbejakande nationalism och nazism och andra rasistiska grupper. Vi hade också hellre pratat om politisk och religiös våldsbejakande extremism i stället för att räkna upp tre miljöer. Vi hade gärna sett ett större fokus på barns rättigheter och hbtq-personers särskilda utsatthet. Vi tror att insatserna behöver anpassas utifrån vilken grupp det rör sig om för att vara verkningsfulla. Men vi har också mycket goda förhoppningar på att det ska bli så när programmet utvecklas på lokal nivå och de verksamhetsspecifika handlingsplanerna ska tas fram.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 114

G u l a n A v c i (L): Fru ordförande! Tack, Anna Rantala Bonnier! Jag är mycket förvånad över att höra en företrädare för Feministiskt initiativ så tydligt manifestera att det behövs ett genusperspektiv. Jag har länge ställt frågor till olika företrädare för Feministiskt initiativ när det till exempel gäller arbetet mot hederskulturen. Här finns det tydliga kopplingar och samband, till exempel när det gäller hur man ska arbeta förebyggande mot den våldsbejakande extremismen i synnerhet kopplat till den islamistiska utveckling vi ser.

Min fråga till dig är: Hur ser du på det faktum att vi också måste öka insatserna vad gäller det hedersrelaterade våldet? Här finns det som sagt ett tydligt samband. Människor som kommer tillbaka och är radikaliserade är också präglade av den här hedersnormen. Jag måste erkänna att det inte hör till vanligheterna att Feministiskt initiativ lyfter fram just de hedersrelaterade frågorna. Jag är nyfiken på att höra hur du ser på de här frågorna.

Anförande nr 115

A n n a R a n t a l a B o n n i e r (FI): Jag tycker att du och jag måste prata mer, Gulan. Vi pratar ju nästan aldrig. Vi sitter i olika nämnder. Jag kanske inte delar din uppfattning att detta är något som Feministiskt initiativ inte pratar om. Det gör vi väldigt ofta, men däremot vill folk ofta slänga i huvudet på oss att vi inte gör det. Där tycker jag att du har fel.

Yttranden 2001-02-19

Vi delar uppfattningen att det är jätteviktigt att göra insatser både i de här riktlinjerna och i övrigt mot våld i namn av heder. Vi i majoriteten håller också på att ta fram ett program om våld i nära relationer där våld i namn av heder också är en självklar del. Jag tycker att vi också kan fortsätta att samtala om det. Jag kommer inte ihåg din specifika fråga just nu, men jag vill säga att det är jätteviktigt att göra saker som motverkar våld i namn av heder på alla områden.

Anförande nr 116

Erik Slottnér (KD): Fru ordförande! För ganska exakt ett år sedan gav Karin Wamngård i den där talarstolen beskedet att den då ganska nyligen av socialnämnden antagna strategin mot våldsbejakande extremism skulle kastas över bord att vi i stället skulle ta fram ett stadsövergripande dokument. Blocköverskridande samtal skulle inledas. Det var ett mycket välkommet besked för oss kristdemokrater. Samtalen fortskred, och alla partier lämnade in flera synpunkter. Dagens dokument är bättre än det dokument som socialnämnden fattade beslut om förra våren. Men jag hade faktiskt väntat mig mer efter så här lång tid.

Flera av de synpunkter som vi har lämnat in som parti finns inte med i dokumentet, och dokumentet har fortfarande en mycket övergripande och principiell karaktär. Vi menar att detta dokument knappast kan fungera som en vägledning för de lokala handlingsplanerna som ska tas fram. Det är flera synpunkter vi kristdemokrater är kritiska till, bland annat den pyramid som finns på s. 173 i handlingarna där man säger att mest kraft ska läggas på allmänna insatser som främjar demokratin. Vi menar att i det här arbetet, i det läge vi nu befinner oss i, måste arbetet framför allt riktas in på de två nedre delarna av pyramiden, det vill säga riktade och förebyggande insatser och individinsatser till avhoppare och drabbade.

Vi är också kritiska till att det inte står någonting om avkodifiering eller avradikalisering av extremister. Detta är människor vars hjärnor är ockuperade av ett sektaristiskt tänkande. Då måste vi ha en strategi för hur vi avkodifierar människor. Det står det ingenting om. Det står inte heller någonting om imamernas och moskéernas roll i arbetet att avkodifiera radikala islamister. Det är en otrolig brist. Det står lite grann om civilsamhället men inte ett ord om imamernas och moskéernas otroligt viktiga roll i detta arbete.

Det verkar som om man kunde klumpa ihop de tre grupperna som om det vore samma människor som väljer att söka medlemskap i Antifascistisk Aktion eller att vara krigare för Islamiska staten och som om avkodifieringen kan se likadan ut. Imamer spelar en jättestor roll för att avkodifiera en fanatisk islamist men spelar förmodligen en mindre roll för att avkodifiera en nynazist. Vi behöver också en specifik avhopparverksamhet för just islamistiska extremister i enlighet med den avhopparverksamhet som Fryshuset har för högerextrema.

Yttranden 2001-02-19

Detta gör att vi yrkar bifall till det återremissyrkande som vi har lagt fram i kommunstyrelsen, och om det faller yrkar vi avslag på strategin.

Anförande nr 117

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande! Jag vill tacka Kristdemokraterna och Erik Slottnér för det konstruktiva arbete som ni har bidragit med när det gäller framtagandet av en, precis som du själv sade, en mycket bättre strategi som också är övergripande. Mycket av det som du säger i ditt inlägg att du saknar i strategin i dag är just sådana delar som samordnaren är ämnad att jobba med. Jag vill bara skicka med att jag jättegärna ser er fortfarande vara aktiva i detta arbete trots att återremissen kanske faller. Ni har jättemycket kunskap, och jag tar gärna den till vara.

Anförande nr 118

E r i k S l o t t n é r (KD): Ordförande! Jag tackar för det tacket. Vi är gärna en aktiv del av det fortsatta arbetet mot den våldsbejakande extremismen. Men om samordnaren ska jobba med en del av det jag tog upp i mitt anförande tycker jag att det borde kunna stå med i det här stadsövergripande dokumentet. Det sägs också att det här ska vara en vägledning för de lokala handlingsplanerna och de nämnds-specifika handlingsplanerna. Då menar vi att den här strategin borde kunna vara mycket mer konkret för att de lokala handlingsplanerna ska ta den väg som vi vill att de ska ta, så att det inte blir ytterligare några spretiga och lite halvflummiga dokument.

Vi måste öka konkretionen. Stockholm ligger efter en del andra kommuner i Stockholmsregionen. Vi har inte ens en samordnare för närvarande, och det är en stor brist. Det konkreta arbetet måste öka fart avsevärt. Det är därför vi reserverar oss.

Anförande nr 119

G u l a n A v c i (L): Fru ordförande! Den så kallade Islamiska staten är en fiende mot civiliserade samhällen världen över. Dess anhängare föraktar vår demokrati och vad den står för. Dessa anhängare finns även här i Stockholm. Många unga har rest ned för att slåss för IS. En del av dem har återvänt och utgör ett hot även här. Radikaliseringen av unga är ett hot mot vår demokrati och vår frihet men också mot flickors rätt att leva sina egna liv. Stockholm står i frontlinjen i vår tids viktigaste strid. Kampen mot extremismen är en angelägenhet för demokrater oavsett partifärg. Därför har Liberalerna medverkat till att ta fram den här strategin.

Utgångsläget var dåligt. Vi stod med ett helt verklighetsfrånvänt dokument som socialnämnden hade tagit fram. En förutsättning för Liberalerna att ens diskutera detta var att det slängdes i papperskorgen. Stockholms strategi måste bygga på glasklara värderingar. Utan Lotta Edholm, som inte är här i kväll, hade Stockholm inte haft en strategi som kan samla en bred majoritet. Liberalerna har drivit på för en strategi byggd på vetenskap och inte på löst tyckande. Vi har tagit initiativ till att anlita Försvarshögskolan i det här viktiga arbetet. De har några av världens mest

Yttranden 2001-02-19

ledande experter på detta, bland annat Magnus Ranstorp. Försvarshögskolan kommer också att delta i att ta fram de lokala handlingsplanerna.

Det är nu som arbetet börjar. Skola, fältarbetare, bostadsbolag och socialtjänst, alla, måste hjälpas åt för att ta upp kampen mot extremismen. Ingen förtroendevald och ingen anställd i Stockholms stad kan välja att ställa sig utanför. Vår personal måste få handfast hjälp att agera. Vi liberaler har drivit på för att staden nu ska ansluta sig till EU:s Radicalisation Awareness Network som sprider kunskap till anställda på fältet.

Det här arbetet har tagit tid. Hade majoriteten varit bättre förberedd hade vi haft en strategi på plats redan förra året. Vi kommer att bevaka framtagandet av de lokala planerna och att den här strategin följs upp. Nya extrema miljöer kommer att dyka upp, och då måste vi vara redo att möta framtidens hot. Liberalerna har tagit ansvar, och vi har medverkat till de stora förändringar och förbättringar som har skett. Det finns människor i vår stad som kan vittna om terrorn och extremismen. Det handlar om dem som har flytt undan IS barbariska välde, dem som har överlevt förintelselägren och Gulag, dem som har fått en fristad i Stockholm. Det är för deras skull och för allas vår skull som vi måste ta ett gemensamt ansvar och stå upp för vår demokrati och människovärdet.

Därför vill jag yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 120

Borgarrådet L i n d h a g e n (MP): Det här är oerhört viktiga frågor, och det är vi alla överens om. Jag är också oerhört positiv till att vi har kunnat ha de här gemensamma samtalen. Det här är svåra och komplexa frågor. Men jag funderar ändå lite på detta som sägs om att om majoriteten hade varit bättre förberedd hade det funnits en strategi förra året. En fråga från mig är då hur ni i oppositionen tänker eftersom ni ledde Stockholm under åtta år och det är ett faktum att det inte fanns en handlingsplan på plats redan under er tid. Det hade varit väldigt bra.

Stockholm ligger efter, som Erik Slottnér nämnde. Det har också varit oerhört viktigt för oss i majoriteten att verkligen ta de här frågorna på allvar. Jag håller med om det som sades i talarstolen tidigare. Jag tycker att vi borde ligga ännu längre fram. Hur tänker du i den frågan?

Anförande nr 121

G u l a n A v c i (L): Tack, Åsa! Jag önskar att du hade varit här som socialborgarråd och inte låtit Ewa Larsson få vikariera för dig medan du var föräldraledig. Det var under hennes tid som man i socialnämnden kuppade igenom ett oanständigt förslag till strategidokument där man i stället för att arbeta förebyggande mot extremism hade helt fel utgångspunkter.

Yttranden 2001-02-19

Det du tar upp när det gäller arbetet mot extremismen är viktigt. Vi måste förstå den utveckling som har varit framför allt i Syrien. Islamiska staten breddade ju ut sig först 2014, och du kommer kanske ihåg att under valrörelsen var Liberalerna mycket tydliga med att vi behöver uppdatera våra antiterrorlagar och ta fram en helt ny lagstiftning för att komma åt dem som anslutit sig till terrorismen.

Jag tycker att det är anmärkningsvärt att man höll på att kupa igenom ett strategidokument som var allt annat än verklighetsbaserat. Jag är glad att vi nu har en samsyn på hur vi ska arbeta vidare.

Anförande nr 122

K a d i r K a s i r g a (S): Fullmäktige! Det här är ett jätteviktigt dokument som vi har tagit fram. Nu börjar äntligen Stockholms stad ta upp kampen mot den våldsbejakande extremismen och i synnerhet mot Islamiska staten. Det är en kamp om de unga människorna. Varje förlorad ung människa till de våldsbejakande extremistiska rörelserna är ett misslyckande för samhället.

Varje person ska känna att hen är viktig i och för samhället. Varje person ska känna att hen har någonting som är värt att kämpa för. Vi vet att när en person har hamnat i utanförskap och inte har någonting att förlora utan saknar framtidstro blir den personen ett lättare byte för de extremistiska organisationerna att rekrytera. Därför är det viktigt att alla antingen har ett jobb eller en utbildning att gå till. Det är precis det som det här programmet pekar på. Det handlar om en bostad som ger tak över huvudet och väggar som ger trygghet. En ung människa ska veta och känna att hen är viktig och bidrar till samhället. Om en person känner sig viktig och uppskattad och har saker att kämpa för i sitt liv blir det svårare för organisationer att rekrytera.

Därför är det också viktigt att våra skolor får resurser för att kunna möta varje elevs behov så att inga unga människor hamnar i utanförskap redan i låg ålder och får sina framtidsdrömmar släckta och blir lätta byten. Vi har redan många som känner så, och det måste vi hantera. Det här programmet handlar just om det. Det är också vår absoluta skyldighet att stanna upp, göra om och göra rätt så att vi gör allt vi kan för att förhindra att fler hamnar där. Vi kan påverka framtiden, och det ska vi göra.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 123

O l e - J ö r g e n P e r s s o n (M): Fru ordförande! Jag vill som många andra börja med att slå fast att det är oerhört glädjande att en blocköverskridande överenskommelse om den här strategin i form av riktlinjer för stadens arbete mot våldsbejakande extremism nu har kommit till stånd. Ska man rikta någon form av kritik, och det bör man ibland göra om man sitter i opposition, är det att arbetet har tagit för lång tid och vi har tappat mycket fart i arbetet när det gäller att komma fram till ett

Yttranden 2001-02-19

acceptabelt resultat. Men när vi nu har en färdig produkt är det en stor styrka för staden att de flesta partier i kommunfullmäktige ställer sig bakom denna.

När det är sagt tycker jag också att det är viktigt att vi den här gången är överens om att det ursprungliga dokumentet från socialnämnden var undermåligt. Vi förlorade nästan ett år på ett politiskt experiment som var dömt att misslyckas. Att försöka bekämpa våldsbejakande extremism med förtur till bostad och jobb för återvändande extremister var något som jag hoppas att Stockholms stad aldrig mer kommer att ägna sig åt. Jag hoppas också att det budskapet når fram till Miljöpartiets alla företrädare här i fullmäktige.

Tack vare påtryckningar från Alliansen finns det nu en mer konkret och hållbar handlingsplan som ska ligga till grund för stadens arbete vidare. Vi moderater förväntar oss såklart att dokumentet inte stannar vid att vara enbart en handling utan även omsätts i praktiken. Det är nu arbetet börjar, och det är nu det lokala arbetet börjar. Med de stora utmaningar som staden står inför framöver måste vi tillsammans med berörda parter arbeta kunskapsbaserat och med tydliga strukturer och insatser. Nu är det upp till bevis för staden att visa att vi verkligen tar den här frågan på allvar och gör det som är alldeles nödvändigt för att förhindra fler från att åka och riktar stödande insatser till dem som vill hoppa av de här extremistiska grupperingarna.

En lokal handlingsmall för stadsdelsnämnderna som ska tas fram i samarbete med Försvarshögskolan bör senast vara fastställd under hösten 2016, och de lokala analyserna och handlingsplanerna bör vara klara senast vid årsskiftet 2016/17. Utöver det måste pengar avsättas för att implementera arbetet i budgeten för nästa år. Det senare är viktigt. Majoriteten har ett stort ansvar för att även ekonomiska medel kommer stadsdelarna till del så att planerna kan bli verklighet, den lokala kunskapen öka och socialtjänstens insatser vässas. Vi moderater kommer att följa den frågan noggrant. Det är nämligen bråttom att komma igång. Vi vet att alldeles för många från till exempel stadsdelarna runt Järvafältet redan har åkt iväg och anslutit sig till terrororganisationen Daesh. Genom den här strategin har vi nu verktyget för att samlat, systematiskt och professionellt förhindra att fler åker, upptäcka dem som är riskzonen och hjälpa dem som vill hoppa av.

Mot bakgrund av detta vill jag yrka bifall till kommunstyrelsens förslag och hänvisa till Moderaternas särskilda uttalande.

Anförande nr 124

Borgarrådet L i n d h a g e n (MP): När det gäller den strategi som togs fram förra våren vill jag vara mycket tydlig med att det inte står någonstans i den strategin att staden på något sätt skulle ge något slags förtur till jobb eller bostad till IS-krigare eller nazister, för den delen. Det är saker som har florerat vid ett flertal tillfällen. Jag vill vara mycket tydlig med att det är en ren feltolkning, och jag tycker att det är oerhört beklagligt. Det har jag sagt vid ett flertal tillfällen tidigare i kommunfullmäk-

Yttranden 2001-02-19

tige. Socialtjänsten har arbetat under mycket lång tid med att göra insatser för personer som har avtjänat fängelsestraff. Det handlar om att vi i samhället ska göra allt vi kan för att förhindra att människor begår nya brott. Det är oerhört viktigt för tryggheten i vår stad.

Jag vill också passa på att säga att det är mycket tråkigt när det riktas specifik kritik mot socialborgarrådet under förra våren. Det är en person som har tagit initiativ och verkligen försökt driva på i de här frågorna. Jag tycker inte att vi ska föra den här debatten på den nivån.

Anförande nr 125

Ole - J ö r g e n P e r s s o n (M): Jag tycker att ni i Miljöpartiet har varit konstruktiva i det arbete som vi nu har slutfört. Men jag tycker inte att ni i Miljöpartiet, oberoende av vilken person som stod bakom det, var konstruktiva när det gällde att få fram en plan i socialnämnden. Det tycker jag inte. Och det är nog inte enbart jag som gör den tolkning av den planen som jag har framfört under fullmäktigemötet i kväll. Det var en ganska vid tolkning som många gjorde, inklusive forskare och andra. Kan vi inte åtminstone vara överens om att den planen för alltid ska begravas i någon skrivbordslåda någonstans och aldrig komma fram igen? Sedan kan vi gå vidare med det arbete som vi nu faktiskt är överens om. Då tror jag att vi har vunnit oerhört mycket.

Anförande nr 126

R a n a C a r l s t e d t (S): Ordförande, fullmäktige! Stockholm är en stad med nolltolerans mot politiskt våld. Vi tar avstånd från alla ideologier som underkänner demokratiska principer och spelregler genom att använda våld som politiskt verktyg. I Stockholm verkar tyvärr personer och grupperingar från våldsbejakande extremistiska miljöer. Hur aktiva de här grupperna är och var i staden de fokuserar sina aktiviteter ser olika ut över tid. Därför är det viktigt att stadens arbete mot våldsbejakande extremism blir en utgångspunkt för att kunna motverka problematiken i dag och hålla över tid för att utvecklas och möta den problematik som kan finnas om två eller fem år.

Det förslag till riktlinjer som vi ska fatta beslut om i kväll tar avstamp i vår vilja att värna det demokratiska samhället. Det utgår från att kunskapsbaserade och vetenskapliga metoder ska användas. Det fokuserar på central samordning och lokal samverkan och på att vi tar till vara civilsamhällets erfarenheter och dess tillträde till miljöer där det offentliga inte alltid har insyn. Det understryker stadens lokala och centrala samarbete med polis och rättsväsen och vårt ansvar för att stödja anhöriga.

Jag vill med detta yrka bifall till kommunstyrelsens förslag och uppmana mina fullmäktigekollegor att bemöta hot mot demokratin med mer demokrati.

Yttranden 2001-02-19

Anförande nr 127

M a r t i n W e s t m o n t (SD): Ordförande! Du nämnde noll tolerans mot politiskt våld. Jag skulle vilja påstå att om det är något parti i den här salen som har blivit utsatt för extremism är det Sverigedemokraterna, inte minst under de senaste valrörelserna. Tycker du inte att det är lite problematiskt att man stänger ute ett parti från de här diskussionerna? Tror du inte att det kan vara nyttigt att Sverigedemokraterna åtminstone får sitta med och diskutera så att vi kan ta fram en ännu bättre strategi än den som nu föreligger?

Anförande nr 128

R a n a C a r l s t e d t (S): Jag tror att vi gör rätt i att samverka med de partier som värnar de demokratiska värderingarna. Är det något parti vars anhang har försökt hindra den demokratiska ordningen är det faktiskt ni. Jag kan nämna Kärrtorp till exempel.

Anförande nr 129

S a l a r R a s h i d (S): Ordförande, ledamöter! Jag vill börja med att yrka bifall till kommunstyrelsens förslag.

Ordförande, ledamöter! Som författaren James Joyce skulle ha sagt om han hade fått möjligheten att stå i denna talarstol: Frågor som avgörs med våld är aldrig avgjorda. Eller som Palme möjligen hade uttryckt det: Man bör alltid kalla saker och ting vid dess rätta namn oavsett vem som är avsändare av våldet. Eller som vårt finansborgarråd Karin Wanngård nyss uttryckte det: Det finns inget ädelt våld och ingen ideologi som står över lagen.

Oavsett vilka ingångar vi har till varför det politiska våldet i synnerhet och våld i allmänhet bör förkastas och avfärdas från vår demokrati och vårt demokratiska samhällsbygge vill jag mena att detta dokument kanske är ett av de viktigaste ärenden som vi kommer att besluta om i denna församling på riktigt länge, kanske till och med under denna mandatperiod, eftersom dess verkningar inte bara kommer att få nationella konsekvenser utan även internationella konsekvenser för att skapa bättre förutsättningar för att stävja våldsbejakande extremism.

I dag finns det tre politiska miljöer och ideologier som inte räds för att använda sig av det politiska våldet. Jag är glad att det är de fastslagna definitionerna av den nationella samordnaren mot våldsbejakande extremism som vi använder oss av. Oavsett om det gäller de jihadistiska, radikala, islamistiska grupperna, de högerextrema, nynazistiska grupperna eller den autonoma vänstern bör staden alltid ha en strategi för hur vi som värnar demokrati och det demokratiska samhället, frihet, mänskliga rättigheter och alla fina värden ska möta dem. Det har vi nu, och det välkomnar vi. En stad som håller samman socialt, kulturellt och ekonomiskt har

Yttranden 2001-02-19

alltid bättre chanser och möjligheter att stävja grogrunden för extremism, precis som min vän Kadir talade om här.

Ordförande, ledamöter! Nu i augusti är det två år sedan Islamska statens terror, människorättsvidriga övergrepp och blodiga massaker på yazidiska kurder i Shingal. Runt 300 000 människor flydde från hus och hem. 40 000–50 000 människor omringades i bergsområdet utan mat och vatten. Alltifrån 2 000 till 3 000 yazidier mördades och tusentals kvinnor tillfångatogs och såldes som sexslavar.

Ordförande! Blotta tanken på att svenska medborgare, uppväxta i Sverige och Stockholm, kan ha varit med i dessa kallblodiga folkmord eller i andra människorättsvidriga övergrepp mot minoriteter och civilbefolkningen i Syrien i dag är en skrämmande tanke men tyvärr kanske en realitet. Det är dessa människor som i dag kommer att få upprättelse när vi tar detta ansvar.

Anförande nr 130

E r i k S l o t t n e r (KD): Ordförande! Jag måste ställa en fråga till dig, Salar Rashid, eftersom du nämner de här tre grupperna extremister. Tycker inte du att det är en brist i strategin att man klumpar ihop dem och inte på något sätt delar upp dem och erkänner att det är olika rekryteringsbaser för de här tre grupperna? Man väljer inte mellan att gå med i Nordiska motståndsrörelsen och Islamiska staten, utan det är olika rekryteringsbaser. Arbetet för att avkodifiera och avradikalisera de här människorna för att de ska kunna fungera i ett demokratiskt samhälle igen ser väldigt olika ut för en som har varit och krigat för Islamiska staten i Syrien och för en som har deltagit i upplopp på Stockholms gator av antingen vänster- eller högerextrema skäl.

Borde inte strategin ta hänsyn till det? Det är en fråga jag har till dig, Salar.

Anförande nr 131

S a l a r R a s h i d (S): Jag tror att vi gör detta utifrån vad staden har möjligheter att bistå med. Jag tycker att detta är en fråga för hela samhället alltifrån stat och landsting till kommun. Jag kan hålla med dig lite grann när det gäller avkodningen, men det behöver inte bara vara vi i staden som bör ha denna strategi för avkodning, utan det är någonting som vi måste arbeta med tillsammans med civilsamhället. Det gäller till exempel den avhopparverksamhet som Fryshuset har hållit på med. Det är där avkodningen sker. Vi kan slå fast att det finns demokratiska värderingar, men vi kan inte alltid säga vilka värderingar som är goda. Vi som politiker ska inte vara klåfingriga och berätta vilka värderingar som är bra och vilka som är dåliga. Eller?

Anförande nr 132

M a r t i n W e s t m o n t (SD): Ordförande! I den ursprungliga strategin skulle ju bostadsbolagen och bostadsförmedlingen vara samarbetspartners. Man skulle bland

Yttranden 2001-02-19

annat ge en bostad och eventuellt andra förmåner till personer som återvände till Sverige efter att ha varit ute och krigat. Frågan är självfallet: Hur är det i dag med den nya strategin? Kan vi få garantier för att extremister inte kommer att få en gräddfil till bostäder i Stockholms stad? Riktlinjer är en sak, och vad som händer i verkligheten är en helt annan. Jag ställer frågan antingen till Åsa Lindhagen eller till Karin Wanngård.

Jag vill ha ett mycket tydligt svar. Kan ni garantera alla stockholmare att inte någon extremist under några omständigheter kommer att få förtur till en bostad i Stockholms stad?

Anförande nr 133

Borgarrådet L i n d h a g e n (MP): Med risk för att återupprepa mig vill jag säga: Nej, det är inte så att vi skulle ge jobb och bostad till IS-krigare. Det är en feltolkning. Som jag tidigare sade handlar detta om att socialtjänsten under mycket lång tid har arbetat på olika sätt med att göra insatser för människor som har suttit fängelse och avtjänat ett straff, vilket jag tycker att man ska göra om man exempelvis är IS-krigare. Det här handlar som sagt om att förhindra att människor begår nya våldsbrott. Som socialborgarråd kommer jag aldrig att säga åt socialtjänsten att sluta att göra insatser som de har gjort under mycket lång tid och som de bedömer kommer att öka tryggheten i vår stad. Nej, det blir inga jobb och bostäder till IS-krigare.

Anförande nr 134

M a r t i n W e s t m o n t (SD): Ordförande! Vi återkommer till den frågan, Åsa Lindhagen. Vi har talat om det här förut, och du vill hela tiden hänvisa till vad socialtjänsten gör. Du vill inte ge ett tydligt besked om vad som verkligen gäller. Det tycker jag är synd. Du vill hela tiden kunna peka på att det var de som fattade det beslutet och att det var de som gjorde det. Jag tycker att det är väldigt synd. Jag är övertygad om att när vi väl landar i den här strategin kommer det att finnas åtgärder där vi kommer att kunna se att personer som återvänder kommer att få förmåner som inte resten av medborgarna får.

Anförande nr 135

R i c k a r d W a l l (-): Ordförande, ledamöter! Här står vi och ska diskutera riktlinjer. Jag har läst detta, och jag hittar inga riktlinjer. Var är riktlinjerna någonstans? Jag kan möjligen urskilja något slags organisationsschema där man sätter olika personer och funktioner på plats, men det sägs ingenting om vad de ska göra. Riktlinjerna finns inte. Så blir det naturligtvis när man ska försöka ena mycket motstridiga viljor till någonting som alla kan skriva under. Då blir det urvattnat, och i det här fallet blir det i princip noll.

Vi socialkonservativa tänker lite grann åt Erik Slottners håll. Han tar i alla fall upp embryon till vettiga tankegångar. Sedan har vi motsatsen. Vi fick ett särskilt

Yttranden 2001-02-19

uttalande från Ann-Margarethe Livh och Torun Boucher tidigare där det bland annat står: Vår invändning är huvudsakligen att dessa olika fenomen nu samlas under begreppet våldsbejakande extremism.

Här är de missnöjda med att man samlar de olika extremismriktningarna under samma tak. När det gäller hedersvåld är man tvärtom mycket angelägen om att samla det under samma tak. Det handlar bara om ett allmänt mäns våld mot kvinnor. Det är kanske som i Sovjetunionen på 80-talet när de talade om territorialvattengränsen mot Sverige. Då sade man att Gotland inte skulle räknas in enligt internationell rätt. När det sedan gällde gränsen i östra Asien återopade man en annan linje. Men det är väl traditionell politik.

Vad kan vi tänka oss komma ut av detta i praktiken? Det kommer ut noll. Varför kommer det ut noll? Jo, jag saknar er vilja att förstå de här människorna. Om man ska göra någonting åt problemet måste man förstå till exempel en våldsbejakande extremist, och jag menar verkligen förstå. Då räcker det inte att man besöker en moské en gång, utan då måste man leva i de här miljöerna och vara en av dem i årtal och decennier.

Nu hinner jag inte mer. Jag får återkomma och berätta mer. Jag får hålla er på sträckbänken ett tag till.

Anförande nr 136

K a r i n G u s t a f s s o n (S): Ordförande, fullmäktige! Tack för en stort sett konstruktiv debatt och alla givande inlägg hittills! Jag är som alla talare före mig glad att vi kan anta riktlinjer för stadens arbete mot våldsbejakande extremism. Jag skulle kort vilja bemöta några av de punkter som har lyfts fram kring riktlinjernas utformning.

Den första handlar om hur konkreta riktlinjerna är. Här vill jag framföra några viktiga synpunkter. Först och främst är syftet med riktlinjerna att sätta ramarna för stadens arbete. Alla svar finns inte i dokumentet, men vi pekar ut riktningen och ger verktyg till stadens verksamheter för det fortsatta arbetet. Därtill vill jag också framhålla att det finns ett flertal förslag på konkreta insatser i riktlinjerna, bland annat tillsättandet av en central samordnare, arbete tillsammans med den nationella samordnaren gällande kunskapshusen och kanske framför allt utarbetandet av de lokala handlingsplanerna i stadsdelsnämnderna och berörda facknämnder, vilket kanske är det allra viktigaste.

Det sista jag vill lyfta fram är diskussionen om de olika formerna av våldsbejakande extremism. Vi har valt att följa den nationella samordnarens definition av våldsbejakande extremism. Det gäller den våldsbejakande, högerextrema, vit maktmiljön, den våldsbejakande, vänsterextrema, autonoma miljön och den våldsbejakande, islamistiska extremistmiljön. Det finns naturligtvis betydande skillnader mellan

Yttranden 2001-02-19

grupperna, men samtliga former är farliga företeelser. Det finns individer i samtliga tre miljöer som kan utgöra ett hot mot andra.

Vi vill ha riktlinjer som håller över flera år. I dag har vi en situation med mycket fokus på islamistiskt våld, men vi kan inte förutspå vilken problematik som finns om ett, två, tre eller fem år. Därtill ser det faktiskt olika ut över staden. Specifieringen av insatserna görs därför på stadsdelsnämnds nivå. Det är där det allra viktigaste arbetet görs i de lokala handlingsplanerna.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 137

G u l a n A v c i (L): Fru ordförande! Jag tycker att du har lyft upp många viktiga saker här, men nu kommer det viktiga i det fortsatta arbetet. Då är det viktigt att kommunstyrelsen följer upp och är mycket konkretiserande i det kommande arbetet, framför allt när det gäller den nya samordnaren som kommer att ha det övergripande ansvaret och se till handlingsplanerna faktiskt implementeras på stadsdelsnivå.

Men jag vill verkligen flagga för att man inte ska glömma bort jämställdhetsperspektivet. Vi har sett en utveckling i många utsatta områden där kvinnors och flickors frihet är mycket begränsad. Där finns det en tydlig koppling till den extrema, islamistiska utvecklingen. De som kommer tillbaka nu bär med sig ett enormt kvinnoförakt. Här måste vi verkligen vara vaksamma. Mina konkreta frågor är: När tror du att den nya samordnaren kan börja sitt arbete? När har vi en ny samordnare på plats i staden?

Anförande nr 138

K a r i n G u s t a f s s o n (S): Tack för frågan, Gulan! Jag tycker att den här debatten i kväll framför allt vittnar om att vi är överens mycket brett över partigränserna. Det känns väldigt positivt eftersom det här arbetet kräver att man lägger åt sidan vilket parti man röstar på och är medlem i.

Vi pratar om samarbete med experter, och det är mycket viktigt. Det har ni skrivit i era reservationer också. Det tycker jag är viktigt. Du nämner Försvarshögskolan i ditt anförande. Det måste krävas. Vi kan inte göra insatser som inte baserar sig på resultatbaserade insatser som vi vet ger önskad effekt.

Tyvärr kan jag inte ge dig ett exakt svar på när rekryteringen är slutförd när det gäller den centrala samordnaren, men jag kommer självfallet att återkomma till dig så fort jag har ett svar. Tack för frågan!

Yttranden 2001-02-19

Anförande nr 139

Borgarrådet L i n d h a g e n (MP): Ordförande, ledamöter, stockholmare! I dag fattar kommunfullmäktige ett mycket viktigt beslut om riktlinjer för stadens arbete mot våldsbejakande extremism. Det har varit en prioriterad fråga för vår majoritet att ta tag i efter valet. Vi har sett det som absolut nödvändigt att staden påbörjar ett kraftfullt arbete för att motverka extremismen. Jag är också mycket glad över samtalen mellan majoriteten och oppositionen och att vi nu har en så bred majoritet för det förslag som föreligger.

Sverige är ett öppet och demokratiskt land, men vi som lever här får aldrig ta detta för givet. Demokratin är en grundförutsättning för ett jämlikt och jämställt samhälle. Vi måste göra allt vi kan för att varje dag skydda och stärka den. Detsamma gäller öppenheten i vårt land. Vi ska alltid reagera mot odemokratiska krafter och mot våldsbejakande extremism, och vi ska göra det kraftfullt.

Frågan om våldsbejakande extremism är en komplicerad fråga som också väcker många känslor. Det ligger ett ansvar på alla oss i den här salen att inte förenkla frågan. Det har tidigare förekommit flera missuppfattningar och feltolkningar av socialnämndens strategi som har varit mycket beklagliga. Det är min uppfattning. Nu är det bra att vi fokuserar på att åstadkomma resultat, för Stockholm har ett stort arbete framför sig. Det är hög tid att vi tar steg framåt för att bekämpa den våldsbejakande extremismen.

Precis som civilsamhället utgör en central del av det demokratiska samhället finns det organisationer och grupperingar vars mål är att radera demokratins byggstenar och tilliten mellan människor. Därför är det mycket viktigt att vi i staden ser till att inga föreningsbidrag ges till organisationer som motverkar vårt öppna och demokratiska samhälle. Jag är glad över att riktlinjerna är mycket tydliga på den punkten och slår fast att inga bidrag ska ges till någon aktör som inte står bakom den demokratiska rättsstatens principer, mänskliga rättigheter och jämställdhet och att föreningar som uppmuntrar till våldsbejakande extremism ska fråntas all typ av eventuellt stöd. Samtidigt får vi inte glömma att det också finns många föreningar som gör fantastiska insatser för samhället, och dessa måste stötta och uppmuntras.

Ingen människa föds till extremist. Förebyggande arbete, samordning, insatser som riktas till avhoppare och stöd till anhöriga är åtgärder som syftar till att färre ska dras in i våldsbejakande miljöer. Det är också något som staden med kraft kommer att arbeta vidare med. Jag är glad över att vi i kväll tar ett stort steg framåt i kampen mot våldsbejakande extremism.

Bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut!

Yttranden 2001-02-19

Anförande nr 140

M a r t i n W e s t m o n t (SD): Ordförande! Ni har ju haft rätt stora problem med extremism inom Miljöpartiet, Åsa Lindhagen. Det har vi sett under den senaste tiden. Ni har bland annat haft företrädare som vill särbehandla kvinnor. Du nämnde just att du vill agera kraftfullt mot extremism. Anser du själv att Miljöpartiet har någon trovärdighet i den här frågan med tanke på att, såvitt jag vet, de här personerna fortfarande är medlemmar i Miljöpartiet? Ni har inte agerat och uteslutit de här personerna. Anser du att ni har någon trovärdighet i den här frågan?

Anförande nr 141

Borgarrådet L i n d h a g e n (MP): Ja, sagt med mycket stor ödmjukhet.

Anförande nr 142

B o S u n d i n (M): Ordförande, ledamöter i kommunfullmäktige! Jag tänker komma med ett par frågor här. Det här är en bra överenskommelse som vi är överens om. Den är taket på någonting som vi ska bygga någonting konkret inuti. Jag skulle vilja fråga vilka konkreta aktiviteter på lokal nivå som ni planerar att göra eller ge direktiv till era partikollegor att göra.

Den andra frågan som jag också tycker är mycket viktig är: Det finns tre olika grenar av våldsbejakande extremism. Vi har våldsbejakande vänsterextremism, vi har nazism och vi har islamistisk extremism. Jag tror att det är viktigt att man särskiljer dem och tar dem var för sig. Det är helt olika människor som rekryteras och utför detta våld. Det är handlar om helt olika metoder för hur man ska jobba och vilka goda krafter man ska jobba med. Hur har ni i majoriteten tänkt göra med de tre olika grenarna i era direktiv till de lokala planerna? Vissa saker kanske är gemensamma, men det mest är mycket olika.

Anförande nr 143

Borgarrådet L i n d h a g e n (MP): Tack för mycket bra frågor, Bo! För det första vill jag säga att jag är jätteglad över att vi är överens i de här frågorna, precis som jag sade tidigare. Jag tror att det är oerhört positivt. I riktlinjerna slås det tydligt fast att vi också ska ha handlingsplaner som kommer att vara mer konkreta. Då får man titta på vad man behöver göra i sin stadsdel utifrån sina egna verksamhetsområden. Det kan också se olika ut i olika stadsdelar när det gäller vilken typ av extremism man har störst utmaningar med, och då är det klart att det kanske är där man ska lägga kraften.

En del av den här konkretionen kommer i handlingsplanerna. Där har alla vi politiker som sitter i de olika nämnderna som berörs ett jobb att göra. Det är flera som har berört att vi behöver tänka på de här olika typerna av extremism i handlingsplanerna och på hur vi på olika sätt ska angripa och inte minst förhindra att extremism över huvud taget uppstår, och då behöver man olika förhållningssätt. Jag delar den uppfattningen.

Yttranden 2001-02-19

Anförande nr 144

R i c k a r d W a l l (-): Ordförande, ledamöter! Åsa Lindhagen gav ett exempel på hur man tänker att de här riktlinjerna och arbetet ska utvecklas, nämligen att man inte ska bevilja medel till organisationer som står för våldsbejakande extremism. Då har jag några frågor till Åsa Lindhagen. Har man hittills gjort någonting åt detta? Kommer man att göra någonting? Och kanske framför allt: Tror du att du har kunskapen och insikterna att kunna urskilja vad som är våldsbejakande extremism på den här skalan alltifrån dem som begår attentat till dem som inte vill skaka hand med kvinnor? Var ska gränsen dras? Kommer du att klara av den uppgiften?

Anförande nr 145

Borgarrådet L i n d h a g e n (MP): I de här riktlinjerna finns det också tydligt utpekad att uppföljningen när det gäller föreningsbidrag är oerhört viktig. Det är en uppgift som vi måste ta på största allvar. Den berörs också i riktlinjerna. Uppföljningen kommer alltid att vara central i alla beslut vi fattar för att se att vi verkligen rör oss i rätt riktning och att, i det här fallet, bidrag kontrolleras på olika sätt så att vi kan göra allt vi kan för att säkerställa att medel inte hamnar i fel händer. Det är oerhört viktigt, och det pekas också tydligt ut i riktlinjerna som en viktig uppgift.

Anförande nr 146

G u l a n A v c i (L): Fru ordförande! Jag vill börja med att säga att jag har stor respekt för dig, Åsa. Jag tycker verkligen att du är en otroligt kompetent och duktig person. Jag väljer att lita på det du säger om att vi nu ska blicka framåt. Det tidigare arbetet har faktiskt inte varit helt obefläckat och helt problemfritt. Det behövs både förebyggande arbete och bestämdhet i det här arbetet mot våldsbejakande extremism. I ditt anförande nämnde du att det inte ska gå en krona i föreningsstöd till odemokratiska organisationer. Jag tror också att det är mycket viktigt att man främjar de goda krafterna, men de odemokratiska krafterna, och de har visat sig vara ganska många ute i förorterna, ska inte ha en enda krona som bidrar till att upprätthålla extremismen.

Kan du konkretisera lite mer hur man ska gå till väga? Ska det vara en del av de här kommunala handlingsplanerna eller tänker du dig något annat sätt att komma åt de föreningar och organisationer som agerar odemokratiskt?

Anförande nr 147

Borgarrådet L i n d h a g e n (MP): Jag vill tacka för de orden, Gulan. När det gäller strategin från föregående år är det mycket viktigt för mig att lyfta fram att jag står upp för det som jag tror är rätt och riktigt. Det är därför jag också tydligt vill säga att det togs ett viktigt initiativ, och nu har vi också hamnat här i dag med de här riktlinjerna som vi ska besluta om. Jag vill bara inflika det angående vår tidigare diskussion.

Yttranden 2001-02-19

Uppföljningen är en central uppgift, inte minst för den samordningsfunktion som ska finnas hos stadsledningskontoret. Men vi har självfallet ett jättestort ansvar i våra olika nämnder. Vi i socialnämnden har delat ut medel under många år och jobbat kontinuerligt med uppföljning, och man har alltid anledning att se över om man kan göra det bättre. Där vilar också ett tungt ansvar på alla de nämnder som jobbar med att dela ut bidrag av olika slag. Det är en uppgift vi verkligen måste ta på största allvar, både centralt och i våra respektive nämnder.

Anförande nr 148

A n n - K a t r i n Å s l u n d (L): Ordförande, fullmäktige! Äntligen! Den här strategin borde vi ha haft för ett år sedan, men det är bra att den kommer nu. Vi har väntat på den länge, så vi är jättegglade. Så sade en tjänsteman i min gamla stadsdel Spånga-Tensta. Bättre sent än aldrig.

Men det här räcker inte. Det här är en start på ett mycket större arbete. Det räcker inte med att staden antar en strategi i kommunfullmäktige. Det är nu som det riktiga arbetet börjar. Verkstaden finns inte i den här salen i Stadshuset, utan den finns ute i alla stadsdelar, i skolor, på fritidsgårdar och i idrottsföreningar. Jag ser också fram emot de kunskapshus ska inrättas, och vad jag förstår ska ett vara i Stockholm också. Det är jätte viktigt, för det har väckts många frågor här som det krävs experter för att svara på, även om att det är många som har varit med när man har tagit fram strategin.

De lokala handlingsplanerna ska utarbetas. Det är bra att de ändå ska underställas kommunstyrelsen. Även om man har olika former av extremism i olika stadsdelar är det viktigt att hålla en linje. Det är viktigt att vi inte hemfaller åt sådant som fanns förut på det lokala planet.

Samarbete ute på fältet är en förutsättning för att det här arbetet ska fungera, precis som i många andra sammanhang när man jobbar inom socialtjänst och andra områden. Därför tycker jag att det är lite tråkigt att det upparbetade samarbete som redan fanns i min gamla stadsdel Spånga-Tensta mellan massor av aktörer, socialtjänst, skola, förskola, föreningsliv, polis, arbetsförmedling, bostadsbolag, brottsförebyggare, fritidsgårdar och så vidare, har vattnats ur. Jag skulle vilja säga att det är nu som det behövs som allra mest. Det gäller också det förebyggande arbetet. En av de centrala och viktiga delarna är att det inte ska resa iväg personer till IS, och vi ska också fånga upp den andra extremismen.

Det är också viktigt att komma ihåg att om den här tryggheten finns ute i stadsdelarna vänder man sig till personer som man litar på – det kan handla om brottsförebyggare och andra – när man är orolig som medborgare. Och man vågar kanske också tipsa. 020 100 200 är telefonnumret till Röda Korsets stödtelefon, men alla ringer inte till stödtelefonen och alla kan kanske inte heller språket.

Yttranden 2001-02-19

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag, det gemensamma förslaget.

Anförande nr 149

A w a d H e r s i (MP): Ordförande! Jag förstår inte riktigt vad du pratar om, Ann-Katrin. Jag är mycket stolt över att jag leder en stadsdel som har bevisat att vi kan uppnå samförstånd för att se till att ungdomar inte åker till krigshärdar. Utan att ha en strategi har vi lyckats och förstått att vi behöver bygga upp en kunskapsbank och ge stöd och råd till föräldrar som riskerar att se sina barn åka iväg till Syrien och Irak. Under den tid som du var ordförande gjordes det ingenting. Ungdomen åkte från Rinkeby-Kista och Spånga-Tensta till Mogadishu, och ni gjorde ingenting. Ni var helt passiva. Nu har vi fört ihop olika aktörer och sett till att det finns större kunskap. Vi är den första stadsdelen som har skickat experter till utbildningen och höjt kompetensen hos tjänstemännen. Vad har du gjort under de åtta år som du var ordförande i stadsdelen?

Anförande nr 150

A n n - K a t r i n Å s l u n d (L): För det första vill jag säga att vi gjorde en hel del. Det samarbete som fanns mellan de aktörer som fanns då finns inte nu. Den bild som du ger här i talarstolen känner inte dina tjänstemän igen.

Anförande nr 151

C l a e s E l m g r e n (S): Ordförande, kära fullmäktige! Jag kan bara instämma i det som har sagt här tidigare under kvällen om det betydelsefulla i att det här programmet finns framme och att det finns en bred politisk majoritet bakom det. Om vi på allvar ska kunna förebygga förekomsten av våldsbejakande extremism krävs det både långsiktighet och förmåga att kunna agera snabbt vid behov.

Det krävs långsiktighet och att vi fokuserar på tidiga och förebyggande insatser i våra verksamheter som förskola, grundskola och gymnasieskola, i mötet med barn och unga i socialtjänsten och i våra öppna verksamheter där vi möter barn och unga vuxna. Det handlar kort och gott om att ge alla förutsättningar att vara delaktiga och ta ansvar i samhället och att vi har förmåga att tidigt se tecken på förhållanden som längre fram kan bli orsak till våldsbejakande extremism. Det är just det som jag får höra av chefer och medarbetare ute i de verksamheter där jag verkar, bland annat i Skarpnäck. Det handlar om riktade, förebyggande insatser tillsammans med skola, sociala insatsgrupper, familjecentraler etcetera och inte minst våra kommunala bostadsbolag. Just Skarpnäck, där jag har förmånen att verka, har sedan flera år bedrivit ett mycket framgångsrikt arbete för att fånga upp de här frågorna.

Vi behöver utveckla det här arbetet ytterligare i hela staden. Vi hörde av tidigare inlägg här att det finns olika uppfattningar om hur det fungerar i andra stadsdelar. Vi behöver sporra våra förvaltningar att hitta bra samverkan mellan stadsdelar och mellan stad och stadsdelar och lära av varandra. Det är därför jag tycker att det är så

Yttranden 2001-02-19

bra att det här programmet innehåller de här riktlinjerna om det demokratiska samhället, en stad som håller samman, att arbetet ska vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet, att kunskapen ska öka etcetera.

Jag tycker faktiskt att vi har ett tydligt uppdrag till våra stadsdelsnämnder. Det är tillräckligt tydligt för att vi ska kunna arbeta och komma tillbaka till kommunstyrelsen och berätta hur vi tänker omsätta detta i praktiken ute i våra verksamheter. Jag tror att vi behöver ha ett lärande perspektiv på detta. Vi behöver successivt utveckla arbetet. Det kommer att uppstå nya behov och vi får nya erfarenheter. Jag tycker att vi ska fortsätta att tillsammans utveckla det här programmet på det sätt som vi har tagit fram det här. Det finns ju på vårt bord.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 152

P e r O s s m e r (SD): Herr ordförande! Som bekant har Sverigedemokraterna inte beretts tillfälle att delta i någon så kallad blocköverskridande överenskommelse, och där kan man ju inte gärna återöppna kommunallagen. Skälet är: Man vill bara inte.

Det finns en sak som förvånar när det gäller riktlinjerna, och det är den nästan totala frånvaron av konkreta åtgärder för att komma till rätta med mest allvarliga formen av extremism, det vill säga den våldsbejakande, militanta islamismen som vi ser exempel på nästan varje dag. Telefonlinjer, stödtelefoner till mödrar med barn i riskzonen, är inte så mycket i sammanhanget, särskilt som det finns mammor som uppmuntrar sina söner att välja offensiv jihad.

En grogrund för extremism är olika etniska föreningar som understöds av kommun och stat. Sverigedemokraterna vill avskaffa kommunens stöd till organisationer som är bildade med etnicitet som grund. Den här typen av organisationer är diskriminerande till sin uppbyggnad och till sitt verkningssätt. De bidrar bara till att förstärka utanförskapet och skapar vanföreställningar om vad som är rätt och riktigt i vårt land. Jag kanske ska tillägga att Sverigedemokraterna i och för sig inte principiellt är motståndare till att invandrargrupper eller andra vill bejaka sitt hemlands kultur, men det ska som sagt inte ske med offentliga medel.

Allra farligast är det som sker i vissa moskéer där religion och politik blandas samman. Rika arabländer betalar för moskéer och begär också, och det är villkoret, att ska vara salafistisk, renlärig islam som ska predikas. Det finns ingen reciprocitet här i Sverige. Vi vet att kyrkor inte får byggas i Saudiarabien, och försöker man komma in i landet med ett kristet kors stoppas man i tullen.

Det krävs alltså konkreta målformuleringar för att komma till rätta med de avarter som jag har pekat på. En konkret åtgärd, och det är en viktig sådan, är att kommunerna slutar att ekonomiskt stödja etniska föreningar och sammanslutningar som är en del av religiös fanatism, som är farlig för oss och främmande för vår kultur.

Yttranden 2001-02-19

Herr ordförande! För övrigt var jag ute i förrummet när Stina Bengtsson gick till angrepp mot Sverigedemokraterna i det här ämnet. Hon vill gärna tala om rötter, och då vill jag gärna tala lite om jordbruk och Bondeförbundet och erinra om Bondeförbundets 30-talsprogram. Där fanns det mycket om svensk folkstam och främmande element.

Herr ordförande! Vi i Sverigedemokraterna vill vara snälla, så vi yrkar enbart på återremiss i sammanhanget.

Anförande nr 153

Torun Boucher (V): Ordförande, fullmäktige! Stockholm ska vara en öppen, solidarisk och inkluderande stad där det finns förtroende och samverkan mellan myndigheter och civilsamhället. Det ska vara lätt och meningsfullt att delta i stadens demokratiska processer för alla våra medborgare.

En gemensam nämnare för terrorism är att man vill urholka demokratin. Den lockar följare genom att hävda att demokratiska vägar till förändring inte skulle vara möjliga. Det är därför viktigt att staden i både ord och handling visar att det är precis tvärtom. När människor blir hotade av totalitära och våldsbejakande extremistgrupper behöver staden en beredskap för och kunskap om hur detta bäst ska bekämpas.

Därför är jag och Vänsterpartiet mycket glada över att kunna yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut när det gäller riktlinjer, och vi anmäler även ett särskilt uttalande från Vänsterpartiet.

Anförande nr 154

Gulan Avci (L): Herr ordförande! Torun Boucher är mycket tydlig med hur vi ska arbeta mot extremismen. Det är bra, för jag tror att vi behöver en stor samsyn. Men jag vill återigen tjata lite om hur viktigt det är att vi också arbetar förebyggande mot hederskulturen och det hedersrelaterade våldet och förtrycket. Det finns ett tydligt samband mellan den islamistiska, religiösa utveckling som breder ut sig i svenska förorter och det faktum att hedersförtrycket förstärks. Det har varit en ganska stor polarisering i ditt parti där både kvinnor som Inger Stark, som är en tydlig röst för förortsfeminism och vänsterpartist, och riksdagsledamoten Amineh Kakabaveh har försökt att driva de här frågorna. Är du också lika tydlig med hur vi ska arbeta mot det hedersrelaterade våldet och förtrycket som drabbar allt fler stockholmare?

Anförande nr 155

Torun Boucher (V): Mitt partis diskussion faller kanske lite utanför ramen när det gäller de här riktlinjerna. Men jag kan säga att ja, vi är i princip alla mycket tydliga med detta. Själv var jag från början väldigt engagerad i Varken hora eller kuvad redan i Frankrike, för jag bodde där när den organisationen startades i

Yttranden 2001-02-19

Frankrike. Ja, jag tycker personligen att detta är en mycket viktig fråga. Jag upplever också att jag har hela mitt parti bakom mig, och det gäller även här i Stadshuset.

Anförande nr 156

B o S u n d i n (M): Ordförande, kommunfullmäktige! Jag tycker att det är bra att den rödgröna majoriteten har tagit till sig av den kritik som vi moderater och andra allianspartier lade fram för över ett år sedan när det mycket omdiskuterade förslaget i socialnämnden antogs. Det är bra om det hamnar i papperskorgen nu och vi ser framåt och går vidare. Det är också glädjande att vi har en blocköverskridande överenskommelse. Det gör att det blir mera kraft i de åtgärder vi behöver vidta.

Vi ser allt fler svenska medborgare radikaliseras, och många väljer att ansluta sig till våldsbejakande grupperingar. Dessa grupperingar hotar grundläggande demokratiska principer genom sina destruktiva mönster och värderingar. Det krävs konkreta verktyg för att motverka radikalisering och deltagande i krigsresor utomlands. Detta måste göras på lokal nivå tillsammans med dem som kan och känner till de här grupperingarna. Jag ser de här kommunriktlinjerna som en del i att bygga ett hus. Taket är lagt. Förutsättningarna finns. Nu måste vi fylla huset med konkreta åtgärder.

Att strida för en organisation som begår våldtäkter, massmord och grova brott mot mänskliga rättigheter ska aldrig löna sig. Det måste vara riktlinjerna när vi tänker på hur vi ska motarbeta detta. Vi kan aldrig acceptera att människor i Stockholm värvas till extrema grupper.

Så sent som i fredags nåddes vi av information om hur akut och aktuellt detta är. Det har gripits ett antal personer i Europa som misstänks för att vara på väg att föra in vapen och andra saker till extrema, islamistiska personer eller grupper i Sverige. Därför är det viktigt att kommunen nu agerar snabbt och kraftfullt för att försöka minimera detta så långt det är möjligt. Nu måste det till konkreta aktiviteter på lokal nivå.

Jag har själv jobbat med att motverka dessa krafter sedan hösten 2013 tillsammans med många enskilda personer och grupperingar i Järvaområdet. Jag tror att det är oerhört viktigt att vi tar till vara dessa personers erfarenheter, kunskaper och engagemang. Det är de som kan göra skillnad. Det är också bra att handlingsplanen tas fram tillsammans med Försvärshögskolan, för då får vi en större kraft i det hela.

Jag yrkar också bifall till kommunstyrelsens förslag och Moderaternas särskilda uttalande.

Anförande nr 157

E r i k S l o t t n e r (KD): Ordförande! Jag vill betona att det inte är en massa fel i det förslag som nu föreligger. Det tycker jag inte, men det finns en del kritiska punkter, bland annat den här pyramiden som jag var inne på i början. Vår kritik

Yttranden 2001-02-19

handlar framför allt om avsaknaden av konkretion. Vi är kritiska till att vissa saker inte finns med i strategin. Jag vidhåller att efter så här lång tid av samtal mellan partierna borde konkretionsnivån kunna vara betydligt högre. Det är därför som vi är kritiska till strategin. Man kan undra om det inte är lite gnälligt, men det är det inte eftersom vi under samtalens gång har lämnat in flera förslag på konkreta åtgärder som vi vill ha med i strategin för att just öka konkretionen, men man har valt att inte ta med dessa. I och med det yrkar vi på återremiss. Det har vi gjort i kommunstyrelsen, och där finns också en motiveringstext där de punkter vi har velat ha med finns med.

En del av remisshanteringen har också nämnts här. Problemet är att det här förslaget till strategi inte är remitterat. Det finns inga föreningar eller några andra som har haft möjlighet att tycka till om förslaget till strategi. Den remissomgång som har gjorts gällde socialnämndens förslag till strategi som nu är förkastat. Det är åsikterna i den remissomgången som man nu bygger den här strategin på. Det är inte så att Försvarshögskolan står bakom det här dokumentet. De har gjort vissa fältstudier, men det här programmet är inte framtaget tillsammans med Försvarshögskolan som det kan låta från vissa. Det är sju partier som står bakom detta, och tyvärr har inte det här förslaget remitterats. Det tycker jag är mycket allvarligt, och det är ytterligare ett argument för att det bör återremitteras.

Anförande nr 158

Borgarrådet L i n d h a g e n (MP): Jag ställde en fråga lite tidigare, och jag tycker inte riktigt att jag har fått svar på den. Därför tänker jag ställa den till dig också, Erik. Det har nämnts vid olika tillfällen här i talarstolen att det här borde ha gjorts för ett år sedan. Du nämnde själv att Stockholm ligger efter. Min starka uppfattning är att detta inte borde ha gjorts för ett år sedan, utan det borde ha gjorts för länge sedan. Detta är frågor som jag förstår att ni håller hög profil i inom oppositionen och tycker är oerhört viktiga.

Därför undrar jag: Varför har vi inte haft de här riktlinjerna på plats för länge sedan? Är det så att ni inte var överens under ert styre, precis som är fallet i det läge som vi befinner oss i nu? Eller prioriterade ni inte frågorna tillräckligt högt? Det är några frågor som jag tycker att det skulle vara intressant att få höra ett resonemang om.

Anförande nr 159

E r i k S l o t t n e r (KD): Herr ordförande! Man kan alltid fråga sig: Varför gjorde ni inte det då? Varför tog inte ni fram detta tidigare och så vidare? Jag kan lika gärna ställa frågan tillbaka: Varför väckte inte ni några motioner om detta när ni satt i opposition? Det hade ni ju möjlighet att göra.

Nu handlar debatten om den strategi som ligger på bordet just nu. Det är den vi diskuterar. Med tanke på det år som har gått då partierna har suttit och diskuterat och

Yttranden 2001-02-19

de förslag som har kommit in tycker jag att konkretionsnivån borde ha varit större. Jag talar inte så mycket om vad som hände förut. Den 24 maj förra året fick beskedet att vi skulle få föra blocköverskridande samtal. De inleddes någon gång under hösten, vi har diskuterat och alla partier har varit delaktiga och kommit in med synpunkter. Jag menar att konkretionsnivån skulle kunna vara mycket större än vad den är nu.

Anförande nr 160

R i c k a r d W a l l (-): Ordförande, ledamöter! Ni allihop här med era riktlinjer kommer att misslyckas fullständigt med ert arbete. En viktig orsak är förstås att ni med några få undantag inte har någon aning om vad de här frågorna handlar om, och ni vill inte heller veta det. Eller hur? Det har vi sett tydliga exempel på under de senaste veckorna.

Låt mig kasta ut en liten grej. När det är danstillställningar i förorterna dit ungdomar vill gå och dansa finns det grupper av män som ställer sig utanför, blockerar och handgripligen hindrar ungdomar från att komma in. Är det våldsbejakande extremism? Det kan man fundera på. Sedan kan man fundera på vad de här männen kommer att göra när de får mer makt i sina händer, blir fler och har större resurser. Vänta och se!

Åsa Lindhagen pratade om uppföljning. Det är samma situation där. Hur ska ni kunna följa upp när det handlar om saker som ni inte vet någonting om och som ni inte vill veta någonting om? Bo Sundin och Karin Wanngård, vill ni verkligen veta hur djupt de här människorna föraktar er? Ni är inte värda smutsen under deras skor. Det är sådana människor som ni har att göra med.

Jag nämnde uppföljning. Jag vet inte hur mycket ni tänker göra, men ni kan få ett tips på hur man åtminstone kan börja med en uppföljning. I morgon är det landstingsfullmäktigemöte. Landstinget har anslagit 75 000 kronor till en speciell organisation, och det kommer jag att följa upp i en serie inlägg om totalt 12 minuter. Om ni tar del av det kan ni få en start på hur en uppföljning ska gå till. Jag är övertygad om att de allra flesta i den här församlingen kommer att få lite tips om ni är ärligt öppna och vill veta. Förmodligen vill ni inte veta.

Anförande nr 161

M a r t i n W e s t m o n t (SD): Ordförande! Det är handlingsplaner, åtgärder, stödtelefoner med mera. Jag tycker att undertonen ändå är lite grann att de som åker iväg på de här resorna är offer på något sätt. Jag delar inte riktigt den uppfattningen. Om man verkligen menar allvar och vill stävja det vi nu ser, det vill säga att extremister reser iväg och utför fasansfulla gärningar i andra länder, måste man också vidta åtgärder som verkligen ger resultat. Vi hörde till exempel att Bo Sundin nämnde problematiken att människor åker till andra länder och återvänder med vapen. Jag tycker att det borde vara en idé, även om jag inte tror att ni kommer att ta

Yttranden 2001-02-19

till er det, att föra in i de här riktlinjerna att man bör föra en dialog med sina partier på riksplanet.

Jag bryr mig inte om vart någonstans i världen man åker eller vilken typ av extremism det handlar om, men åker man iväg ska vi i så stor utsträckning som möjligt verka för att det svenska medborgarskapet dras in. Då kommer vi att få resultat.

Yttranden 2001-02-19

§ 23 Uppgradering av Hammarby IP (Utl. 2016:71)

Anförande nr 162

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Ordförande, ledamöter och stockholmare! Det har sagts många gånger i den här talarstolen, och det kommer att fortsätta att upprepas, att Stockholm är en fantastisk idrottsstad. Vi har en otrolig bredd men också en inspirerande spets. Jag tror att vi alla vid det här laget är medvetna om att det råder stora skillnader i fysisk aktivitet mellan stadens invånare. De går att skära på många ledder, men framför alla råder det en stor skillnad i aktivitet mellan flickor och pojkar, kvinnor och män. Det är inte bara stora skillnader när det gäller den fysiska aktiviteten, utan vi ser det också i lön för proffsidrottare eller hur mycket sponsring som de olika idrottarna eller lagen samlar in.

Samtliga partier i vår majoritet gick till val på ett mer jämställt Stockholm. Det präglar all den politik som vi nu för att vi ska integrera jämställdhetsperspektivet på alla områden och självfallet även på idrottsområdet. För idrottens del innebär det att vi satsar på att skapa en mer jämställd såväl som jämlik idrott, på att erbjuda bättre förutsättningar för unga kvinnor och unga tjejer att engagera sig och på att nå fler i den målgruppen. Det handlar också om att ge Stockholms idrottsrörelse en bättre förutsättning att göra detsamma. Vi arbetar nu med att integrera genusbudgetering i våra budgetar och redovisar redan exakt hur fördelningen ser ut i investeringsplanen år för år. Ett tredje exempel på detta är upprustningen av Kanalplan.

Kanalplan är i dag hemmaarena för Hammarbys damlag. Det är ett lag som numera spelar i Elitettan men som förhoppningsvis har goda chanser att kvala in till Allsvenskan igen. När BP, ett av stadens herrlag, var i samma situation beslutade Stockholms stad under den borgerliga majoriteten att rusta upp Grimsta IP. För oss är det självklart att damfotbollen ska få samma förutsättningar på Kanalplan. Därför är jag glad att vi nu kommer vidare med löftet att genomföra upprustningen av Kanalplan eller Hammarby IP som den heter på formaliaspråk.

Till detta hör att vi har initierat ett arbete för att få ned kostnaderna för de upphandlingar som fastighetskontoret gör å idrottsnämndens vägnar eftersom vi är fullt medvetna om att varje skattekrona måste användas ännu effektivare än vad som sker i dag samtidigt som vi säkrar att alla viktiga investeringar som staden behöver också blir av.

Sammanfattningsvis är Kanalplan en viktig investering, inte minst ur ett jämställdhetsperspektiv. Jag är stolt över att vi går fram med det här projektet som kommer att gynna Stockholms damfotboll såväl på bredden som på elitnivå. Det är hög tid för ett mer jämställt Stockholm.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Yttranden 2001-02-19

Anförande nr 163

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande, åhörare, fullmäktige! Upprustningen av Hammarby IP är givetvis en angelägen satsning för staden. Precis som borgarrådet skriver finns det en genusaspekt i den här satsningen. Men en annan angelägen fråga är också huruvida våra skattepengar används effektivt. Det är otroligt oproffsig att vi i Sveriges största kommun inte har bättre koll på och insikter i våra kostnadskalkyler. Ibland känns det nästan lite som om förvaltningarna höftar sina kostnadsberäkningar, och allt som oftast blir det dyrare. Jag kan dra mig till minnes att någon gång under den förra mandatperioden blev något vi beslutat om billigare än budgeterat, men det tillhör som sagt undantagen.

Centerpartiet är givetvis för en jämnare fördelning av resurserna som satsas på idrott, men det är inte alltid som ändamålet helgar medlen. Den fördyring som ärendet pekar på skulle kunna satsas på breddidrott och kanske ge en större direkt effekt och få fler flickor att röra på sig.

Jag yrkar därför bifall till Alliansens reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 164

M i k a e l V a l i e r (KD): Ordförande, ledamöter, idrottspolitiskt intresserade stockholmare! Stockholm är inte bara, som idrottsborgarrådet sade, en fantastisk idrottsstad, utan det är också en levande idrottsstad. Att bygga allsvenska fotbollsplaner blir ibland nödvändigt, och det beror på att vi har duktiga lag. Men Fotbollförbundet ställer väldigt höga krav, och det blir kostsamt. Tyvärr är inte förbundet överdrivet dialoginriktade när det gäller de krav som ställs. Det kostar mycket pengar. Vi gick med på att bygga om Hammarby IP, eller vi säger Kanalplan, trots att det kostade väldigt mycket pengar. Från början kostade det 39 miljoner. Det gör det inte längre. Jag har flera gånger i den här talarstolen lyft upp stadens upphandlingseffektivitet eller skicklighet. Även i det här fallet har kostnaderna skenat. Än så länge är den väl inte dubblerad, som när det gäller några av de andra hallarna och liknande som vi har byggt. Vi tycker att det finns skäl att göra ett omtag. Vi tycker som Centerpartiet att vi tappar bredden genom att vi satsar väldigt mycket pengar på eliten. Det är synd.

Därför yrkar vi bifall till den reservation som Moderaterna och vi andra har lagt fram.

Anförande nr 165

A n n e - L i e E l f v é n (L): Ordförande, ledamöter, åhörare! Vi liberaler har länge drivit frågan om en upprustning av Kanalplan. Det är viktigt för fotbollen, och det är viktigt för jämställdheten att även tjejerna nu får vettiga förutsättningar att kunna spela fotboll. Det har varit självklart när det gäller herrfotboll – det finns det otaliga exempel på – men inte när det gäller damfotbollen, och det är ett tecken på hur man har sett på jämställdheten inom idrotten. Det är lätt att säga men svårare att

Yttranden 2001-02-19

leva upp till i praktiken. Det är beklagligt att upprustningen har dragit ut på tiden, och det är anmärkningsvärt hur kalkylen dragit iväg. Nu är det viktigt att det inte blir några ytterligare utgiftsökningar. Det är också därför vi liberaler lägger fram ett särskilt uttalande.

Hammarbys flickor och damer har dock väntat alltför länge, och därför är det viktigt att vi kommer igång. Det blir ett viktigt bidrag till fotbollen och ett viktigt bidrag till Stockholm som idrottsstad.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 166

L i s a P a l m (FI): Ett av de mål som FI och den rödgrönrosa majoriteten har är att skapa ett jämställt idrottsliv. I det här ärendet handlar det om att ge bilden av att staden satsar på unga fotbollstjejs framtid inom fotbollen. Det är också viktigt att alla unga i den här staden känner att de har möjlighet att växa i sitt idrottande. För den rödgrönrosa majoriteten har det varit viktigt att genom det idrottspolitiska programmet prioritera flickors idrottande. Dåliga träningstider, dåliga löner för elitidrottande damer och få utvecklingsmöjligheter inom damfotbollen är en verklighet.

Nu skickar vi i staden signaler till alla fotbollstjejer att det går att utvecklas i sin fotbollskarriär. För oss är det viktigt att satsa på idrottandet oavsett vilket kön man har. Det finns en framtid att utvecklas och få stöd i det. Detta gör vi genom satsningar på genusbudgetering också i övriga delar av idrottspolitiken. Då gör vi också investeringar för att skapa ett mer jämställt idrottsliv. Vad jag vet är ett jämställt idrottsliv något som nästan alla partier här inne arbetar för, och det gäller alla nivåer, det vill säga både bredd och elit. Därför är det också mycket tråkigt att flera partier inte alls vill stödja den här upprustningen av Hammarby IP till allsvensk nivå för fotbollen. Men jag är mycket glad för att vi i den rödgrönrosa majoriteten gör det. Vi sänder nu signaler till stadens fotbollstjejer att vi ser dem och satsar på dem.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 167

J o n a s N a d d e b o (C): Frågan är hur mycket de här signalerna får kosta och om det finns obegränsat med pengar. När jag tittar på skattebetalarnas pengar intar jag alltid en restriktiv hållning. Man behöver faktiskt kunna tala om att det här behöver finnas, men ni satsar på spetsen och inte på bredden. Jag tycker att de här resurserna kanske skulle kunna komma ännu fler till del om man satsade på bredden i den här frågan. Frågan är egentligen: Hur mycket får de här signalerna kosta? Hur många miljoner är de värda?

Yttranden 2001-02-19

Anförande nr 168

L i s a P a l m (FI): Tack för frågan! Det är intressant att när det är just kvinnor som ges möjlighet att utvecklas och bli elitidrottare ställs det mot kostnader och hur mycket kvinnors idrottande får kosta. Att vi rustar upp Hammarby IP innebär att vi sänder signaler till fotbollstjejer att det inte handlar om vilket kön man har. Det handlar bara om vilka prioriteringar man gör inom politiken. Du ställer nu breddidrotten mot en upprustning av Hammarby IP. Det är mycket intressant att göra en feministisk analys av det. Man är beredd att rusta upp mäns idrottsplatser, som Grimsta IP, men man står inte bakom att rusta upp Hammarby IP.

Anförande nr 169

B o S u n d i n (M): Ordförande, kommunfullmäktigeledamöter! Just nu pågår en upprustning av Hammarby IP och Grimsta IP. Vi kan konstatera att Svenska Fotbollförbundets arenakrav är ganska orimliga, och det får konsekvenser. Nu rustar vi upp två elitarenor till, och de kommer inte att behöva användas 2016 eftersom inget av de här lagen finns i högsta divisionen. Investeringsutgifterna har rusat upp 36 procent sedan beslutet fattades från början. De har gått från ca 40 miljoner till ca 55 miljoner. Vi ställde oss bakom upprustningen av Hammarby IP just för att damerna skulle få större möjligheter, men då var kostnaden 39 miljoner, och det är rimligt. Att den sedan under bara drygt ett år har ökat till 54,5 miljoner tycker vi är orimligt. Dessutom tränger det här ut andra idrottsinvesteringar. För de pengar som den här kostnadsökningen har inneburit skulle vi kunna få flera breddidrottsarenor i form av konstgräsplaner och liknande både för killar och för tjejer.

Vi är som sagt mycket kritiska Svenska Fotbollförbundets arenamanual. De borde vara lite mer restriktiva med att ställa sådana här krav på de mindre idrottsplatserna när det finns två jättestora elitarenor i Stockholmsområdet. Frågan som man också kan ställa sig är: Var går gränsen för majoriteten när det kommer nya krav på nya arenor? Det finns ett par tre arenor till i Stockholm där det finns en möjlighet att lag tar sig upp till division 1. Vad gör man då?

Jag efterlyser också att man ska se om det finns en möjlighet till en blocköverskridande överenskommelse om att föra en diskussion med Svenska Fotbollförbundet och liknande specialförbund för att få rimliga krav från dem. Vi föreslår kommunfullmäktige att avslå borgarrådets förslag och ge fastighetsnämnden i uppdrag att göra en ny upphandling samt att göra nödvändiga förändringar inom projektet så att det ryms inom budgeten på 39 miljoner. Man kan få en fullgod arena på Hammarby IP utan att det blir så dyrt. Därutöver anför vi en liten text. Vi yrkar också bifall till Moderaternas reservation.

Anförande nr 170

Borgarrådet B j u g g r e n (S): För mig är det självklart att vi måste jobba med kostnadsutvecklingen i våra investeringsprojekt. Men det är också helt bakvänt ur

Yttranden 2001-02-19

mitt perspektiv att det är just satsningar som kommer framför allt damer och unga tjejer till del som är de som ska stå för den prislappen i form av förseningar och uppskjutningar.

Nu fokuserar Bo Sundin framför allt på den här fördyringen, men sanningen är ju den att det var oppositionen och Liberalerna i idrottsnämnden och i fullmäktige som drev utvecklingen av Kanalplan eller Hammarby IP medan Moderaterna konsekvent vägrade att göra detta under sin tid vid makten. Att ni nu försöker göra om historieskrivningen och säga att det här bara handlar om kostnadsökningen ger en ganska falsk historieskrivning. Hur kommer det sig att Moderaterna drev fram en uppgradering av Grimsta IP men vägrade att göra detsamma med Kanalplan?

Anförande nr 171

B o S u n d i n (M): Som svar på din fråga kan jag säga så här: Det handlar inte om damer eller herrar. Vi rustade upp Grimsta IP till rimliga kostnader. Vi är kritiska till den stora kostnadsutvecklingen som har skett när det gäller den senaste delen av upprustningen. Det här har ju skett under flera års tid.

Anförande nr 172

M a l i n E r i c s o n (FI): Emilia sade en del av det jag tänkte säga, men jag vet att du intresserar dig väldigt mycket för ungas fritid. Jag förstår att du tycker att det är viktigt med breddidrott, men jag måste ställa den här frågan: Varför ska vi alltid bara titta på kvinnornas idrott? När deras idrottande börjar kosta pengar ska man helt plötsligt börja dra ned på kostnaderna, medan man kan låta stora satsningar på mäns idrott, som Tele2 Arena, bara rusa iväg och kosta hur mycket pengar som helst. Det skulle jag vilja veta.

Anförande nr 173

B o S u n d i n (M): Nu tycker jag att du blandar ihop korten lite. Tele2 Arena är inte bara en fotbollsarena. Det är en eventarena som berör alla, både män och kvinnor, killar och tjejer, beroende på vad det är för arrangemang. Det är självklart att damidrotten också ska ha sina arenor. Det finns idrotter, till exempel ridning, simning, gymnastik och så vidare, där vi har satsat stora pengar på detta. Det ska inte vara någon skillnad där, men det vi vänder oss emot i det här ärendet och när det gäller Grimsta är den stora kostnadsökningen oberoende av om det är killar eller tjejer som använder arenorna. De rustas upp mer än nödvändigt för att kunna fungera som breddidrottsarenor.

Anförande nr 174

A n d e r s G ö r a n s s o n (S): Jag vill börja med att instämma i borgarrådet Bjuggrens kloka argumentation. Sedan kan jag inte annat än förvånas lite. Jag tycker att om vi tar Nuon på nationell nivå, Karolinska i landstinget och utförsäljningen av

Yttranden 2001-02-19

allmännyttan här i Stockholm så har ju ni en meritlista när det gäller att slarva med de gemensamma pengarna som vi aldrig någonsin kommer att kunna slå.

Satsa på bredden, var det någon som sade. Vi har byggt två stora jättestora fotbollsarenor i den här regionen nyligen. Det finns en del annan verksamhet där också, men sammantaget är det väl en dag av sju som de används. Jag tror att det politiska systemet behöver fundera på om det verkligen var klokt med Friends och Tele 2. Jag är inte säker på att svaret är jakande. Att i det läget lyfta upp en upprustning av Hammarby IP på den här nivån tycker jag är oerhört märkligt. Det är den ena aspekten.

Den andra aspekten är att ett skäl till att det blir dyrare med de satsningar som vi gör är att de blir av. Medborgarhuset var oerhört billigt att göra om man inte tog hänsyn till badet, men det genomfördes ju inte under er majoritet. De fem idrottshallarna å 20 miljoner finns ju inte. Det är rimligt att man från ert håll, tycker jag, idkar ett visst mått av självkritik här. Sannolikt hade det varit bättre 2008 att satsa på tunnelbanan 2008 när vi föreslog det i stället för 2014. Det har spelat roll, därför att om det är stor efterfrågan så stiger priset. Det gäller på varje marknad, också den här.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 175

J e n n y S c h ö l d i n (S): Ordförande! Kommunfullmäktige! Det är dags nu. Det är dags att vi på riktigt går från ord till handling och på allvar satsar på en idrott för alla. Jag hoppas att vi i dag kan ta ett beslut så att uppgraderingen av Hammarby IP, eller Kanalplan som den kallas, verkligen blir av. Tar vi det här beslutet i kväll kommer vi ett steg närmare en jämställd idrott. Vi måste på allvar ta tag i problemen med att flickor idrottar mindre än pojkar.

Vi vet redan i dag att flickor inte har samma förutsättningar att sporta som pojkar. Det är helt oacceptabelt. Därför måste vi våga satsa. Det här är någonting som vi gör regelbundet i våra satsningar och någonting som jag känner att vi i majoriteten har möjlighet att utveckla. Jag känner att vi är överens här inne, de flesta av oss, om att vi verkligen måste genomföra den här satsningen. Det här är den viktigaste jämställdhetssatsningen som vi gör inom fotboll i vår stad. Att inte rösta för detta förslag vore att sätta krokben för jämställdheten i vår stad.

Vi måste våga ge damfotbollen samma möjligheter att växa som vi gör för herrfotbollen. I och med denna upprustning säger vi också att vi faktiskt tror på damfotbollen. Det visar och skickar signaler om att damfotbollen är precis lika viktig som herrfotbollen. Att säga nej till upprustningen av Hammarby IP vore att göra det motsatta. Vi kan inte säga ja till Grimsta IP och sedan säga nej till Kanalplan.

Yttranden 2001-02-19

Jag hoppas därför att vi i dag kan gå ett steg närmare en jämställd idrott och en idrott för alla, och jag hoppas att vi tillsammans i dag kan ta det steget – ett stort steg mot en jämställd idrott. Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 176

M i k a e l V a l i e r (KD): Den som har haft tålamod och ork att höra mina inlägg de senaste månaderna när det gäller reparationer, nybyggnationer och ombyggnader av idrottsanläggningar har nog inte kunnat se att jag har gjort någon skillnad på damer och herrar, pojkar och flickor eller någonting i den stilen.

Jag är oroad över kostnadsutvecklingen generellt när det gäller stadens investeringar, och eftersom jag jobbar med idrottsfrågor är jag särskilt intresserad av kostnadsutvecklingen när det gäller detta. Det beror inte på om det är killar eller tjejer som utför idrotten. Jag är intresserad av att kostnaderna hamnar under något slags kontroll, och jag tycker inte att vi är tillräckligt bra på det.

Anförande nr 177

M a r t i n H a n s s o n (MP): Jag håller med Mikael Valier om att vi behöver se över detta. Som en upplysning arbetar fastighetskontoret väldigt mycket med det här, och man kommer inom kort även att anställa en upphandlingschef som ska se över detta.

Anförande nr 178

M i k a e l V a l i e r (KD): Det känner jag till och är väldigt glad för. Jag hoppas att det resulterar i någonting som vi båda och alla andra blir lyckliga över!

Anförande nr 179

A w a d H e r s i (MP): Jag oroar mig över att tjejerna inte kan utöva idrott på samma villkor som killarna. Upprustningen av Hammarby IP är därför ett väldigt viktigt projekt. Det är inte bara viktigt för att klara av de krav som Svenska Fotbollförbundet ställer för arenan, utan det är också viktigt att tjejerna uppmärksammas och att vi säger att tjejernas idrottande är lika mycket värt som killarnas.

Jag tycker att man har sagt väldigt många kloka saker. Vi kan räkna upp hur många projekt som helst som har kostat otroligt mycket och sprängt sin budget, men om det här är förutsättningen för att tjejerna ska kunna utöva sin fotboll på samma villkor, då vill jag gärna se till att det får kosta lite extra. Bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut!

Yttranden 2001-02-19

Anförande nr 180

M a r t i n W e s t m o n t (SD): Det har säkert redan nämnts, men jag tycker ändå att det är värt att påpeka det ännu en gång, och det är den här problematiken med att man aldrig håller budget. Jag förstår inte riktigt var det brister någonstans, och jag tycker att man borde se över sina rutiner. Det känns som om det snart är uppe i fem tio gånger som man stått här och diskuterat att budgeten inte hålls. Det är helt enkelt inte seriöst, så jag hoppas att man kan se över sina rutiner så att man kan få lite bättre kalkyler.

Yttranden 2001-02-19

*§ 24 AB Familjebostäders nyproduktion av bostäder i kv. Bjurö, Farsta Strand
(Utl. 2016:72)*

Anförande nr 181

Borgarrådet L i v h (V): Ordförande, fullmäktige! I dag står vi här och ska ta inriktningsbeslut för 1 000 nya lägenheter i allmännyttan. Nu växer allmännyttan igen efter åtta år av utförsäljningar och ombildningar. För varje inriktnings- och investeringsbeslut som vi fattar i den här salen får vi fler lägenheter och ett växande bestånd.

I vår bostadspolitik är våra bolag viktiga spelare som vi är väldigt stolta över. Deras förvaltningstraditioner och nytänkande i byggandet bidrar till Stockholms framtid. Vi vill att fler ska kunna bo i allmännyttan, inte färre. Vi vill att allmännyttan ska bygga, inte ombildas. Vi vill att kostnader och hyror ska pressas, inte skjuta i höjden.

Därför lägger vi nu fram fem inriktningsbeslut på nyproduktionsprojekt – fyra för Familjebostäder och ett för Stockholmshem. Mer kommer under den här mandatperioden.

Det är också premiär för Stockholmshusen som ligger mig väldigt varmt om hjärtat. Dessa hus är nämligen den rödgröna majoritetens sätt att pressa kostnader och hyror och därmed bana väg för ett nytt sätt att upphandla och bygga i Stockholm. Allmännyttan, inte bara i Stockholm utan runt om i landet, har en lång tradition av att visa vägen till ett nytt tänkande, nytt byggande och ett annat sätt att göra saker på.

Vi fortsätter den traditionen med Stockholmshusen, och i dag tar vi ett inriktningsbeslut på sammanlagt 170 lägenheter inom det projektet. Det gör mig väldigt stolt. Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 182

C h r i s t i n a E l f f o r s S j ö d i n (M): Jag hör att borgarrådet Livh är glad över att det byggs. Det är vi också. Vi har inga invändningar mot projekten som sådana eller den investeringstakt som ni nu lyckas producera, men det som oroar är skuldbördan för stockholmarna. Allt finansieras genom upplåning. En miljard i månaden – det riskerar att bli ett skuldberg på 70 miljarder innan den här mandatperioden är slut. En ökad skuldbörda och en minskad soliditet innebär att stadens kreditvärdighet försämras.

Er inställning att det är ett positivt ränteläge nu är kortsiktig. Vad tänker ni göra när räntan höjs och stockholmarna är skuldsatta och man inte kan betala räntorna? Det är då ni riskerar att få låna pengar för att betala välfärden.

Yttranden 2001-02-19

Anförande nr 183

Borgarrådet L i v h (V): Jag tycker att det här är ett väldigt märkligt argument med tanke på att Sten Nordin i sin sista finansrapport föreslog att belåningen skulle öka med 900 miljoner per månad.

Det är riktigt att vi har höjt ambitionerna i bostadsbyggandet och minskat dem för vissa skrytprojekt som ni ville genomföra. Men när det gäller belåningen är ju skillnaden mellan oss och vad Sten Nordin ville inte speciellt stor. Tycker du att Sten Nordin också var slösaktig?

Anförande nr 184

M a g n u s N i l s s o n (S): Ordförande, ledamöter! Vi tar en lång rad viktiga beslut här i kväll, som vi alltid gör, men kanske något av de viktigaste, tycker jag själv, är de beslut som rör bostäder.

I dag har vi nästan 1 000 bostäder att ta ställning till om man räknar ihop dem. Det innebär långt över 1 000 nya livschanser. Vi tar beslut som ger oss nya flyttlådor i staden, kanske en del kompisar med trötta ryggar också. Det är beslut som ger folk chans till sitt första boende och kanske också beslut som gör att några personer som i dag måste se sig om när de går ut i trappuppgången av oro för att grannar ska se dem slipper den oron när de inte längre är beroende av svarta andrahandskontrakt, något som är alldeles för vanligt på den bostadsmarknad där vi lever i dag.

Det här är beslut om nya bostäder som ger möjlighet att studera och möjlighet att åldras tryggt och att arbeta i vår stad. Tro mig, jag är helt medveten om vad det här innebär – inte bara i en politisk diskussion utan i verkligheten. Jag har haft privilegiet, eller straffet, att växa upp i den generation som har förvägrats bostad alldeles för länge. Under de första tio åren efter att jag flyttat hemifrån lyckades jag bo med tjugo andrahandskontrakt innan jag fick mitt första förstahandskontrakt. Det var ständiga flyttar, ständig oro för var man skulle bo månaden eller halvåret därpå.

Ambitionen vi har om att bygga 40 000 bostäder till 2020 är ambitiöst. Det är ett historiskt högt mål, men det är också ett absolut måste för att visa att vi inte ger upp utan att vi tror på en fungerande bostadspolitik som ger människor möjligheter.

Det gör mig lite förfärad, och jag tycker också att det är sorgligt när jag läser de reservationer som kommer från oppositionen, att det egentligen handlar om att vi bygger lite för mycket. Visst, ni kan gömma det i ord som att ni tycker att vi lånar för mycket externt, men det är ju inte det. Ni tycker ju i så fall att vi bygger lite, lite för snabbt och lite för mycket.

Vad gjorde egentligen ni? Tänk om räntan går upp, säger ni. Okej, så vi ska inte bygga när räntan är låg, då. Vi ska inte ta möjligheten att låna och bygga när räntan är låg. Men räntan var ju högre när ni styrde. Då sålde ni allmännyttan. Då blev det ännu färre hyresrätter. När är det egentligen vi ska bygga vår stad? Hur ska det gå

Yttranden 2001-02-19

till? Framför allt, hur tycker ni att det ska gå till den dagen när räntorna faktiskt går upp, den dagen som vi faktiskt har medborgare i vår stad som inte kan finansiera sina bostadsrätter? Hur vill ni lösa det för människor som inte kan hitta bostäder, som inte har råd med sina bostäder och som ser sina köddagar hos Bostadsförmedlingen räknas i hundratal när köerna räknas i tiotusentals dagar?

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag, och jag tycker att vi sätter igång och bygger stad nu och inte bara snackar om det!

Anförande nr 185

Borgarrådet L a r s s o n (M): Jag tror inte att jag under repliken ska kunna lära min kombattant här vad som är vår politik och vad som är skälet till att staden hade en stark ekonomi. Men jag kan konstatera en sak, och det är att om man har den stora investeringstakt som vi behöver i Stockholm så blir det problematiskt på sikt om vi har en lånebörda på 70 miljarder. Det är det vi säger i vår reservation, och det är därför vi också anser att ni bör ta till er av sakkunskapen i detta och sluta med formuleringar som att man sålde ut och så vidare. Titta i stället vad det gav för soliditet, det som gör de här bolagen så starka som de är i dag och som gör att man kan bygga i den här takten! Men därutöver lånar ni i bolagen och i koncernen. Det skapar problem för framtiden.

Anförande nr 186

M a g n u s N i l s s o n (S): Jag tror att vi skiljer oss åt där. Jag tror inte att något seriöst företag eller någon seriös institution skulle säga att lån inte är nödvändigt när man ska investera. Jag skulle snarare säga att det vore oansvarigt att använda eget kapital när möjligheten till bra och billiga lån finns. Att inte använda sig av extern upplåning när möjligheten ges, som det är i dag, det vore oansvarigt.

Däremot är det klart att vi har en ambitiös investeringstakt och att det innebär höjd upplåning. Så mycket håller jag med om, givetvis. Men jag tror fortfarande att det ni presterade under er förra mandat, att sälja 30 000 bostäder i allmännyttan under två mandatperioder, var att finansiera nybygge med utförsäljning. Det var helt enkelt att bygga med ena handen och sedan ge bort det med den andra.

Var ska folk bo? Vilka hyresrätter finns kvar? Inga hyresrätter finns kvar! Det är konsekvensen av ert politiska tänkande, och jag är glad att det inte är det som styr numera.

Anförande nr 187

M a l i n E r i c s o n (FI): I dag tar vi alltså ett inriktningsbeslut för en massa hyreslägenheter, och det känns väldigt bra. Att det ingår Stockholmshus med uttalat rimliga hyresnivåer är extra roligt.

Yttranden 2001-02-19

När hyrorna ökar är det allt fler som inte har råd med bostäder. Stockholm går mot en situation som London där det inte bara är låginkomsttagare som har svårt med hyresnivåerna utan alla som inte tjänar bra. Så är det redan i centrala Stockholm, i den mån det finns hyresrätter kvar över huvud taget. Om vi inte medvetet arbetar för rimliga hyresnivåer kommer hela tiden färre lägenheter att vara ekonomiskt tillgängliga för den som inte har hög lön. Stockholm har redan stora och allvarliga problem med segregation, och om utvecklingen fortsätter blir staden ett enda stor gated community för de resursstarka.

Oppositionen säger alltså att de inte har några invändningar i sak mot själva projektet men passar på att klaga på hur hemskt det är att vi rödgrönrosa har stängt dörren till ombildningar. Efter att de under sin tid i majoriteten utarmade de allmännyttiga bostadsbolagen, och nu ber jag om ursäkt för de stora orden men vad ska man annars kalla det, genom kapitalistisk rovdrift i form av ombildningar har man nu invändningar mot att den nuvarande majoriteten agerar, som Moderaterna säger, utifrån ideologiska skäl – som om kapitalism inte vore en ideologi!

När till och med Stockholms handelskammare menar att det saknas hyresrätter i staden borde även de borgerliga partierna inse att det inte var så smart att medvetet svälta hyresbolagen. Det är också någonting som jag tycker mig ha uppfattat här i rådssalen, vilket gör det till en logisk tankekurpa att hävda att avyttring av lägenheter för ombildning skulle vara en rimlig finansieringslösning för nya hyresrätter. Eller kanske menar oppositionen att de allmännyttiga bostadsbolagen ska funka som byggföretag som uppför bostadshus med hyreslägenheter för att sedan sälja dem vidare till privata bostadsföretag? Det är en ganska intressant idé med ett kommunalt byggbolag, även om det är ett rätt överraskande förslag från oppositionen.

Frågan jag ställer mig är: Vad har oppositionen för lösningar på hur vi ska finansiera fler hyreslägenheter utan att göra oss av med dem vi redan har?

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 188

Borgarrådet L a r s s o n (M): Jag säger som vanligt fel – det var naturligtvis ingen reservation, utan det är ett särskilt uttalande vi har, eftersom vi är överens om projekten.

Vi är överens om att vi behöver hålla en hög byggtakt. Men anledningen till att jag begärde ordet är att vi har ett borgarråd i den här salen, Ann-Margarethe Livh, som ena sekunden går upp och förargar sig, och har så gjort sedan många år tillbaka, över Alliansens förda politik som innebär att bolagen har fått den starka solida grund och den finansiella situation som har gjort att man har kunnat investera rekordartat utan att för delen bara låna pengar, om Ann-Margarethe lyssnar. Det handlar inte om att man inte ska låna någonting; det handlar om att man också ska vara beredd att

Yttranden 2001-02-19

realisera de tillgångar som finns i staden för att slippa en enorm skuldbörda som kan riskera stockholmarnas framtid på sikt.

Det gäller att ha en gräns där. Ni höjer lånelimiten, och ni kommer att få höja den ytterligare i den här staden om det här fortsätter. Man kan inte höja en lånelimit från 40 till 50 miljarder när man planerar en skuldbörda på 70 miljarder. Ni kommer att få höja den varje år.

Detta är ett problem med den här typen av investeringar på så sätt att ni inte ser kopplingen till stadens ekonomi som helhet, hur bra projekten än är, därav våra särskilda uttalanden.

Ann-Margarethe Livh säger att det här är samma sak som Sten Nordin gjorde. Det var också ett väldigt märkligt uttalande, för den ena stunden står hon och påstår att vi sålde allting. Någon annan företrädare påstod att vi har utarmat bolagen. Utarmat bolagen – i sådana fall måste det vara på bostäder, för soliditeten har väl aldrig varit starkare när vi överlämnade. Men de här bolagen är fortfarande störst i Sverige. Vi har sålt hyresrätter till personer som har bott i de här fastigheterna och som säkerligen, de flesta, fortfarande bor i dessa lägenheter och fastigheter. De pengar som staden fick in, närmare 30 miljarder dels på de ombildningar som skedde, dels när man sålde till andra seriösa aktörer, har vi använt till att hantera lånebördan så att vi kan hålla den starka investeringsgrad som behövs i den här växande staden och som vi fortsatt måste investera i.

Att kalla det här för en utarmning av bolagen är bara nonsens. Bolagen är urstarka, vilket också borgarrådet brukar påstå. Varför är de då urstarka? Jo, därför att vi förde en annan ekonomisk politik. Den politik ni för kommer på sikt att utarma staden.

Anförande nr 189

Borgarrådet L i v h (V): Joakim, ni utarmade bolagen på bostäder – bostäder som stockholmarna kunde efterfråga. Det är vad ni gjorde.

Det här är en ideologisk diskussion. Det är inget att sticka under stol med. Vi har helt olika syn på ekonomi. Vi har en ideologisk skiljelinje, och den ska vi stå för, tycker jag. Många ledande ekonomer, till exempel Lars Calmfors, uppmuntrar det offentliga att låna nu för att bygga.

Vi har också helt olika åsikter när det gäller synen på stockholmarnas behov av bostäder. Ni tänker på pengarna. Vi tänker på människorna som behöver bostäder och investerar för dem. Det är vår skyldighet som politiker i den här staden att se till att alla, både de med lite pengar och de med mycket pengar, har någonstans att bo, och det tänker vi se till.

Yttranden 2001-02-19

När vi investerar för framtiden låter det på er som om vi stoppar pengar i ett hål. Investerar man i bostäder, då får man ju också hyresintäkter plus värdestegringar. Vi investerar i framtiden. Ni sitter och gnetar och sparar.

Anförande nr 190

Borgarrådet L a r s s o n (M): Man kan undra, fru ordförande, hur många av de där bostäderna som försvann. Det bor ju människor där fortsättningsvis. Borgarrådet Livh säger att de skulle ha stått till förfogande för hyresmarknaden. Det är ju fullständig nonsens, eftersom det bor människor i de här lägenheterna.

Vad vi behöver är att investera i nya bostäder. Vi måste investera i nya bostäder och se till att bolagen håller den höga nivån också på förvaltningen som vi faktiskt har skapat i den här staden under den förra perioden.

Vi kan konstatera en sak: Dessa bolag är urstarka tack vare den förda politiken. Ni tar inte åt er över huvud taget kring diskussionen om lånebördan. Detta kommer att bli er akilleshäl inför nästa valrörelse. Sitt och skratta, men jag kan lova er att detta kommer att bli ett jättebekymmer för er inför nästa val, för då kommer stockholmarna att vara klara över vad det här kommer att innebära för deras ekonomi!

Anförande nr 191

M a l i n E r i c s o n (FI): Jag tror tvärtom att stockholmarna kommer att vara fruktansvärt glada över att vi har skapat starka allmännyttiga bostadsbolag. Joakim Larsson pratar om soliditet. Vad menar han att vi ska ha solida bostadsbolag till om de inte kan erbjuda bostäder? Det ni har gjort är ju att sälja ut stora delar av bostadsbolagens lägenhetsbestånd, och sedan menar ni att vi ska sälja ännu fler för att bygga nya för att kompensera för dem som ni har sålt ut. Finansiera nya lägenheter genom att sälja de gamla – hur menar ni att något ska kunna växa på det sättet?

Anförande nr 192

Borgarrådet L a r s s o n (M): Jag tror att FI borde fundera lite på hur man ska kunna vinna på att släppa in andra aktörer på hyresmarknaden. Jag talar om de andra aktörerna, bolag, som har bidragit till de 30 miljarder i reavinster som vi sedan har kunna gå in och investera i stadens olika delar. Det är inte någonting man snyter ur näsan. Jag skulle vilja påstå att den politik som förs nu, där man inte vill sälja någonting över huvud taget, i praktiken kommer att skapa så djupa hål i budgeten när räntorna höjs att ni riskerar stadens ekonomi på sikt, men också stockholmarnas, för hur ska ni klara att betala 700 miljoner i ökade räntekostnader vid 1 procents ränteökning? Hur ska ni klara det utan att ni börjar höja skatterna igen – vilket i sig inte är ett problem för FI, vill jag lova!

Yttranden 2001-02-19

Anförande nr 193

A b i t D u n d a r (L): Ordförande! Jag hade absolut inte tänkt gå upp i debatten eftersom alla yrkar bifall. Det finns inte något annat förslag, bara ett särskilt uttalande. Men när jag hör tonen blir jag förvånad. Plötsligt skälls vi ut för att vi har en samsyn, och det är ett obegripligt sätt att diskutera politik. Å andra sidan anklagas man ibland för att man inte tar ansvar.

Vi liberaler, oavsett majoritet, har alltid tagit ansvar i själva sakfrågan, hyresrätter, och det kommer vi alltid att göra. Det är inte bara er sida. Det blir en väldigt märklig diskussion: Antingen hatar man eller älskar hyresrätter. Det tycker jag är väldigt konstigt i både FI:s och i Vänsterns resonemang kring de här ärendena. De framkommande ärendena är alla jättebra, och vi kommer att stödja liknande även i framtiden. Allmännyttan har alltid varit stark, oavsett vilken majoritet vi har haft, även under vår tid. Vi har hört olika argument om allmännyttans ekonomiska styrka. De har alltid varit starka och de är starka; det är inga konstigheter med det.

Plötsligt blir det här en obegriplig debatt, tycker jag. Det är märkligt, kan jag tycka. Med detta yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 194

K a d i r K a s i r g a (S): Ordförande, fullmäktige! Abit Dundar sade att alla älskar hyresrätter, men det finns ju statistik och fakta mellan 2006 och 2014 där man kan se att antalet hyresrätter i Stockholm minskade med 30 000. Det är därför lite konstigt att ni står i talarstolen och hävdar att ni gillar hyresrätter.

Vi i den rödgrönrosa majoriteten har varit tydliga från början med att vi värnar om och vill utveckla hyresrätten för stockholmarna. Det är en viktig linje, eftersom vi vill bygga en stad där människor med olika inkomster och förutsättningar kan få en bostad. Vi vill ha en stad med olika bostadslösningar och en bred variation, medan Alliansen vill fortsätta sälja och ombilda hyresrätter till bostadsrätter.

Vi måste ha fler hyresrätter, inte färre. Med Alliansens bostadspolitik blir det omöjligt för de hundratusentals människor som står i bostadskön och de människor som vill flytta till Stockholm att få en lägenhet. Det är också omöjligt för staden att ta sitt ansvar i den flyktingsituation vi har om ombildningarna skulle ha fortsatt. Det blir därför intressant att när vi har en flyktingsituation och flera tusen söker sig hit och när handelskammaren, Svenskt Näringsliv säger att vi behöver fler bostäder och hyresrätter så vill Alliansen fortfarande sälja och ombilda.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 195

A b i t D u n d a r (L): Kadir, jag sade att det blir en väldigt märklig debatt. Vi har absolut inte någonting emot hyresrätter, även om de av olika skäl ombildades i de

Yttranden 2001-02-19

områdena. Men lika mycket byggdes. Om vi räknar även andra aktörer, det vill säga även privata, så byggdes sammanlagt 42 procent hyresrätter under den förra mandatperioden.

Det blir ett sådant svartvittmålande. Det är inte konstruktivt. Att bara det som allmännyttan producerar och äger ska räknas som hyresrätter är en märklig definition.

Anförande nr 196

K a d i r K a s i r g a (S): Vi säger att vi är för olika bostadslösningar, och vi säger inte att det bara är allmännyttiga bostadsbolag som ska bygga. Om vi tittar på markanvisningarna och vilka bolag som kommer in och bygger hyresrätter är det också privata bolag som bygger hyresrätter. Stockholms stad är öppet för alla bolag som vill bygga för stockholmarna – både privata bolag, hyresrätter och bostadsrätter. Men vi skiljer oss från Alliansen och er sida när det gäller ombildningen av hyresrätterna. Jag tror inte att man kan tvinga människor som har en årsinkomst på 180 000 kronor att köpa en bostadsrätt. Det är där vi skiljer oss åt. Vi ska bygga bostäder för alla stockholmare!

Anförande nr 197

E l i n O l s s o n (MP): Fullmäktige, ordförande! Vi fattar i dag en lång rad viktiga beslut om projekt i allmännyttan. På flera håll i dessa ärenden finns ett genomgående tema där vi nu har möjlighet att ta ett helhetsgrepp om områden som kan öka attraktiviteten, också genom den rådighet vi har i de här områdena över marken. Genom att man inte har haft utförsäljning i samma grad som i andra områden är det mycket lättare att göra den här typen av förtätningar.

Det gör att vi i det här ärendet har möjlighet att göra Farsta strand till en mycket mer attraktiv stadsdel framöver. I det här ärendet satsar vi alltså på att utveckla Farsta strand med totalt 300 nya bostäder, varav 220 ligger i det här ärendet. Det handlar även om service och förskola.

Det är oerhört viktigt att området som helhet lyfts, och det är därför glädjande att den nya bebyggelsen föreslås placeras längs gatorna och förstärka gaturummet och att entrén till Farsta strand också tydliggörs med ett högre hus som blir väl synligt från Magelungsvägen. Områdets kvaliteter som blandstad ska förstärkas genom att kommersiella lokaler placeras i bottenvåningen och kompletterar dagens utbud och skapar mer liv i gaturummet. Dessutom föreslås en förskola på fyra till sex avdelningar.

I det fortsatta arbetet, både i det här ärendet och i de andra ärenden som tar större helhetsgrepp, är det oerhört viktigt att se att det här ger ett positivt mervärde till Farsta strand som område. Det ska alltid innebära något positivt att få nya grannar när Stockholm växer. Här spelar det offentliga rummet och helhetsgreppet om området en avgörande roll. Bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut!

Yttranden 2001-02-19

§ 25 AB Familjebostäders nyproduktion av bostäder i kv. Länsmannen, Gamla Enskede (Utl. 2016:73)

Anförande nr 198

Borgarrådet L i v h (V): Ordförande! Jag ska yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut, men det är ett fel i beslutsmeningen, så jag yrkar på att vi ändrar den till den text som vi har lämnat in och som lyder: ”Inriktningen för nyproduktion av ca 375 hyreslägenheter varav ca 100 studentbostäder i kv. Länsmannen, till en total investeringsutgift om 750 mnkr inkl. moms godkänns.”

Detta är vårt yrkande.

Anförande nr 199

M a r t i n H a n s s o n (MP): Ordförande, ledamöter! Det här är ett väldigt bra projekt, och jag skulle gärna se att det tjänar som modell för framtida förtätningar i närförorter. Ni får väldigt gärna titta på det i handlingarna och studera det.

Det är 275 välbehövliga hyresrätter, varav 100 studentbostäder, som förläggs i en rätt tydlig struktur utmed Enskedevägen, och trots att man här försöker klara av att hålla nere kostnaderna så uppnås även en bra stadsstruktur. Det gör man bland annat genom att husen väldigt tydligt följer Enskedevägen. De frontar vägen. Man håller nere p-talet, och de parkeringsplatser som ändå byggs förläggs i garage. Man varierar bostadsstorlekarna med ettor, tvåor, treor och fyror i en bra fördelning, och man får även till levande bottenvåningar där man kan ha uthyrningsbara lokaler, så det är bra. Till detta är det ett mycket kollektivtrafikhärligt läge alldeles intill Sockenplans t-bana.

Stockholms stad ska bygga 40 000 nya lägenheter fram till 2020. Det ser lovande ut; till exempel har målet på 8 000 påbörjade bostäder i detaljplaner för 2016 faktiskt redan uppnåtts. Innan sommaren kommer nämligen hela 8 439 bostäder att ha antagits, så det ser bra ut.

Anförande nr 200

M a l i n E r i c s o n (FI): Jag var tvungen att gå upp – det här är ett väldigt kul projekt eftersom det är exempel på flera aspekter som vi i Feministiskt initiativ anser är viktiga när vi bygger och förtätar staden. Här har vi ett ganska tråkigt läge med en ödlig känsla vid idrottsplatsen och den alldeles för breda Enskedevägen. Området i övrigt är enligt sin tid byggt allmänt väldigt luftigt, men just här, där bebyggelsen skulle möta idrottsplatsen, är det som om planeringen tog slut.

Det är alltså en perfekt plats för förtätning, med nära till det lilla centrumet och i ett väldigt kollektivtrafikhärligt läge dessutom. Det ligger inte heller så långt från Globen.

Yttranden 2001-02-19

Ett av våra teman i stadsplaneringsfrågan är, som alla väldigt väl har uppfattat, att vi vill inskränka bilismen i allmänhet och privatbilismen i synnerhet. I det ingår att förtäta genom att ta mark från överdimensionerade vägar, och det är Enskedevägen ett praktexempel på. Den har inte bara på tok för många filer utan också en helt onödig mittremsa som inte gör någon glad. Det är bra att den nu smalnas av till förmån för nya hus.

Vi ser fram emot att det byggs ännu mer i krokarna. Det finns plats för betydligt fler bostäder längs Enskedevägen, och det här är stadsdelar som behöver bindas ihop av bebyggelse och inte bara t-bana.

Vi yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Yttranden 2001-02-19

§ 29 Sportotek – för att alla ska kunna idrotta (Utl. 2015:165)

Anförande nr 201

A n n e - L i e E l f v é n (L): Ordförande, ledamöter, åhörare! Motionärens och liberalernas intention med sportotek har varit att försöka hitta ett sätt så att fler ska kunna få idrotta. Vi har ju tidigare förespråkat en fritidspeng för att barn i familjer som är ekonomiskt utsatta ska kunna få bidrag till en regelbunden fritidsaktivitet, något man har i Botkyrka. Men det har majoriteten här i Stockholm motsatt sig.

Att ägna sig åt idrott kan många gånger vara en väldigt dyr historia. Det är inte bara klubbavgift som ska betalas utan även utrustning som i flera fall är den största utgiften. Detta leder till att föräldrar måste säga nej till sitt barn som vill ägna sig åt exempelvis ishockey eller ridning som är två väldigt dyra idrotter.

Det har tagits olika initiativ från föreningsliv och näringsliv, och det välkomnar vi såklart, men vår motion står inte i strid med detta, hävdar jag. Vår intention med att införa sportotek är just att sänka trösklarna. Vi vill att fler ska få idrotta. Det är glädjande att remissinstanserna ställer sig positiva till vårt förslag om att utreda förutsättningarna, för det är precis det som det handlar om. Det här är också någonting som finns på flera håll runt om i landet.

Just därför är det väldigt tråkigt att majoriteten efter åtta månader säger nej till en utredning. Det hade i princip räckt med ett möte mellan berörda parter och intresserade för att se vad man skulle kunna göra. Vi säger inte heller att det måste vara i kommunal regi men att staden ska undersöka intresset med klubbar och näringsliv.

När nu Stockholm välkomnar många nya invånare är det ännu viktigare att vi försöker få till en meningsfull fritid för barn och unga. Att undersöka förutsättningarna för sportotek skulle också kunna vara just ett positivt bidrag till integrationen. Jag yrkar därför bifall till motionen.

Anförande nr 202

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Tack för den ställda motionen och för Anne-Lie Elfvéns inlägg i Richard Bengtssons frånvaro!

Tack för att ni lyfter upp den här frågan! Jämlig idrott är självklart majoritetens främsta prioritet på idrottsområdet, och vi vet att det är alltför många barn och ungdomar i Stockholm som inte får möjlighet att röra på sig i dag. Det är därför vi satsar inte bara i ord utan i krassa ekonomiska resurser för mer jämlig idrott i Stockholm.

I rapporten *Ung livsstil* uppger en så stor andel som 8 procent av de barn i högstadiet som väljer att sluta att de gör det av kostnadsskäl. Man kan misstänka att mörkertalet

Yttranden 2001-02-19

är stort. Rädda Barnen har gjort undersökningar som visar att så många som var fjärde förälder uppger att de inte har råd att låta sina barn vara med i föreningar eller idrotta.

Vi identifierar alltså problemet på samma sätt, och vi har i dialog med idrottsrörelsen sett att de gör samma analys. Därför jag har också tagit initiativ tillsammans med delar av idrottsrörelsen för att göra just det här: hjälpa till att bistå med utrustning och låna ut det till ungdomar som vill vara med. Förvaltningen finansierar delvis stöd till några föreningar som gör detta och vill gärna vara med och stötta vidare initiativ.

Att säga nej till en utredning eller att inte genast starta en utredning är inte att stänga dörren till dialog. Dialog med idrottsrörelsen är alltid en del av både idrottsförvaltningen och rotelns arbete, eftersom det är med idrottsrörelsen som vi på ett bra sätt kan nå fler barn och ungdomar i vår stad.

Vi tror inte att vägen att gå i vår stad med snart en miljon invånare är att vår kommunala förvaltning får bygga upp den här administrationen. I stället handlar det om att stötta lokala initiativ och främja dem som förekommer och försöka se till att främja fler. Jag tycker att Djurgårdens initiativ i Husby, Ishockey för alla, är ett bra exempel, och vi ser liknande till exempel i Gubbängen.

Idrottsrörelsen är en av de största och viktigaste aktörerna om vi ska komma vidare i arbetet med att skapa en mer jämlik idrott, och jag är helt övertygad om att vi tillsammans kan göra mycket, mycket mer om vi använder de resurser vi har på bästa sätt. Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 203

A n n e - L i e E l f v é n (L): Jag får börja med att tacka borgarrådet för svaret. Jag är också helt övertygad om att ni vill att fler barn och unga ska få idrotta i Stockholm. Det är vi helt överens om.

Alla remissinstanser är positiva, exempelvis Stockholms Fotbollsförbund som är en paraplyorganisation som borgarrådet hänvisar till. Motionens intention handlar dessutom bara om att undersöka förutsättningarna. Vi från Liberalerna har ju velat hitta ett sätt där vi skulle kunna vara överens. Vi säger inte heller inte att det måste ske i den kommunala förvaltningen. Men skulle inte det här kunna vara någonting som dels får fler unga att idrotta, dels främjar integrationen i Stockholm för alla nyanlända som kommer nu? Skulle inte vi kunna vara överens på den punkten att vi ändå undersöker förutsättningarna?

Anförande nr 204

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Vi är helt överens om att vi i dialog med idrottsrörelsen och andra ska stötta och utveckla de initiativ som finns. Det är därför som motionen inte avslås. Det är inte så att vi tycker att det här är en riktigt dålig idé som

Yttranden 2001-02-19

går emot någonting som vi gör, utan det är en del i alla möjliga initiativ som vi försöker bejaka och stötta vidare. Vi är absolut öppna för att stötta till exempel Ishockey för alla och den typen av verksamheter när idrottsrörelsen själv vill vara med.

Yttranden 2001-02-19

*§ 30 Stopp för kommunalt finansierad modersmålsundervisning i förskolan
(Utl. 2016:41)*

Anförande nr 205

P e r O s s m e r (SD): Fru ordförande! Jag vill anmäla att Sverigedemokraterna hade önskat dra tillbaka motionen för att senare återkomma med en annan, utförligare motion i samma ämne. Nu går inte det, för motionären Danielsson som ju avlägsnat sig från salen och nu den andra motionären har, såvitt vi kunnat förstå och utröna, inte velat biträda vårt önskemål. Sverigedemokraterna kommer därför inte att delta i någon eventuell debatt med anledning av motionen, och av rent formella skäl yrkar vi avslag på motionen.

Anförande nr 206

Borgarrådet B u r e l l (S): Jag vill börja med att yrka bifall till kommunstyrelsens förslag.

Det var ju glädjande att höra att den här motionen egentligen skulle ha dragits tillbaka men väldigt oroväckande att man skulle återkomma med en motion i ungefär samma ämne. Därför kan det vara värt att här i kväll också markera hur dålig motionen är, alltså själva ämnet som man har för avsikt att återkomma kring.

Barnen är det absolut viktigaste vi har. Det är därför som vi är så överens om att vi ska satsa på förskolan. Vi tävlar ju om att satsa mest på förskolan, och det är väldigt positivt att vi har den samsynen i en stor del av den här församlingen. Vi vet att förskolan är enormt viktig för barnen här och nu och för deras framtida utveckling genom en utbildning som fortsätter med förskoleklass, grundskola, gymnasium och så vidare.

Själva grunden för förskolepedagogiken är att möta varje barn utifrån hens behov och förutsättningar. Att lära sig svenska är självklart väldigt viktigt när man bor i Sverige. Men vissa barn har turen att ha med sig ytterligare språk hemifrån. Jag tror att vi alla i den här salen känner barn som har ett annat modersmål med sig. Vi ser vilken tillgång det är för de barnen, och vi vet hur mycket man klarar att lära sig när man är liten, en förmåga som vi som har kommit upp betydligt mer i åren är avundsjuka på. Forskning och erfarenhet visar att om man tar vara på tvåspråkighet och modersmål är det också väldigt bra för barns utveckling.

Därför är det ett väldigt dåligt förslag som Sverigedemokraterna lade fram på det här sättet och tydligen avser att återkomma kring. Man har inte heller läst lagen. Vi skulle som kommun inte kunna avstå från att ge modersmålsundervisning. Det är en integrerad del av verksamheten. Den enda språkundervisning som jag är orolig för hur den har fungerat är den som Sverigedemokraterna har varit föremål för eftersom de inte kan läsa lagen.

Yttranden 2001-02-19

Anförande nr 207

Malin Ericson (FI): Jag hoppas att alla förstår hur motbjudande den här motionen är. Som de allra flesta motioner från Sverigedemokraterna handlar den om att försöka göra livet så surt som möjligt för grupper av människor som Sverigedemokraterna inte gillar. Det är illa nog när det handlar om vuxna, men det är ännu värre när det handlar om barn. På ett sätt känns det mest småaktigt att vilja neka andra människor undervisning i deras modersmål.

Som gammal språkvetare blir jag dessutom ganska uppgiven över hur lite den som skrivit den här motionen, eller för all del folk i gemen, fattar hur det här med flerspråkighet funkar: att det är positivt för svenskan att bli bättre på det andra språket eftersom språken stärker varandra. Detta gäller förstås allra mest dem som håller på att lära sig svenska, men även de som har svenska som ett av sina modersmål och pratar svenska ofta och mycket tjänar språkligt på att fördjupa sig i det andra modersmålet.

Nog med språkvetande, för det här handlar om betydligt allvarligare saker. Den här motionen vänder sig mot barns rätt till sin identitet och skolans uppdrag att värna de mänskliga rättigheterna som slås fast i FN:s konvention om barnets rättigheter, bland annat artikel 28. Motionen går också, som sades tidigare här, emot skollagen och läroplanen, där det står att förskolan har som uppdrag att stödja barns språkutveckling på både svenska och eventuellt annat modersmål. Dessutom går det stick i stäv med 1 kap. regeringsformen, en av våra grundlagar: ”Det allmänna ska verka för att alla människor ska kunna uppnå delaktighet och jämlikhet i samhället och för att barns rätt tas till vara.”

Sverigedemokraternas idéer går tvärsemot de universella värden som uttrycks i de mänskliga rättigheter som hela världen har enats om att vi ska värna och respektera. Det handlar om varje barns lika värde och rätten till sin identitet. Vi betackar oss för sådana förslag som är antidemokratiska och direkt i strid med de mänskliga rättigheterna.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag, även om jag gärna hade uttryckt mig betydligt skarpare.

Anförande nr 208

Rickard Wall (–): Ordförande, ledamöter! Jaha! Här måste man tydligen ha kunskaper i ämnet för att få uttala sig. Allright. Jag har tre barn som har gått i hemspråkundervisning, tre gossar som numera är karlar. Helt ovetande är jag alltså inte om frågan.

Mellan tummen och pekfingret kan man säga så här att om båda föräldrarna är födda i samma land i utlandet så kan hemspråkundervisningen fylla en större funktion än

Yttranden 2001-02-19

om det är en svensk och utlandsfödd förälder. I de familjerna, visar det sig, tar svenskan liksom över, som till exempel i min första familj.

Med detta sagt går vi vidare till nästa. Det pratas kostnader i dokumentet. Wanngård säger att därför finns det heller inte några särskilda medel avsatta för modersmålsundervisning i förskolan, och vill göra gällande att det är ett nonsensresonemang. Stadsledningskontoret säger att det inte heller finns några särskilt avsatta medel för modersmålsundervisning till förskolan i stadens budget. Utbildningsförvaltningen säger så här: "Flerspråkiga pedagogers språkkunskap och kulturella kompetens används därför på ett flexibelt sätt och förskolornas miljö och material speglar förekommande språk och kulturer. Där en majoritet av barnen har annat modersmål har många pedagoger högskoleutbildning i barns andraspråsutveckling."

Försök lura i mig att det här inte kostar pengar! Det här erkänns också i reservationen, från Moderaterna och Liberalerna i Vantörs stadsdelsnämnd: "Genom att finansiera modersmålsundervisning bidrar vi till tvåspråkighet ... " Där satt den, vad? Alltså, det kostar pengar! Sedan huruvida det är väl använda pengar eller inte hade jag inte tänkt ta upp här, men det visar bara hur skrivningarna och snacket är fullproppade med lögnar egentligen, och så någon gång kommer sanningen fram.

Nu ska vi se. Vidare står det i dokumentet här: "Av skollagen framgår att forskning visar att barn med utländsk bakgrund, som har goda kunskaper i sitt modersmål ..." och så vidare. Då är det jättebra.

Nu måste jag trycka in mig igen.

(O r d f ö r a n d e n : Det är bättre att prata färdigt om det bara tar någon halvminut eller så.)

När jag pratar tar det aldrig bara en halvminut!

Anförande nr 209

Borgarrådet B u r e l l (S): Jag ångrar mig nästan redan, eftersom jag nu ger Rickard Wall möjlighet att tala ännu mer. Men det kan liksom inte stå oemotsagt, det som Rickard Wall framför här.

Det är klart att det kostar pengar med förskola. All verksamhet kostar pengar. Kan man då organisera verksamheten på så sätt att det finns personal som behärskar de här extra kunskaperna och det sammanfaller med var de barn finns som talar de här språken är väl det ett väldigt bra sätt att utnyttja den resursen. Det kostar inte mer pengar; det är en organisationsfråga.

Sedan skulle jag vara väldigt intresserad av om Rickard Wall har åkt runt i världen och försökt stänga svenskspråkiga förskolor och skolor som finns i Storbritannien,

Yttranden 2001-02-19

Belgien och Victoriaförsamlingen i Berlin, om det nu är så skadligt att satsa på att också stärka ett modersmål.

Anförande nr 210

R i c k a r d W a l l (–): Olle Burell gick upp för att bemöta mig om kostnaderna. Men jag har inte sagt någonting om kostnaden. Jag har bara läst i texten. Det är din egen utbildningsförvaltning som säger saker och ting, att det inte kostar, så det är inte mig du bemöter.

När vi pratar om svenskspråkiga skolor och förskolor ute i världen är det återigen samma sak: Jag har vittnen på att jag stod här och sade att när det finns två föräldrar som är födda i utlandet och som pratar samma språk i familjen, ja, då har hemspråksundervisning en viss spin-off. Det är den situationen vi har ute i förskolorna ute i världen, för där är det två svenskspråkiga föräldrar.

Det jag sade var att när det finns en svensk och en utländsk förälder i Sverige blir effekten mindre. Jag sade inte noll, jag sade bara mindre.

Anförande nr 211

Borgarrådet B r i n c k (M): Ordförande! Jag vill ogärna regna på Rickard Walls parad, men det är faktiskt så att många av de barn som går i de svenskspråkiga förskolorna runt om i världen inte har en enda svensktalande förälder. Det kan vara bra att ha det med sig, om man nu ska föra den diskussionen.

Nu drog ni tillbaka motionen lite hastigt och lustigt, men den föranleder en fråga: Rör det sig om det som står i rubriken, det vill säga förskolan? I så fall kan vi bara konstatera att det förekommer ingen modersmålsundervisning i förskolan. Det utgår inte några extra pengar till en sådan. Det är klart att förskolan kostar pengar! Ingen har påstått något annat.

I skolan förekommer modersmålsundervisning. Den är lagreglerad. Vill ni bli av med den föreslår jag att ni driver på era kamrater i riksdagen att de för trettiofjärde gången motionerar om att avskaffa modersmålsundervisningen. De kommer att förlora voteringen igen, men det är där det beslutet fattas – inte här.

Anförande nr 212

F r e d d y G r i p (V): Ordförande, ledamöter, åhörare! Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

För den rödgrönrosa majoriteten är förskolan en prioriterad verksamhet. Det är i förskolan barnen startar sitt livslånga lärande, och det är vår plikt som politiker att göra allt för att ge förskolan de allra bästa förutsättningar. I budgeten för 2016

Yttranden 2001-02-19

gjorde vi därför en historisk satsning på förskolan med 300 miljoner utöver volymberäkningarna.

Sverigedemokraterna får parti- och mandatstöd, har kanslipersonal och heltidsarvoderade politiker. Trots det presenterar de inte några egna, fullständiga budgetmotioner utan bara 28 sidor med sin politik som många gånger är rasistisk och främlingsfientlig. Utöver detta har de lagt den här motionen om att, som de själva skriver, stoppa modersmålsundervisningen i förskolan. Låt mig nu bemöta detta.

För det första finns det ingen regelrätt modersmålsundervisning i förskolan. Den börjar först i grundskolan. Däremot finns det såklart ett arbete med att stödja barnens språkutveckling i såväl svenska som barnets eventuella andra modersmål. Språk och lärande hänger ouppslösigt samman, och det gör även språk och identitetsskapande. Barn med annat modersmål än svenska ska ges möjlighet att utveckla detta, dels för att stärka barnets lärande i svenska och på andra områden, dels för att ge barnen möjlighet att hitta och utveckla sin kulturella identitet.

Språkstödet i modersmålet är alltså helt avgörande för att förskolan ska lyckas. Det är professionen enig om. Det är forskningen enig om. Det är vi i den rödgrönrosa majoriteten eniga om.

Arbetet med språkutvecklingen av modersmålet är, om det är annat än svenska, så viktigt att det finns med i skollagen och läroplanen. Det betyder de facto att motionärerna vill att Stockholms stad ska bryta mot skollagen. Det vill inte jag.

Låt oss utöver det okunniga och lagstridiga i motionen syna motiven bakom. Sverigedemokraterna är ett rasistiskt och främlingsfientligt parti som ägnar all sin tid och kraft åt att bestämma vilka identiteter och vilka kulturer som människor ska få ha. Det är en djupt odemokratisk politik och i det närmaste ett eko från en svunnen tid. Det är beklagligt att denna politik har dammats av och tagit plats här i rådssalen.

Motionen hänvisar till skattebetalarnas pengar, men det som stockholmarna borde vara mest bedrövade över är att det går skattepengar till Sverigedemokraternas kansli och politiker: politiker som trots heltidsarvodering inte tar fram fullständiga förslag till budget utan i stället skriver främlingsfientliga och rasistiska texter och motioner som denna.

Anförande nr 213

J a n J ö n s s o n (L): Vi liberaler står också bakom kommunstyrelsens förslag. Jag kan konstatera att den här motionen innehåller ett antal sakfel. Dels påstås det att Lärarnas Riksförbund skulle vara emot modersmålsundervisning. Det har jag aldrig hört talas om. Dels hänvisas det till att forskningen skulle djupt ifrågasätta modersmålsundervisningen och dess möjligheter att stärka både allmän språkutveckling och kunskapsutveckling.

Yttranden 2001-02-19

Det är klart att det inom alla forskningsområden finns olika uppfattningar, men sanningen är väl den att det finns ett helt centrum för flerspråkiga studier både på Stockholms universitet och på många andra högskolor och universitet och där råder det ganska stor konsensus om att det är positivt ur både språkutvecklande synvinkel och kunskapsutvecklande synvinkel.

Det finns också en annan viktig aspekt, och det har att göra med barns och föräldrars möjlighet att kommunicera med varandra på ett bra sätt. Det är så att barn med ett annat modersmål, i synnerhet om de börjar i förskolan, badas i det svenska språket. Deras problem blir faktiskt inte att lära sig svenska på ett bra sätt, utan det är snarare att behålla sitt modersmål så att man till exempel kan kommunicera med släktingar. Det kan också vara enklare för en förälder som inte har bott så väldigt länge i Sverige att jobba med gränssättning eller med positiv förstärkning av det egna barnets beteenden på det egna modersmålet, och det förutsätter förstås att barnet också får utveckla sitt modersmål.

Där kan förskolan hjälpa till och förstås skolans modersmålsundervisning. Det är värt att notera just det här som en del andra har påpekat, att rubriken i den här motionen inte stämmer överens med det som man sedan yrkar på, för där står det faktiskt att det är just i Stockholms kommuns *skolor* som man inte ska ha någon modersmålsundervisning och inte enbart i förskolan.

Nu har den här motionen dragits tillbaka, och från Liberalernas sida hoppas vi att den inte återkommer i vårt fullmäktige.

Anförande nr 214

A w a d H e r s i (MP): Ordförande! Låt mig börja med att yrka avslag på motionen och bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut, av det enkla skälet att motionen har felaktiga ingångar och är väldigt opolitiskt skriven.

Det är faktiskt så att när det gäller barnens språkinlärning vad gäller språk, om det är första- eller andraspråket, så finns det ingen motsättning. Barnen klarar faktiskt att lära sig flera språk samtidigt. Det finns stark forskning från bland annat svenska Språkrådet som visar att barn som läser modersmålsundervisning i genomsnitt klarar sig bättre i skolan än de som inte gör det.

Jag vill ändå vidga perspektivet och inte bara begränsa mig till modersmålsundervisning utan tala om flerspråkighet, som är ett enormt kapital för samhället både kulturellt och när det gäller affärsförbindelser. Det är ett viktigt ämne, och det är viktigt att vi pratar om saker och ting, och det är därför oseriöst att diskutera utifrån den motion som man har lagt.

Om man syftar på förskolan har vi konstaterat att där bedriver man inte modersmålsundervisning i organiserad form. Om det gäller grundskolan eller gymnasiet är det däremot reglerat i lag, och då är det inte den här församlingen som har rådighet över

Yttranden 2001-02-19

det, utan då måste man driva att riksdagen ändrar lagstiftningen. Därför yrkar jag ännu en gång avslag på motionen.

Anförande nr 215

I n g e g e r d A k s e l s s o n L e D o u a r o n (MP): Det finns ingen anledning att upprepa vad andra så klokt har sagt. Motionen är okunnigt skriven.

Det finns däremot anledning att säga några saker till, och det är att precis som Awad säger om det här med modersmålsstöd, för det är ju det som det handlar om i förskolan. Det är inte en privatsak, utan det är en investering för vårt samhälle. Barn är inte någonting som man investerar i, men däremot kan barnen själva investera i sina modersmål, och det är någonting som vi behöver i samhället.

Vi har i Sverige ungefär 200 språk. I förskolan säger man att det finns 120–150 språk. Det här är en fantastisk rikedom som vi har att ta vara på! Vi kommer att kunna kommunicera med omvärlden. Vi kommer också att kunna använda de människorna som kommer hit. Vet ni vilket det andra språket är i Sverige i dag? Jo, det är finska. Men förmodligen kommer arabiska, som är på tredje plats, att hamna på andra plats. Det här är helt fantastiskt! Vi kommer att ha en stor rikedom i vårt samhälle, och vi satsar på våra barn!

Anförande nr 216

L o r e n a D e l g a d o (V): Sverigedemokrater! Jag vill börja med att skicka en hälsning till er: Vi är här för att stanna! Deal with it!

Egentligen önskar jag att vi hade budget till att ha modersmålsundervisning i förskolan. Jag ser en enorm vinst i det. Som ett exempel kan jag ta min dotter. Hon fick faktiskt modersmålsundervisning redan i förskolan. Hon utvecklade redan i treårsåldern svenska, spanska och engelska. Jag ifrågasätter er rätt att inskränka hennes rättighet att lära sig sina språk, och jag ifrågasätter den kunskap som finns kring frågan. Varför vill ni hämma barns utveckling, till exempel min dotters? Varför vill ni att Sverige inte ska ha den rikedom som flerspråkighet innebär?

Anförande nr 217

R i c k a r d W a l l (–): Ordförande, ledamöter! Jag var inne på att av skollagen framgår att forskning bla bla bla. Här måste jag bara göra en kort utvikning, för annars kommer sammanhanget inte att framgå. En minut bara.

I början av 90-talet – ni kommer ihåg när det var ekonomisk kris – jobbade jag på VTI, Vägtrafikinstitutet i Linköping. Från Finansdepartementet fick vi ett uppdrag: Anne Wibble ville höja skatten på bensin, så vi fick ett uppdrag att räkna på effekterna på statens budget och även regionala effekter i södra och norra Sverige på ett lite nytt sätt.

Yttranden 2001-02-19

Jag fick den uppgiften och räknade rätt, på ett perfekt, logiskt sätt. Men – mina siffror visade att en bensinskatteökning skulle slå hårt mot norrlänningarna och mindre hårt i södra Sverige. Vi kom upp till beredningen på Finansdepartementet, och då sade de: Nej, det här publicerar vi inte, punkt slut! Vi publicerar det inte. Det var helt enkelt för känsligt i den situation som rådde 1993–94.

Det var bara att åka hem. Vad skulle vi göra då? Då var det en person på universitet som kom på något: Hörru Rickard, räkna på det här sättet i stället! Det var ett annat sätt att räkna på samma sak, och det var lika bra det. Men med den metoden blev det mindre skillnader mellan södra och norra Sverige. Jag gjorde det, och så åkte vi upp till Finansdepartementet som sa: Okej, nu publicerar vi!

Poängen är att när ni åberopar er forskning så är det på detta sätt: Ni vill ju inte höra annat än att hemspråk är jättebra! Kommer det fram någon som säger någonting annat så stoppas det! Jan Jönsson som pratar om Stockholms universitet – politiskt inkorrekta forskningsresultat når inte fram. Det här är lilla Nordkorea! Ni vet ju ingenting! Precis som en diktator som omger sig av jasägare gör ni också precis det! Ni halshugger ju om någon kommer med fakta som går emot er. Ni kan inte se det själva, men ni vet ingenting om vad som händer därute. Ni lever i lilla Nordkorea. Ni har fjärmat er från verkligheten. Ni vet ingenting om politiskt korrekta frågor!

Anförande nr 218

J a n J ö n s s o n (L): Det är väl bra om man har lite proportioner i det man uttalar.

Jag tänkte bara informera om att det faktiskt är så att om man läser på lärarhögskolan och just läser om modersmål så presenteras det olika forskningsvinklar där – även sådana som tyder på att det kanske inte har de positiva effekter som många andra forskare tror. Precis som i all professionell universitetsutbildning ges det olika synvinklar på den här frågan, precis som mycket annat.

Jag tänker så här: Om det just är pengar som ni är så intresserade av att spara är det väl bättre att försöka vara lite kreativ. Till exempel borde ni fundera mer på hur man kan få till fjärrundervisning på intressanta sätt. Det finns många försök som är på gång, till exempel större grupper som undervisas av modersmålslärare som sitter framför en dator och kan undervisa elever på olika skolor samtidigt.

Anförande nr 219

R i c k a r d W a l l (–): Ordförande, ledamöter! Jan Jönsson! Vad menar du med ”ni”? Jag är inte sverigedemokrat. Den här uselt skrivna motionen har jag inte ens sett innan den lämnades till tryck. Jag hade aldrig kunnat tänka mig att lämna in sådant skräp – språkligt, logiskt och så vidare.

Yttranden 2001-02-19

När det gäller forskning så började jag doktorandutbildningen i nationalekonomi 1986 på Stockholms universitet, så forskning är lite grann av en specialitet som jag också har undervisat en hel del om. Grejen är den här: Visst, det händer saker och ting på golvet, men det når inte till läroböckerna. Det når inte till beslutsfattarna, helt enkelt, för det stoppas på vägen! Välkommen till lilla Nordkorea!